

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:11

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:11

Fredagen den 26 november

1 § Jordbruk och fiske

Landsbygdsminister Eskil Erlandsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 26 oktober 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 29–30 november 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Då förklarar jag sammanträdet öppnat. Vi har en väldigt lång dagordning i dag, och jag vill uppmana både statsråd och ledamöter att fokusera på det som är politiskt centralt och väsentligt och visa en viss återhållsamhet, så att vi inte hamnar i tidsnöd. Det finns ju en punkt som heter Övriga frågor, och om ni har några sådana får ni i dag anmäla det själva, så att vi inte behöver gå igenom det hela punkt för punkt, för det är i allmänhet inte så väsentliga punkter.

Vi hade en telefonkonferens i helgen, och uppteckningar från den ligger på bordet. Det är möjligt att det blir en sådan övning igen denna helg eller nästa helg. Då är ju uppgiften för finansministrarna att sätta ihop det mer detaljerade åtgärdsprogrammet för Irland och fatta beslut om det. Det gör man under helgerna när marknaderna är stängda, så att det inte ska bli störningar.

Då ber jag att få hälsa Eskil Erlandsson med medarbetare välkomna. Det finns en återrapport från ett möte den 26 oktober. Har du något att säga om den?

Anf. 2 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag är beredd att svara på frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det inte finns några frågor går vi vidare. Jag ska säga att miljö- och jordbruksutskottet informerades om dagordningspunkterna den 25 november. Den kontroversiella punkten om utdelning av livsmedel till de sämst ställda i unionen har strukits. Däremot har det tillkommit tre övriga frågor, och dem tar vi allteftersom.

Då kommer vi till punkt 4, Fiske på djuphavsbestånd.

Anf. 4 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Förslaget rör fastställandet av fiskemöjligheter och kvoter för ett antal djuphavsfiskar i vissa EU-vatten. De här fiskemöjligheterna fastställs vartannat år, och förslaget rör alltså fiskemöjligheter för 2011 och 2012. Sverige fiskar inte på något av dessa bestånd, men regeringen anser att det är viktigt att följa frågan eftersom det rör sig om långlivade arter som är särskilt känsliga för ett överutnyttjande. Sedan man började reglera det här fisket 2003 har fisketrycket begränsats väsentligt. Från att ha varit ett ganska omfattande riktat fiske har det nu begränsats till ett antal bifångstkvoter. Ett visst riktat fiske finns dock kvar.

Förslaget innebär nollkvot för de känsligaste arterna: atlantisk soldatfisk och djuphavshajar. Förslaget anses motsvara internationella riktlinjer, och kvotminskningarna kommer att ske gradvis, så att de 2012 är i enlighet med Ices rådgivning.

Fortfarande är den vetenskapliga kunskapen om dessa arter begränsad. Regeringens strategi är därför att verka för att man följer försiktighetsprincipen och Ices rådgivning när man beslutar om TAC:er. Regeringen har också önskat att förslaget ska kunna förstärkas på ett antal punkter för att ge vissa känsliga arter ytterligare skydd. Vi har till exempel framfört att ett fiskeförbud bör föreslås för de känsligaste arterna – inte bara nollkvot, som nu föreslås för atlantisk soldatfisk och för djuphavshajar.

Tyvärr är det flera av de fiskande länderna som vill gå i motsatt riktning, till exempel genom att öppna upp de kvoter som föreslås vara noll. Regeringens strategi vid rådsmötet kommer därför att vara att försöka förhindra en urvattning av kommissionens förslag och att verka för en så restriktiv och hållbar kompromiss som möjligt.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag ska lägga till att detta är en beslutsfråga. Jag kanske borde ha sagt det tidigare.

Anf. 6 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag har ett ställningstagande och en fråga. Först tar jag ställningstagandet: Jag tycker att kommissionen är på väg åt rätt håll och att regeringen driver på kommissionen åt rätt håll. Vår grundinställning är att man då forskningsläget är så pass osäkert bör ha ett generellt moratorium för djuphavsfiske, åtminstone tills man har större säkerhet om hur stora bestånden faktiskt är. Det är egentligen ett generellt moratorium som vi skulle önska att regeringen drev.

Nu kommer frågan: Varför var det bara information i miljö- och jordbruksutskottet när detta är en beslutspunkt?

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Låt mig svara på det sista. Det är inte EU-nämndens uppgift att bestämma vad utskotten gör, utan det måste utskottspresidierna göra. Jag tycker inte att vi ska diskutera det här, ärligt talat.

Jag hade samma frågor som Gustav Fridolin, så jag lyssnar på vad ministern svarar.

Anf. 9 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! På den sista frågan kan jag säga att det är vår uppfattning att det var samråd, särskild överläggning, i går i miljö- och jordbruksutskottet, men precis som ordföranden säger är det utskottet som gör det valet och ställningstagandet. Det har jag ingen del i.

När det gäller det andra säger jag som jag gjorde tidigare. Det finns ett ganska stort antal fiskande länder som vill gå i motsatt riktning. För att förhindra en urvattning av kommissionens förslag kommer jag att verka för en så restriktiv och hållbar kompromiss som möjligt. Säger vi något annat är risken, som nämnden mycket väl känner till, att vi blir utanför beslutsfattandet, och då blir det förmodligen de som vill mer som kommer att vara i majoritet. Det önskar inte jag.

Anf. 10 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Ställningstagandena är klara. För tids vinnande ska jag väl avstå från att gå i polemik med ordföranden, men vi har något olika uppfattningar om nämndens roll i att värna den ordning som har slagits fast av riksdagen, alltså att samråd i huvudsak ska ske i utskotten innan frågan kommer till nämnden. Därför tycker jag att det är rimligt att också ta upp den frågan här. Med tanke på att det nu framkommer att regeringen och utskottspresidiet har olika uppfattning om huruvida samråd har skett är det väl en rimlighet att vi känner till att det är på det sättet.

Anf. 11 JENS HOLM (V):

Som ledamot av miljö- och jordbruksutskottet vill jag säga att detta i utskottet var en informationspunkt. Det var i alla fall så vi ledamöter upplevde saken.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vad jag försöker säga är att om ni är missnöjda med hur miljö- och jordbruksutskottet har hanterat frågan får ni ta upp det där och inte i EU-nämnden. Men det är här i nämnden vi ska ge mandat till ministern. Den saken är alldeles klar.

Såvitt jag förstår finns det inga fler anmällda på talarlistan. Då finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Då kommer vi till punkt 5, EU–Norge. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 13 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Under rådsmötet förväntas kommissionen informera om de pågående förhandlingarna mellan EU och Norge om nästa års fiske-möjligheter för de bestånd som man förvaltar gemensamt i Nordsjön och Skagerrak. Den andra förhandlingsrundan, som hålls i Bergen, börjar på måndag den 29 november, alltså samtidigt som rådsmötet. I förhandlingarna är det kommissionen som företräder EU. Vid rådsmötet väntas kommissionen rapportera från den första förhandlingsrundan, som var den 15–19 november, och ge ytterligare klarhet i vilka de svåraste frå-

gorna blir inför den andra förhandlingsrundan. Diskussionerna om fastställande av kvoter förväntas gå smidigt. Parterna är relativt eniga om kvoterna eftersom flera arter omfattas av förvaltningsplanen. Man är exempelvis överens om att torskkvoterna måste minska med 20 procent i enlighet med återhämtningsplanen.

De frågor som ser ut att orsaka komplikationer handlar om utbyte av fiskemöjligheter. Detta utbyte har varit svårt att uppnå de senaste åren, främst för att det arktiska torskbeståndet som Norge erbjuder gemenskapen bara ökar medan blåvitlingsbeståndet och andra bestånd som Norge vill ha minskar. Här har det uppstått en konflikt mellan de länder som vill att EU ska ta emot så mycket arktisk torsk som möjligt och de länder som inte får några fördelar av det här bytet och alltså inte vill betala för dessa fiskemöjligheter.

Regeringen försöker så långt det är möjligt att verka för att parterna ska bli eniga om en gemensam hållbar förvaltning av bestånden i Nordsjön eftersom man delar ansvaret för dessa bestånd och eftersom flera av de svenska fiskemöjligheterna omfattas av detta avtal.

En viktig fråga för Sverige som kom upp under den andra förhandlingsrundan handlar om Skagerrakavtalet, som löper ut 2012 och som måste omförhandlas med Norge. Sverige, Norge och Danmark har samarbetat om detta område sedan 1966. När avtalet löper ut övergår det dock i gemenskapskompetens, och det är kommissionen som ska förhandla med Norge för Sveriges och Danmarks räkning.

Regeringen vill gå före på det här området, framför allt när det gäller förbättrade fiskemetoder och införandet av ett utkastförbud i området. En viktig uppgift kommer att vara att försöka uppmana kommissionen och Danmark att gå den väg som såväl regeringen som Norge vill gå, det vill säga att göra Skagerrak till ett fångstbaserat och utkastfritt område och ett föregångsexempel för andra EU-vatten.

En annan viktig fråga för Sverige är sillfisket i Skagerrak, som inkluderar både Nordsjösill och Östersjösill. Eftersom Östersjösillen befinner sig i dåligt skick kommer frågan om att skydda beståndet även i Skagerrak och Kattegatt att diskuteras.

Regeringen kommer att verka för en biologiskt försvarbar minskning av kvoten, som dock inte får missgynna det svenska fisket i förhållande till motsvarande fisken i Nordsjön.

Anf. 14 JENS HOLM (V):

Som jag förstår det driver regeringen frågan om ett utkastförbud i Skagerrak, och det är bra. Jag undrar om man även driver ett förbud mot utkast i Kattegatt. Det är ju så vi rödgröna partier har formulerat vår avvikande mening vid miljö- och jordbruksutskottets sammanträde den 21 oktober.

Anf. 15 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Vi välkomnar regeringens syn på utkastförbud i Skagerrak, och jag instämmer i Jens Holms fråga.

En annan fråga är: Ska vi uppfatta diskussionerna om kvoter så att man nu har släppt den inställning som vad jag förstår var rådande tidigare, nämligen att ett utkastförbud på något sätt skulle kompenseras med

Anf. 16 PYRY NIEMI (S):

Jag delar Vänsterpartiets och Miljöpartiets uppfattning i fråga om utkastförbudet. Det är bra att regeringen nu ikläder sig en mer aktiv roll i den frågan och delar den uppfattning som vi anmälde i vår avvikande mening. Samtidigt undrar jag samma sak som Jens Holm vad gäller Kattegatt.

Jag skulle också gärna vilja höra statsrådets kommentar beträffande kvotbalansen. Vari ligger problematiken? Vilka länder är det som strider mest? Det gäller alltså arktisk torsk och blåvitling. Det skulle vara intressant att få det kommenterat i EU-nämnden.

Anf. 17 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Vad gäller utkast driver vi den frågan inom ramen för reformen av den gemensamma fiskepolitiken, CFP-reformen. Den reformen är, som nämnden väl känner till, under diskussion och ska träda i kraft 2012. Just nu förs i EU-sammanhang ganska intensiva diskussioner och förhandlingsrundor, och där driver vi den frågan. Svaret är alltså ja.

När det gäller höjningen av kvoter som kompensation för kameraövervakning och annat är det fråga om en dansk propå. Danskarna har varit föregångare på detta område genom att iklä sig ansvaret och också vilja ha dessa försök. Den svenska inställningen är att man får vara försiktig med det eftersom det är fråga om försök och ingenting annat. Vi vet inte riktigt vad utfallet blir av det som danskarna håller på med i några av de vatten som vi gemensamt förvaltar.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 18 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag tackar ministern för förtydligandet.

Det är viktigt att regeringen fortsätter att driva den aktiva linjen kring blåvitlingen och dess bestånd så att vi inte drabbas. Det gäller inte bara Sverige utan även andra EU-länder, till exempel Irland, som kan komma att drabbas. Skottland har, vad jag förstår, en egen fiskeminister, och de har starka uppfattningar i den här frågan. Det gäller att ha en aktiv roll så att det inte blir en obalans som leder till att vissa länder, >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<gynnas medan andra länder får ett mer negativt tillskott av fisk.

Anf. 19 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Med tanke på hur många frågor som nu finns beträffande CFP-förhandlingarna undrar jag om det finns några som helst möjligheter att lösa en del av frågorna före 2012 så att CFP-förhandlingarna ska bli lite mer lätthanterliga. Finns det över huvud taget några förutsättningar exempelvis för ett partiellt utkastförbud innan dess?

Anf. 20 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! På den första frågan skulle jag vilja använda uttrycket relativ balans. Det är viktigt att vi nu upprätthåller de relativa balanserna

medlemsstaterna emellan så att det inte blir som det kan bli om EU byter till sig för mycket som fel medlemsstater sedan får betala för. Där har vi ett antal allierade som tycker precis som vi, alltså att vi gärna kan byta men att det inte får ändra fiskemöjligheterna för nationernas, medlemsstaternas, egna fiskare och påverka dem, i varje fall inte i alltför hög grad. Den frågan har vi alltså under stark bevakning, och det är också skälet till att jag så utförligt nämner den för nämnden. Det är en viktig fråga för Sverige och det svenska fisket.

Vad beträffar att gå före eller lösa vissa frågor är nämnden bekant med att ett antal som jag tycker viktiga frågor är lösta, till exempel kontrollförordningen. Det är ett stort och viktigt arbete som dessutom visat sig vara synnerligen framgångsrikt för den biologiska mångfalden och för att vi ska få ett hållbart fiske i de vatten som vi har inom unionen.

Samma sak kan vi säga om Norgeförhandlingarna, som vi nu för, och ett nytt avtal om Skagerrak. Det är jätteviktigt att vi har det på plats, helst före den stora CFP-reformen.

Vi har även frågan om de så kallade tekniska regleringarna som vi löste under det svenska ordförandeskapet. Med stor ansträngning och mycken möda lyckades vi med det. Det är ju en del av hur vi på ett förnuftigt och hållbart sätt ska förvalta vårt klot och vår gemensamma fiske-resurs i Europeiska unionen.

Ett antal riktigt svåra frågor är således redan lösta eller på väg att lösas före den nya gemensamma fiskepolitikens ikraftträdande.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga fler på talarlistan.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringen i det här redovisade upplägget inför de fortsatta förhandlingarna.

Anf. 22 JENS HOLM (V):

Jag vill anmäla den avvikande mening som vi hade i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Då kanske du kan läsa upp den för protokollets skull. Den ska ju vara kort och koncis. Det ska så att säga vara ett alternativt mandat till regeringen.

Anf. 24 JENS HOLM (V):

Den avvikande mening som anmäldes den 21 oktober i miljö- och jordbruksutskottet av S-, MP- och V-ledamöterna lyder enligt följande:

Vårt förslag är att regeringen driver att förbud mot utkast av de arter som vid fångstillfället oftast dumpas döda tillbaka i havet införs, företrädesvis arter med simblåsa, såsom torsk, kolja med flera. Regeringen bör driva att ett förbud mot dumpning av dessa arter på prov införs i Skagerrak och Kattegatt. Detta är enligt vår mening det enda sättet att komma till rätta med hur stor fiskeridödligheten är och att sätta kvoterna därefter.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna men med avvikande mening från Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna.

Vi går vidare till punkt 6. Det verkar vara en relativt teknisk punkt och gäller 1,3-diklorpropen. Det är en beslutspunkt.

Anf. 26 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Rådet ska ta ställning till om det verksamma ämnet 1,3-diklorpropen ska kunna godkännas i växtskyddsmedel. I Sverige har det varit förbjudet sedan 1988 för misstänkt cancerogena egenskaper och hög rörlighet i jord. Ämnet förbjöds i EU 2007.

Regeringen stöder kommissionen som menar att ämnet ska vara fortsatt förbjudet eftersom användningen inte lever upp till kraven i det så kallade växtskyddsmedelsdirektivet.

Regeringen har förståelse för att det kan vara svårt att anpassa livsmedelsproduktionen när växtskyddsmedel som har varit i användning försvinner. Vi har därför varit öppna för att förlänga tiden för utfasning av vissa växtskyddsmedel som det finns ett uttalat behov av i vissa grödor. När det gäller 1,3-d är den möjligheten enligt vår syn begränsad eftersom riskbedömningen för ämnet pekar på gränsöverskridande problem med användningen. Det gäller risk för långväga lufttransport samt risk för konsumenter.

Regeringen vill understryka att ett hållbart jordbruk inte är förenligt med användningen av medel som utgör en fara för konsumenter, djur och miljö. Regeringen kan därför inte stödja ordförandeskapets förslag om att 1,3-d ska tas upp i bilagan till direktivet och bli tillåtet för användning i växtskyddsmedel.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går till punkt 7 som gäller uttagande av avgifter för Efsa.

Anf. 28 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! En väl fungerande verksamhet vid Efsa är en förutsättning för säkra livsmedel inom EU, och jag anser att det är viktigt att finansieringen av Efsas verksamhet säkerställs. Jag anser det rimligt att Efsa ska kunna ta ut en avgift i vissa fall, men det är en komplex fråga som ytterligare måste studeras noggrant. Det skulle bland annat kunna finnas en risk med att avgifter på sikt gynnar stora, multinationella företag och även verkar dämpande på innovationer. Kostnaderna och den administrativa bördan för företagen måste också hållas på en miniminivå och särskild hänsyn tas till små och medelstora företag.

Jag anser att det är nödvändigt att ytterligare noggrant analysera frågorna om ett eventuellt införande av ett avgiftssystem, då främst hur ett sådant system skulle kunna vara uppbyggt samt konsekvenserna därav.

Jag stöder alltså kommissionens förslag i rapporten om att en konsekvensbedömning ska genomföras innan slutgiltigt beslut tas i frågan.

Anf. 29 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag tackar för informationen. Jag stöder regeringen i denna fråga och kan dela regeringens ståndpunkt när det gäller tveksamheter i detta. Det kan medföra komplikationer vad gäller olika saker. Lite tveksam är jag också till om det här egentligen är ett område som EU ska gå in på. Jag har ingen avvikande mening, men just nu är jag lite tvivlande och vill därför lägga fram den synpunkten.

Anf. 30 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Som nämns i det bakgrunds-pm som nämnden fått del av antogs år 2002 den förordning som gäller i detta sammanhang. I samband därmed sades det att det inom några år skulle göras en analys av hur myndigheten ska finansieras men också läggas fram ett förslag till införande av avgifter. Det skulle ske tre år efter myndighetens och förordningens ikraftträdande. Nu har det gått mycket mer än tre år, och det är därför inte underligt att förslaget kommer.

Trots det anser jag att förslaget måste analyseras innan vi sätter det i sjön och fattar slutgiltigt beslut. Analysen bör utgå från vilka konsekvenser förslaget får för, som jag sade i mitt första inlägg, innovationer, för små företag som kanske kommer på någonting, uppfinner någonting, forskar fram någonting och som måste prövas gentemot de kriterier som vi satt upp för införande av ett medel, en tillsats eller vad det nu kan vara, i våra livsmedel och fodermedel.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Punkt 8 är struken, som jag sade inledningsvis.

Sedan kommer vi till punkt 9, som kan bli väldigt omfattande. Därför vill jag påminna om att man i miljö- och jordbruksutskottet diskuterade den här frågan. Alla partier deltog, såvitt jag förstår av de rapporter som jag har fått. Det finns också, vill jag påminna om, en parlamentarisk referensgrupp till statsråden i fråga om EU:s gemensamma jordbrukspolitik efter 2013. Jag vill därför uppmana både statsrådet och nämnden att fokusera på specifika ytterligare frågor av EU-karaktär.

Anf. 32 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Kommissionen kommer att på rådsmötet presentera sitt förslag om den framtida CAP:en. Meddelandet kommer att ligga till grund för den fortsatta förhandlingen, som ska pågå fram till att lagförslagen presenteras sommaren 2011. Slutgiltigt beslut väntas under 2012.

I det nu aktuella meddelandet argumenterar kommissionen för att CAP även fortsättningsvis ska bestå av en stark gemensam politik som är byggd kring två pelare. Den första pelaren föreslås innehålla ytterligare miljökomponenter. Den andra pelaren ska fokusera på konkurrenskraft, innovation, miljö och klimat. Övergripande målsättningar för CAP är en tryggad livsmedelsförsörjning inom EU och globalt, ett hållbart nyttjande av naturresurser samt bibehållandet av levande landsbygder.

Jag välkomnar meddelandet och att diskussionen om den framtida jordbrukspolitiken nu har inletts. Jag hade dock hoppats på en högre reformambition och tydligare fokus på en fortsatt marknadsanpassning

av jordbrukssektorn. Fortsatta strukturrationaliseringar av sektorn stärker den långsiktiga konkurrenskraften.

Kommissionen föreslår att marknadsstöden ska begränsas till att endast utgöra ett säkerhetsnät för jordbrukssektorn. Min egen övertygelse är att dessa stöd bör fasas ut helt. Men dit kommer vi inte att nå denna gång.

Jag beklagar att kommissionen inte presenterar någon avvecklingsplan för de kvarvarande kopplade direktstöden. Däremot ser jag positivt på att kommissionen föreslår att nivåerna i direktstöden ska jämnas ut mellan medlemsstaterna.

Jag välkomnar att förslaget innebär ökad satsning på miljö, hållbar utveckling och innovation inom landsbygdsprogrammet. Jag hade dock helst sett en högre ambition på detta område, till exempel genom en styrning av gemensamma resurser till gemensamma miljöutmaningar.

Jag hade även hoppats på en högre ambitionsnivå vad gäller förenklingar av jordbrukspolitiken. Systemet är komplext och svårbegripligt i nuläget, och detta utgör en börda för jordbrukarna men också för den europeiska allmänheten.

Anf. 33 PYYRI NIEMI (S):

Tack, ministern, för sammanfattningen! Det här kommer ju att vara en långtgående diskussion, och vi kommer väl att diskutera det många gånger framöver, misstänker jag. Jag ska inte förlänga debatten, men jag vill ändå problematisera lite grann.

Vi välkomnar också en fortsatt marknadsanpassning, men om man tittar ur ett inhemskt perspektiv är det en klar komplikation. Det handlar om att just landsbygdsutvecklingen kan ta väldigt mycket stryk speciellt här i Sverige med tanke på hur landet ser ut. Vi fick också en liten föredragning från den borgerliga sidan i går där en av ledamöterna väldigt tydligt markerade att det här med direktstödsavskaffande kan bli ett problem för Sverige, med tanke på att många mindre jordbruk kan få det tufft att etablera sig och fortsatt försöka anpassa sig till den marknadssituation som råder, att vi har en hög livsmedelsimport till Sverige och så vidare.

Jag skulle vilja höra landsbygdsministern berätta lite mer om hur regeringen ser på den här komplexiteten, att regeringen företräder en fortsatt marknadsanpassning samtidigt som landsbygdsutvecklingen, till exempel i Sverige, kan ta skada av detta.

Anf. 34 JENS HOLM (V):

Det här skulle ju vara den stora översynen och reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken. I mitt tycke bidde det en liten tummetott av det, och det är djupt olyckligt. Jag håller inte den svenska regeringen direkt ansvarig för det, utan det är andra krafter som har drivit på.

Precis som sades: Direktstöden avvecklas inte, exportbidrag och interventionsstöd finns kvar, och en mängd andra saker finns kvar i den gemensamma jordbrukspolitiken.

Det är två saker jag skulle vilja lyfta upp. Det ena är om landsbygdsministern har tänkt på hur regeringen och riksdagen kan samverka i den här frågan. Kan vi ha en stor hearing i riksdagen eller på annat ställe? Kan vi ha ett sammansatt utskott? Vi i miljö- och jordbruksutskottet har

2010/11:11
26 november

en särskild arbetsgrupp för den gemensamma jordbrukspolitiken, men jag tycker inte att det räcker, utan här måste vi agera brett.

En direkt fråga: Som jag har förstått förslaget vad gäller interventionsstöd, nämligen att man går in på marknaden och köper upp överskott, talar man till och med om att det ska utvecklas, så att det ska bli fler produkter som kan köpas upp. Om det är på det viset blir det också fler produkter som man kommer att behöva dumpa utanför Europa.

Anf. 35 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag avser att följa ordförandens uppmaning och inte öppna den stora jordbrukspolitiska diskussionen. Jag delar dock det som Jens Holm och Pyry Niemi har framfört och också det väsentliga i det som regeringen har framfört. Här finns en ganska bred enighet, även om vi i detaljerna kanske vill gå lite olika långt ibland.

Men det är en fråga som jag ändå vill ställa om något som saknas i den här diskussionen. Det är beredskapen för vad som händer med livsmedelsförsörjningen när kostnaderna för transporter kommer att stiga. Jag upplever att det är en fråga som inte behandlas över huvud taget i de rapporter och utvärderingar som gjorts som har legat till grund för diskussionen, och jag undrar om det är någonting regeringen kommer att lyfta fram under diskussionen på rådet.

Anf. 36 PYRY NIEMI (S):

Ordföranden nämnde att det finns en parlamentariskt tillsatt referensgrupp till det här från miljö- och jordbruksutskottet, och debatten ska vi naturligtvis ta där. Men jag skickar med till ministern att i det komplicerade läge som det här i dag är i skulle nog den parlamentariska referensgruppen behöva omformas, med inbjudan från regeringen, till att bli en samrådsgrupp i stället. Jag tror att det skulle underlätta den här processen avsevärt.

Anf. 37 CAROLINE SZYBER (KD):

Tack för en bra föredragning! Med tanke på det meddelande som har kommit från kommissionen, hur tror ministern att diskussionen kommer att gå på rådsmötet på måndag? Vilka länder kommer att vara missnöjda och nöjda, om han får sja lite?

Anf. 38 STAFFAN DANIELSSON (C):

Livsmedelsproduktion är en mycket viktig fråga för världen, för Europa, för Sverige och för EU. Det är väldigt bra, tycker jag, att vi har en samsyn i stora avseenden som ministern kan luta sig på när han åker till Bryssel.

Jag vill bara lyfta fram det jag brukar göra. Det finns en punkt om att en målsättning med den här politiken för EU är tryggad livsmedelsförsörjning inom EU – med anknytning till vad Gustav Fridolin sade om transporter. Vi i Sverige ser väl gärna att vi har en rätt bra, tryggad livsmedelsförsörjning även inom Sverige och inte bara förlitar oss på den från andra länder inom EU. Där är det en ko på isen. Snart är över hälften av den mat vi äter i Sverige importerad. Det gäller att slå vakt om dem som producerar mat i Sverige i dag – de är på väg utför. Det diskuterar vi

i andra sammanhang – matlandet Sverige och livsmedelsstrategier – för att tillsammans lyfta fram detta. Det är väldigt positivt att vi börjar ha den debatten och att det finns en samstämmighet mellan partierna.

Mot den bakgrunden tycker jag att det är bra att Sverige är med och påverkar utifrån den position som ministern har lagt fast här. Jag tycker också att meningen ”Sverige ska vara en konstruktiv förhandlingspart i syfte att få så stort inflytande som möjligt över slutresultatet” är bra, alltså att Sverige inte sitter vid väggen i någon extrem position utan har sina tydliga ståndpunkter men gillar läget och gör vad man kan för att dra beslutet åt det håll man vill. Jag vill verkligen ge landsbygdsministern det mandatet.

Anf. 39 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Låt mig inledningsvis konstatera att det under det kommande året kommer att vara ett oändligt stort antal överläggningar, förhandlingar och diskussioner med intressenter, mellan medlemsstater och i parlamentariska församlingar. Det meddelande som vi nu har sett tror jag kommer att förfinas och detaljeras – för det är långt ifrån en fullständig gemensam jordbrukspolitik – men också gradvis förändras åt lite olika håll, beroende på att det finns många utestående frågeställningar och diskussioner i Europa.

Skillnaden gentemot tidigare diskussioner om sådana här stora politikområden i EU-sammanhang är att Europaparlamentet nu är medbestämmande. Det är en stor skillnad mot hur det har varit tidigare. Det är en parlamentarisk församling som har många funderingar kring hur den här politiken ska utformas i framtiden. Rådet, kommissionen, måste komma överens på något sätt med parlamentet.

Ett annat förhållande, apropå den finansiella oro och kris som är i världen, är ju var pengar kommer att transporteras igenom det europeiska systemet. Det här dokumentet är över huvud taget inte pengasatt eller nivåsett så att det går att mäta vad olika ingående delar ska omfatta. Det är ovanligt att det är på det sättet – med den referens jag själv har kan jag påstå det – men också helt avgörande för de inspel och diskussioner som vi ska ta på allvar. Att sitta och diskutera den lilla pengan kanske inte är det som vi ska rikta fokus på när någonting annat är mycket större. Då kanske det är bättre att söka vänner och försöka nå så mycket som möjligt kring någonting som omfattar den stora pengan, eftersom det trots allt i slutändan är pengar det handlar om.

För att bli lite mer konkret säger jag att vi måste utveckla vår dialog med intressenter, med riksdagen, mellan partier och så vidare i denna fråga, för den är jättekomplicerad. I vilken form vi ska utveckla det vill jag inte konkretisera, och kan jag inte konkretisera i dag, men vi har redan i dag en referensgrupp. Jag tycker att det är lite onödigt att diskutera vilka namn olika grupper har. Vi har ett forum där vi kan föra diskussioner och djuploda i saker och ting. Vi kan utveckla det. Men jag är inte alls främmande för att vi kanske behöver ha någon typ av hearing, seminarier eller vad det nu kan vara. Jag är beredd att medverka på sådana också, för det här är en viktig och jättestor fråga.

Ett av skälen till att jag lägger vikt vid denna fråga är att jag tycker att vi ska vara en spelare. Jag tycker att vi ska påverka i den riktning som vi tycker är bra. Vi kommer inte att nå ända fram, för det gör man inte i den

2010/11:11
26 november

här typen av diskussioner. Men ställer vi oss vid sidan om kommer andra att driva saker och ting, självklart åt det håll som de tycker är bäst, och då saknas det motkrafter.

Därmed har jag kommit in på frågor som till exempel Caroline Szyber hade. Det finns en skala, en rätt stor spännvidd. De nya medlemsstaterna är ytterst angelägna om att pengarna i systemet fördelas mer rättvist. Lite enkelt uttryckt går pengarna i systemet i dag i all huvudsak till de gamla medlemsstaterna. Rättvisan tycker jag, som jag nämnde i min inledning, bör bli bättre, större. Nu är vi i en gemenskap, och det ska inte vara ett A- och ett B-lag. Det ska inte finnas någon som har det väldigt mycket bättre än de som har kommit med lite senare än de andra 15.

En annan skiljelinje ligger i försäkringssystem, interventioner, exportstöd och så vidare. Vissa områden i Europa har extrema väderförhållanden, ett hårt tryck av insekter och skadegörare, husdjursjukdomar medan andra inte har det. Vi har ett förhållandevis gott smittläge, växtskyddsläge och så, och det har vi lagt mycket nationella pengar på. Att upprätthålla det kostar mycket pengar vartenda år. Med införandet av ett sådant här system riskerar vi att få betala två gånger så att säga: dels det vi själva har gjort, dels det andra nu måste göra. Det var ett exempel.

För att komma till punkt: Vi har diskuterat de nya utmaningarna i rådet ett antal gånger, som nämnden väl känner till. I de nya utmaningarna ingår transporter, klimat, miljö, vattenhushållning. Vi har varit pådrivande. Det är de utmaningarna som vi måste ägna mer fokus åt och förmodligen lägga en större andel av den gemensamma pengarna på i den nya jordbrukspolitiken. Med vår medverkan, med aktiva inspel från svensk sida, tror jag att vi kan komma en bit, kanske till och med en bra bit, på den vägen. Men ställer vi oss vid sidan om kommer vi inte att komma någonstans, tro mig!

Anf. 40 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Jag uppskattar verkligen landsbygdsministerns svar på min fråga. Men jag måste komma med en randanmärkning på både Staffan Danielssons inlägg och landsbygdsministerns svar.

Det är självklart att vi ska vara konstruktiva i de här diskussionerna. Jag tror att det finns få länder som anser att de ska vara okonstruktiva på vägen in i diskussionerna, förvisso, men vi ska självklart inta en konstruktiv roll. Men när väl det landar i konkreta beslut och när vi ser siffror och så vidare förbehåller i vart fall vi oss rätten att anse att det kan finnas lägen där även ett nej kan vara konstruktivt. Vi har sett hur de länder som står längst från Sverige positionsmässigt i de här frågorna med sin sturighet har förflyttat mitten åt sitt håll. Det kan finnas lägen där ett nej, även om det förefaller något okonstruktivt just när det uttalas, är det som gör att man kommer vidare och flyttar positionen närmare sig.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns majoritet för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 10 om systemet för jordbruksrådgivning, som är en ny fråga.

Anf. 42 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Kommissionen kommer att presentera en rapport om tillämpningen av den så kallade jordbruksrådgivningen. I rapporten finns även förslag på åtgärder för att förbättra systemet. I övrigt är jag beredd att svara på nämndens frågor i det här ärendet.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och vi tackar för informationen.

Är det någonting som jordbruksministern vill ta upp under övriga frågor?

Anf. 44 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag är beredd att svara på nämndens frågor.

Anf. 45 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Kommissionen och ordförandelandet har gemensamt organiserat en första internationell konferens om djurskyddsundervisning. Det välkomnar jag. Det är viktigt att driva frågor om djurskydd.

Det slaktas väldigt många djur i Europa utan bedövning. Enligt företrädare för den svenska köttmarknaden slaktas ungefär 15–20 procent av nötkreaturen utan bedövning och dubbelt så många när det gäller lamm och får.

Det här är ett stort problem, och detta vill inte länderna så gärna skylta med. Det finns inte en enda myndighet i Europa som skulle medge det, enligt Åke Rutegård, som är vd för Kött och Charkföretagen.

Min fråga till landsbygdsministern är därför: Är det här en fråga som man inom kommissionen kommer att verka för, lyfta fram och belysa problemet samt verka för ett bättre djurskydd utifrån slaktmetoder?

Anf. 46 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Konferensen handlade egentligen om skolelevers kunskaper om djurskydd – att det är levande varelser.

Den direkta frågan berör ett beslut som finns inom Europeiska unionen, och det beslutet har Sverige ett undantag ifrån. Vi har ett undantag i Sverige som säger att djur som avlivas i Sverige ska avlivas med bedövning före avblodning. Vi har i konsensus, vad jag minns, varit angelägna om att vi ska ha det på viset. Vi lyckades få det undantaget. Vad jag vet är det i alla andra delar av Europa tillåtet att avliva djur genom bara avblodning.

Anf. 47 STAFFAN DANIELSSON (C):

Jag tycker att det är en väldigt bra linje vi har i Sverige. Uppenbarligen resonerar vi olika i olika länder i den här frågan. Finns det någon debatt eller påverkan så att bedövning före avlivning kan sprida sig i andra länder? Eller hur går debatterna i de här frågorna?

Anf. 48 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Det fanns en omfattande debatt för ett à två år sedan i den här frågan, och det apropå att vi hade beslut att fatta som var skarpa. Den diskussion som var då var, kan man väl säga, i sina beståndsdelar tvådelad. Det

2010/11:11
26 november

fanns en historisk implikation, som vissa länder hade väldigt svårt att frångå. Andra länder hade diskussioner omkring det fria religionsutövandet, människors frihet att utöva sin tro och så vidare. Då är det inte alltid så att sakfrågan tar överhand när man kommer in på tradition, kultur, historia och religiösa frågor.

Men diskussionen är i princip noll nu, vad jag känner till, beroende på att beslut togs för ungefär ett år sedan. Efter beslut brukar ju diskussioner bli nollställda.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och tackar jordbruksministern för i dag.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag ber att få hälsa statsrådet Tobias Billström välkommen. Såvitt jag förstår är det formellt sett bara informationspunkter. Det finns en återrapport från ett möte den 8–9 november.

Anf. 51 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr ordförande! RIF-rådet hade ett möte den 8–9 november. Vid detta möte fattade vi i rådet ett enhälligt beslut om viseringsfrihet för medborgare med biometriska pass från Albanien och från Bosnien och Hercegovina genom en ändring av förordningen 539/201. Beslutet togs emot med mycket stor glädje av representerande ministrar för de båda länderna på plats i Bryssel. Med beslutet följer en övervakningsmekanism, med en hänvisning till artikel 78 i fördraget om EU:s funktionssätt som möjliggör suspendering av viseringsfriheten.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Det har varit information i socialförsäkringsutskottet i de frågor som Tobias Billström har ansvar för. Den första frågan gäller program när det gäller asyl och migration.

Anf. 53 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr ordförande! Vi gör som så att vi drar igenom allting; det är egentligen tre sjuk: laglig migration, olaglig migration och asyl.

Under den här informationspunkten förväntas det belgiska ordförandeskapet redogöra för rådsarbetet på områdena laglig migration, olaglig migration och asyl under det senaste halvåret.

Beträffande laglig migration är tre direktiv aktuella på invandringsområdet: direktivet om säsongsarbetare, direktivet om företagsintern förflyttning av personal, ICT, och direktivet om rättigheter och ansökningsförfarande för arbetstagare från tredjeland, det så kallade ramdirektivet.

Ordförandeskapet kommer sannolikt även att redogöra för den konferens om laglig migration som äger rum i Bryssel den 26 november.

En övergripande prioritering för den svenska regeringen är att skapa en gemensam EU-rättslig ram för arbetskraftsinvandring som ger medlemsstaterna flexibilitet vid utformningen av sina nationella regler.

Vår generella svenska inställning i förhandlingarna om säsongsarbetare och ICT-direktiven är att vi vill få till stånd direktiv som innebär att vi kan fortsätta att tillämpa våra svenska arbetskraftsinvandringsregler i så stor utsträckning som möjligt och säkra den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Vad gäller ramdirektivet vill vi att direktivet ska antas med så brett tillämpningsområde som möjligt och med så få undantag från principen om likabehandling som möjligt.

Så till området olaglig migration. Under det belgiska ordförandeskapet har man på området för olaglig invandring behandlat de ändringar som föreslagits för förordningen om sambandsmän. Det handlar främst om att anpassa förordningen till verksamhetens behov och till sådana förändringar av gemenskapsrätten som har trätt i kraft sedan förordningen antogs 2004. Vi anser det viktigt att våra nätverk av sambandsmän kan utnyttjas på bästa sätt. Vi har välkomnat de ändringar som föreslagits i förordningen.

Kommissionen har under hösten fortsatt att förhandla återtagandeavtal. Förhandlingarna med Georgien och Pakistan har avslutats, och avtalen kommer att träda i kraft inom kort. Förhandlingarna med Kap Verde, Marocko och Turkiet fortgår men har ännu inte avslutats. Den 16 november presenterade kommissionen också ett förslag att förhandla ett återtagandeavtal med Vitryssland.

Vi stöder från svensk sida kommissionens arbete med att ingå återtagandeavtal mellan EU och tredjeländer i de fall de kan underlätta återvändandearbetet. Vi tycker också att det är bra att medlemsländerna nära samverkar i återtagandefrågor. Avtalen utgör konkreta exempel på sådant samarbete.

Så slutligen till frågan om asyl. Ordförandeskapet har återkommande under hösten informerat RIF-rådet om läget i förhandlingarna om rättsakterna i det gemensamma europeiska asylsystemet. Som jag har berättat tidigare har arbetet främst varit inriktat på direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare, Dublinförordningen och skyddsgrundsdirektivet.

Som jag nämnde inledningsvis meddelade kommissionen vid vårt förra möte att den återkommer med nya omarbetade förslag för asylprocedur- och mottagandedirektiven under 2011. Eurodacförordningen kommer återigen att ge brottsbekämpande myndigheter åtkomst till systemet.

Kommissionen arbetar också med att starta verksamheten för det europeiska stödkontoret för asylfrågor. Just nu under torsdag och fredag pågår det första konstituerande styrelsemötet på Malta där frågor om bland annat budget, arbetsordning och verkställande direktör för kontoret ska diskuteras.

Från svensk sida har vi framhållit vikten av att fortsätta arbetet för att nå målet med ett verkligt gemensamt europeiskt asylsystem 2012. För att komma framåt i förhandlingarna ställer vi oss därför bakom det belgiska ordförandeskapets förhandlingsupplägg med en uppdelning av det så kallade asylpaketet.

Vad gäller asylprocedurdirektivet och mottagandedirektivet har vi tillsammans med ett flertal andra medlemsstater uttryckt oro över detaljnivån i liggande förslag som vi tror skulle kunna komplicera förfarandena i asylprocessen och leda till ökad administration, utdragna handläggningstider och ökade kostnader. Vi anser att det är viktigt att vi har ett system som är både rättssäkert och kostnadseffektivt.

Vi har under hösten också framhållit att vi tycker att det är viktigt att alla delar av det gemensamma europeiska asylsystemet överensstämmer

med varandra, bildar en fungerande helhet och att de horisontella frågorna därför måste behandlas på ett lämpligt sätt.

Samtidigt som det är viktigt att arbetet med att upprätta en heltäckande lagstiftning som ram för systemet fortsätter måste EU även parallellt arbeta med att stärka det praktiska samarbetet för att förbättra tillämpningen av lagstiftningen och tydliggöra innehållet.

Till sist anser vi det också viktigt att vi har ett nära samarbete med Europaparlamentet i alla delar.

Anf. 54 EVA-LENA JANSSEN (S):

Tack för föredragningen! Utifrån rubriken laglig migration och ramdirektivet och det som statsrådet nu sade om eventuella undantag tänkte jag fråga: Vilka undantag från likabehandlingsprincipen tycker regeringen är acceptabla?

Anf. 55 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Först är det viktigt att tydliggöra att det finns ett par saker som nämns i programmet där vi är väldigt skeptiska och kritiska. Jag tänker särskilt på Eurodac och nätverket för sambandsmän. Det är känt för nämnden och departementet sedan tidigare att det förhåller sig på det sättet.

Jag skulle vilja ställa två frågor till migrationsministern. Den första är: I händelse av diskussion, kommer den svenska regeringen att kunna lyfta fram frågan att skapa lagliga vägar att ta sig in i EU även för den som avser att söka asyl? Det blir ofta fokus på arbetskraftsinvandring. Det är viktigt, och där har vi många gemensamma ståndpunkter med regeringen som känt. Men vi anser att det också ska finnas lagliga vägar att ta sig till EU för den som behöver skydd från förföljelse, vilket saknas i dag.

Den andra frågan gäller Dublinförordningen där det, vilket nämnden väl vet, pågår och har pågått samtal om hur man kan hantera Dublinförordningen i nuläget och framöver. Vad jag förstår har det diskuterats något i socialförsäkringsutskottet om eventuell överenskommelse mellan Dublinländerna i händelse av förändringar i Dublinförordningen. Jag undrar hur tidsplanen ser ut för förhandlingar om Dublinförordningen och förändringar i den.

Anf. 56 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr ordförande! Vi börjar med Eva-Lena Janssens fråga. Det avhandlades och diskuterades i socialförsäkringsutskottet i går. Som jag redogjorde för vid det tillfället är den svenska generella ståndpunkten när det gäller ramdirektivet att direktivet ska antas med ett så brett tillämpningsområde som möjligt och med så få undantag från principen om likabehandling som möjligt.

Det är viktigt i det sammanhanget att slå fast att vi inte förbinder oss att göra några undantag från likabehandlingsprincipen. Det vi från svensk sida som en kompromiss har accepterat är att det ska finnas en möjlighet för de medlemsstater som redan i dag har en lagstiftning som medger vissa undantag att kunna göra sådana undantag även i fortsättningen. Det gäller till exempel vissa familjeförmåner och tillgång av bostäder som

2010/11:11
26 november

tillhandahålls av allmännyttan, för att ta två praktiska exempel. Det var Eva-Lena Janssons fråga.

Jag går då över till Gustav Fridolins fråga och det han nämnde som laglig migration, men det är i någon mening under asylavsnittet som det ska diskuteras. Där har vi från svensk sida under lång tid varit förespråkare av att man skapar till exempel en utökad möjlighet till vidarebosättning. Det vore önskvärt att få ett vidarebosättningsprogram för hela Europeiska unionen. I dag finns enskilda stater som har ett sådant.

Det är ett regelrätt avtal mellan en stat och UNHCR, FN:s flyktingkommissariat, där man på årlig basis tillhandahåller ett antal platser i en så kallad flyktingkvot som man kan plocka ut och därmed hjälpa människor. Det är de mest skyddsbehövande, mest utsatta och mest skyddsvärda men som kanske saknar resurser att själva ta sig till unionen och lämna in en ansökan.

Sverige nådde stora framgångar med den strategin under ordförandeskapet. Förslaget om ett vidarebosättningsprogram förhandlades under vår period som ordförandeland. Det utmynnade då i en i huvudsak överenskommen text mellan medlemsstaterna. Sent i våras röstade sedan Europaparlamentet igenom ett betänkande som i stora delar är i linje med rådets och kommissionens inställning men som innebär att ytterligare förhandlingar krävs mellan institutionerna i begränsade delar av förslaget. Men vi har alltså samma inställning som vi hade tidigare. Det är ett bra sätt att komplettera de redan befintliga systemen för asyl.

Frågan om Dublinförordningen slutligen är en kvistig fråga, som jag tror att EU-nämnden är medveten om efter mina många besök här. En rad medlemsstater är fortsatt tveksamma till delar av förslaget. Det gäller till exempel att utvidga definitionen av vilka som ska anses som familjemedlemmar. Det finns också frågor när det gäller förvar och så vidare. Flertalet medlemsstater liksom Sverige är tveksamma till förslaget att överföringar tillfälligt ska kunna stoppas, den så kallade suspenderingsmekanismen.

Det återstår att se hur förslagen slutligen kommer att se ut när förhandlingsarbetet mellan parlament, kommission och råd väl är avslutat. Det kommer att bli en spännande uppgift att följa de förhandlingarna.

Anf. 57 JENS HOLM (V):

Jag vill börja med att understryka att det finns två avvikande meningar från socialförsäkringsutskottet från MP och V vad rör Eurodac och nätverket av sambandsmän. Jag skulle vilja särskilt fråga migrationsministern om nätverket av sambandsmän. På vilket sätt kommer nätverket att samarbeta med Frontex? Finns det några begränsningar i samarbetet med Frontex? Från min horisont är det olyckligt eftersom Frontex som vi ser det just nu funderar som ett organ som jagar flyktingar och har en väldigt repressiv inverkan på individer.

Anf. 58 CAROLINE SZYBER (KD):

Herr ordförande! Tack för en kort föredragning som var väldigt bra. Jag har en fråga när det gäller kommissionens förslag till omarbete av skyddsgrundsdirektivet. Det innebär att flyktingar och alternativa skyddsbehövande ska få samma rättigheter, vilket de har enligt svensk

Anf. 59 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Också jag får tacka för informationen. Rent principiellt anser vi som i övriga frågor att migration är ett ämne för de nationella länderna att avgöra när det gäller i vilken omfattning och hur det ska se ut. Det är inte något som ska styras på EU-nivå. Vår målsättning är att successivt minska EU:s inflytande över nationalstaterna och även i den här frågan. Utifrån det vill vi anmäla avvikande mening här.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Jag vill säga innan statsrådet svarar att både statsrådets föredragning och de frågor som är här är av den karaktären att det är ett mandat som sökes. Det är en diskussion snarare än en informationspunkt. Så uppfattar jag det som pågår här nu.

Anf. 61 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr ordförande! Vi börjar med Jens Holms fråga som rör sambandsmännen. Det kan vara bra att förklara hur sambandsmännen är tänkta att fungera och hur de fungerar i dag.

Vad gäller utbytet av information om personers möjlighet att söka skydd i ett visst land handlar inte informationen om enskilda individer. Det handlar enbart om ett allmänt informationsutbyte och läget i ett visst land. Det tycker naturligtvis vi från regeringens sida är bra. Det är självklart att man ska byta information över gränserna om tillståndet i olika länder för att på det viset bland annat kunna bekämpa människosmuggling, vilket är viktigt.

När det sedan gäller Frontex är Vänsterpartiets inställning i den här frågan väl känd. Jag tror inte att vi behöver ta någon stor allmänpolitisk diskussion här i nämnden om detta. Jag nöjer mig med att konstatera att jag tror efter mina år som statsråd och efter vad jag har sett att läget vad gäller mänskliga rättigheter hade varit väsentligt mycket sämre om kustbevakningarna och gränskontrollstyrkorna i södra Europa hade lämnats att agera utanför Frontex paraply.

Läget har snarare förbättrats därför att man genom Frontex har fått en kontrollmekanism som möjliggör till exempel att utbilda tjänstemän i asylrätt och se till att man har en kontrollstation för att se till att människor som sysslar med de här frågorna även på frivillig basis som till exempel genom UNHCR har möjligheten att lämna synpunkter, och så vidare. På den punkten kommer vi fortsatt att skilja oss åt.

Vi går över till Caroline Szybers fråga om skyddsgrundsdirektivet. Jag tolkade frågan som att det handlade om vilka punkter som var utestående i förhandlingarna. En fråga som fortfarande är problematisk är förslaget att alternativt skyddsbehövande ska ges samma rättigheter som flyktingar i vissa fall till exempel i fråga om längden på uppehållstillstånd och tillträde till arbetsmarknaden. Det finns ett antal medlemsstater som är motståndare till detta av kostnadsskäl.

Det råder inte heller fullständig enighet om definitionen av vissa begrepp i direktivet. Det handlar bland annat om vem som ska anses kunna ge skydd mot förföljelse – aktörer som ger skydd – och om definitionen

av familjemedlemmar. Det är en horisontell fråga. Den finns i flera asylrättsakter. Det är där vi står i dag.

Anf. 62 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Då ordföranden gjorde klart att det handlar om mandatgivning behöver jag göra tydligt att det finns tre punkter där vi inte delar regeringens ståndpunkt. Det är Eurodac, nätverket för sambandsmän – där det finns en tidigare avvikande mening från socialförsäkringsutskottet, gemensam med Vänsterpartiet – och frågan om laglig migration där jag och ministern tidigare hade ett meningsutbyte.

Jag menar att även om kvotsystemet och samarbetet med UNHCR är gott är det inte tillräckligt för EU. När viseringsreglerna ser ut som de gör innebär det att det är omöjligt att ta sig till EU från länder med viseringstvång om man misstänker att personen kan önska söka asyl. Om UNHCR inte är tillgängligt i det landet har man kortslutit möjligheten att utnyttja artikel 14 i deklarationen om mänskliga rättigheter. Vi anser att det är otillfredsställande och att det borde lyftas upp i diskussionen om programmet.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag ber Jens Holm läsa upp den avvikande meningen från socialförsäkringsutskottet så att vi har den i de stenografiska uppteckningarna.

Anf. 64 JENS HOLM (V):

Det är två. Den första rör Eurodac:

Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet ställer sig negativa till Eurodac, den gemensamma kontrollen som följer av Dublinförordningen och Schengenavtalet som innebär att flyktingar behandlas som kriminella och nogsamt kontrolleras om de besökt något EU-land tidigare. Eurodac som samlar in fingeravtryck till en EU-gemensam databas har fått fruktansvärda följder. I sina försök att dölja fingeravtryck har människor drivits till självdestruktiva handlingar. Erfarenheterna av Eurodac visar att systemet bör avvecklas. En utveckling av Eurodac kan leda till stor skada för desperata människor.

Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet motsätter sig regeringens ståndpunkt som är positiv till kommissionens ursprungliga förslag från december 2008 och accepterar det nya förslaget från kommissionen. Det ursprungliga förslaget skulle ge brottsbekämpande myndigheter åtkomst till Eurodac i arbetet mot terrorism och grov brottslighet. Miljöpartiets och Vänsterpartiets ståndpunkt är att EU:s migrationspolitik bör inriktas på att värna asylrätten och mänskliga rättigheter i stället för att bekämpa illegal invandring och betrakta skyddssökande som brottslingar. Eurodac borde avvecklas.

Den andra har jag redigerat lite, så den är kortare.

MP- och V-ledamöterna anmälde följande avvikande mening: Inrättandet av ett nätverk av sambandsmän för invandring är ett led i EU:s arbete för att motverka illegal invandring. Nätverket av sambandsmän och nu ändringen som kopplar ihop nätverket med Frontex är ingen lösning så länge Frontex huvudsyfte är att hindra inflödet av migranter till EU i stället för att rädda liv och skydda migranter. Vill man stävja migration bör man inrikta sig på andra åtgärder och bekämpa orsakerna till

Anf. 65 EVA-LENA JANSSON (S):

Jag vill påpeka att det tidigare har påtalats från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet att det har varit viktigt att likabehandlingsprincipen inte sätts ur spel och att man ska lyfta upp vikten av lika villkor för arbete.

Anf. 66 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag vill göra klart att det finns antecknat att det finns en avvikande mening om frågan laglig migration.

Det är en god princip att avvikande meningar finns antecknade, men det är också en god princip att man här i nämnden kan ställa frågor och förstå vilken regeringens ståndpunkt är. Jag hade hoppats att regeringens ståndpunkt om laglig migration var något bredare än den visade sig vara. När den inte var det var jag tvungen att anmäla en avvikande mening som jag naturligtvis inte hade kunnat författa i förväg. Jag tycker att den framstod tydligt i protokollet från mitt föregående inlägg.

Anf. 67 JENS HOLM (V):

Jag ansluter mig till den.

Anf. 68 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Jag har en sakupplysning som jag tycker är viktig. Jag har naturligtvis inga synpunkter på hur man utformar avvikande mening. Det är inte min uppgift. Det vi diskuterar är en redogörelse från ordförandeskapet. Det är inte något program som ska antas. Jag hörde att Gustav Fridolin använde den formuleringen. Jag vill vara tydlig med att det inte är något program som ska antas. Ordförandeskapet ska enbart redogöra för upplägget i diskussionerna.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag så här: Det finns majoritet för regeringens här redovisade upplägg och det finns en avvikande mening på tre punkter som är gemensam för Miljöpartiet och Vänsterpartiet samt en oliklydande avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 25, Övriga frågor.

Anf. 70 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr ordförande! Till att börja med har vi frågan om Medelhavskon-toret för ungdom. Vid ett ministermöte i Paris den 14 december 2009 initierade den franske inrikesministern ett projekt för att skapa ett Me-delhavskontor för ungdom. Projektet syftar till att öka rörligheten för ungdomar och studenter mellan Medelhavsregionens länder. Vid råds-mö-tet kan vi förvänta oss information av Frankrike om den nystartade verk-samheten.

En annan övrig fråga gäller Greklands nationella handlingsplan för asyl och migration. I samband med ett möte anordnat av kommissionen i september i år presenterade Grekland sin handlingsplan för att det gre-

kiska asylsystemet ska förmå hantera inkomna ansökningar och för att Grekland ska genomföra EU:s regelverk.

Handlingsplanen är utformad i samarbete med UNHCR. Av den framgår bland annat att Grekland planerar att införa ett helt nytt asylsystem. Det har även identifierats en del områden där Grekland har behov av stöd för att kunna genomföra sina planer. I samband med mötet efterfrågade Grekland bistånd från kommissionen och medlemsstaterna. En rad medlemsstater, däribland Sverige, erbjöd sig att bidra med insatser för att hjälpa Grekland med de nödvändiga förändringarna. Från svensk sida är det främst utbildningsinsatser och praktiskt utbyte av erfarenheter i bland annat mottagandefrågor som kan bli aktuella.

Kommissionen har bjudit in till ett nytt möte den 30 november då frågan kommer att diskuteras. Praktiskt samarbete mellan medlemsstaterna kommer att vara en förutsättning för att nå ett bra resultat. Fram till dess att det europeiska stödkontoret för asylfrågor är operativt och kan agera i sådana här situationer är det viktigt att kommissionen tar på sig en samordnande roll.

Vi förväntar oss att Grekland tillsammans med kommissionen vid rådsmötet kommer att informera om det fortsatta arbetet med handlingsplanen.

Anf. 71 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Har ni någon uppfattning om när det nya grekiska asylsystemet tidigast kan tänkas vara på plats?

Anf. 72 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Det finns anledning att se tiden an eftersom vi just har fått det så kallade presidentdekretet i Grekland som har presenterats och antagits. Sedan ska det fasas in. Det kommer nog att ta lite tid. Arbetet verkar i alla fall vara igångsatt. Vi får se vad som händer framöver. Det är lite svårt för mig att ha en uppfattning eftersom syftet med den här punkten är att grekerna ska få tala om för rådet hur landet ligger.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen under övriga frågor. Vi tackar statsrådet med medarbetare för i dag.

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 8–9 november 2010
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor
den 2–3 december 2010

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag ber att få hälsa Magnus Graner med medarbetare välkomna. Vi har planerat för max trekvart för denna punkt, så jag hoppas att vi, både statssekreteraren och nämndens ledamöter, begrundar denna tidsram.

Vi börjar med att fråga om det finns någonting att säga om återrapporten från mötet i rådet den 8–9 november.

Anf. 75 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Ingenting som trycker oss.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor med anledning av återrapporten? Om så inte är fallet lägger vi den till handlingarna.

Justitieutskottet blev informerat så sent som den 25 november. Överläggningar skedde även den 19 oktober och den 30 september, enligt mina anteckningar. Det har alltså skett en förberedelse.

Vi går nu över till punkt 4, Byrån för stora IT-system på RIF-området. Det är en beslutspunkt.

Anf. 77 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

I juni förra året presenterade kommissionen ett förslag om att inrätta en byrå för operativ förvaltning av stora IT-system inom det rättsliga och inrikes området. Den rättsliga grunden för förslaget har därefter anpassats till Lissabonfördraget.

I stora drag kan sägas följande om förslaget: I samband med att EU beslutade om att utveckla den nya versionen av Schengens informations-system SIS och informationssystemet för viseringar, VIS, beslutade man att den framtida förvaltningen av dessa system skulle överlåtas åt någon form av myndighet. Man uppdrog också åt kommissionen att arbeta med frågorna. Resultatet blev att kommissionen presenterade ett förslag till inrättande av en ny särskild byrå med ansvar för att förvalta de redan beslutade systemen SIS, VIS och Eurodac.

Dessutom ska byrån kunna åläggas ansvar för att tekniskt utveckla och förvalta eventuella ytterligare system som det kan beslutas om i framtiden. Det här är uppgifter som i dag ligger på kommissionen. Flera skäl talar för att det inte är en långsiktigt optimal lösning att kommissionen ägnar sig åt IT-förvaltning.

Förslaget till byrå började behandlas i rådet under det svenska ordförandeskapet. Man börjar nu närma sig slutet i förhandlingarna. Ordförandeskapet har parallellt påbörjat förhandlingar med Europaparlamentet, som ju är medbeslutande i frågan. Vid detta rådsmöte är det troligt att

ordförandeskapet vill nå en allmän inriktning om förslaget för att därefter slutförhandla med Europaparlamentet.

Vår bedömning är att inrättandet av byrån kommer att öka förutsättningarna att driva IT-frågor på ett rationellt sätt i EU, vilket vi anser behövs. Förslaget kommer att förbättra överblicken och öka medlemsstaternas insyn och inflytande. Härigenom skapas också förutsättningar för att långsiktigt minska kostnaderna för förvaltning av IT-systemen.

Det finns ett antal frågor som ännu inte är färdigförhandlade. Oavsett hur utfallet blir i dessa frågor gör vi bedömningen att våra målsättningar med förhandlingsarbetet har uppnåtts. Vi kan därför godkänna ordförandeskapets förslag till allmän inriktning.

Om de utestående frågorna inte hinner klaras ut före rådsmötet kommer vi att få diskutera dem där. En fråga som med stor sannolikhet kommer upp är frågan om var byrån ska placeras. De två kandidatländerna är Frankrike och Estland. Vi kommer att ge stöd åt Estland eftersom de har presenterat en kandidatur som visar på en hög kostnadsmedvetenhet och kapacitet att bedriva verksamheten på ett rationellt sätt. Estland har dessutom inte någon myndighet sedan tidigare. En placering i Estland skulle således följa EU:s principbeslut om att nya EU-myndigheter i första hand ska placeras i medlemsstater som inte tidigare har någon myndighet. Om kandidatländerna Frankrike och Estland bilateralt har nått en rimlig överenskommelse i placeringsfrågan kan vi naturligtvis stödja en sådan.

När det gäller Sveriges ståndpunkt i övriga utestående frågor vill jag hänvisa till det skriftliga materialet, men kan kortfattat säga att vi avser att stödja att Danmark får rösträtt i styrelsen, stödja att styrelsen utser direktören och stödja att en tillfällig direktör får utses. Sammanfattningsvis kan alltså Sverige godkänna förslaget till allmän inriktning.

Anf. 78 JENS HOLM (V):

Som är allmänt känt är vi i Vänsterpartiet motståndare till dessa system – Schengen Information System, Eurodac och egentligen alla system som byggs upp där det finns stor risk för att integriteten kränks. Det har vi redan redovisat i andra diskussioner i frågorna.

Det jag vill veta här är om det kommer att finnas nya uppgifter som kommer att lagras om personer utöver det som redan lagras i dag inom Schengensystemet och inom Eurodac. Eller handlar det bara om en allmän kontroll och samordning av de redan befintliga systemen?

Anf. 79 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Beslutet innefattar inga nya uppgifter och inte något nytt innehåll, utan det är bara en teknisk fråga om var systemen ska förvaltas.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar detta som att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i frågan.

Vi går vidare till punkt 5. Det är en informationspunkt.

Anf. 81 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Ordförandeskapet förväntas vid rådsmötet lämna information om hur förhandlingarna med Europaparlamentet om direktivet om bekämpande av människohandel har fortskridit. Medlemsstaterna förväntas denna gång inte redogöra för sina ståndpunkter. Jag vill understryka betydelsen av samarbetet om människohandel och i övrigt hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 82 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det här är en fantastiskt viktig sak att arbeta för. Vi ställer oss bakom alltihop – att man ska kunna bekämpa människohandel.

Men här vill man alltså gå in och styra suveräna länders straffskalor, har jag uppfattat det som. Då kan vi principiellt inte ställa oss bakom detta eftersom det då blir överstatlighet. Men i sak ställer vi oss bakom arbetet mot människohandel, förutom detta. Jag vill anmäla avvikande mening utifrån detta.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Detta är en informationspunkt, så avvikande mening kan komma vid något annat tillfälle.

Anf. 84 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag ber om ursäkt.

Anf. 85 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Ska vi då gå över till punkt 6? Är det så jag ska uppfatta det?

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Vill du kommentera vad Margareta Sandstedt sade?

Anf. 87 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Nej, jag nöjer mig med ordförandens kommentarer.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen under punkt 5.

Vi går nu vidare till punkt 6. Det är en beslutspunkt om sexuella övergrepp mot barn.

Anf. 89 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Kommissionen presenterade i april 2009 ett förslag till rambeslut om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn med mera som skulle ersätta ett rambeslut i frågan från 2003. Rambeslutet förhandlades fram under det svenska ordförandeskapet i EU.

Efter Lissabonfördragets ikraftträdande ersatte kommissionen förslaget till rambeslut med ett förslag till direktiv. Direktivet syftar till att motverka och bekämpa sexuella övergrepp och sexuell exploatering av barn inklusive barnpornografi. Detta är naturligtvis en högt prioriterad fråga för Sverige.

Förslaget är komplicerat och delvis kontroversiellt. Vid RIF-rådet i oktober 2010 nåddes en allmän inriktning avseende de straffrättsliga

artiklarna i förslaget. Ordförandeskapet vill nu presentera de resterande artiklarna i direktivet för rådet. Målsättningen är att rådet ska anta en allmän inriktning om hela direktivtexten.

De nu aktuella artiklarna innehåller framför allt bestämmelser för att stärka åtgärderna för att förebygga brott och förbättra skyddet för brottsoffer. Förslaget innehåller bland annat flera bestämmelser om skydd och stöd till brottsoffer både i och utanför rättsprocessen, förebyggande och behandlande åtgärder för personer som har dömts för sexualbrott samt åtgärder som syftar till att motverka barnsexturism.

Förslaget innehåller i förhållande till gällande rambeslut också tydligare och mer ändamålsenliga bestämmelser om brottsutredningar och lagföring av brott. Det finns till exempel bestämmelser om förlängd preskriptionstid för de flesta brott i direktivet. Vissa av brotten undantas också från kravet på dubbel straffbarhet. Detta gör att det blir lättare att döma för brott som begåtts utomlands även om brottet inte är straffbelagt i det land där det har begåtts, till exempel vid köp av sexuell tjänst av barn.

Ett viktigt inslag i förslaget är bestämmelsen som syftar till att förhindra att personer som är dömda för sexualbrott mot barn begår nya övergrepp. Förslaget innehåller därför en bestämmelse om diskvalificering i vissa fall av personer som är dömda för brott som omfattas av direktivet – diskvalificering från att temporärt eller permanent utöva sådan verksamhet som innefattar regelbunden kontakt med barn. I förslaget finns också en bestämmelse om att arbetsgivare när en person rekryteras för sådan verksamhet som innefattar regelbunden kontakt med barn ska få information om personen är dömd för sexualbrott mot barn.

Slutligen innehåller förslaget även en skyldighet för medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att stänga av eller blockera tillgång till webbsidor som innehåller barnpornografi. Bestämmelsen innebär inte en skyldighet att blockera men en skyldighet att försöka nå ett sådant resultat.

Av skälen till artikeln framgår att även frivilliga överenskommelser mellan privata aktörer är tillräckligt för att uppfylla direktivets krav. Detta innebär att det samarbete som i Sverige sker på frivillig basis mellan Rikspolisstyrelsen och ett antal Internetleverantörer, det så kallade blockeringsprojektet, torde uppfylla direktivets krav. Svensk rätt uppfyller enligt en preliminär bedömning till allra största del kraven i direktivet.

Från svensk sida tycker vi att det är positivt att arbetet med direktivet går framåt. Kampen mot sexuella övergrepp och sexuell exploatering av barn är som sagt en viktig fråga, inte minst eftersom det handlar om att skydda barns grundläggande rättigheter. Sverige ställer sig bakom förhandlingsresultatet och stöder ordförandeskapets arbete för en allmän inriktning.

Arbetet med direktivet kommer att fortsätta under åren med förhandlingar i Europaparlamentet.

Anf. 90 JOHAN LINANDER (C):

Vi har ju diskuterat detta en och annan gång. Men när jag satt och läste såg jag en sak som jag inte har funderat på tidigare. Det gäller den andra punkten – att arbetsgivare som ska anställa ska få bli informerade

om personen har dömts till brott enligt direktivet. I Sverige har man rätt att efterfråga ett utdrag ur brottsregistret när man ska anställa till exempel förskolepersonal. Men det är på eget initiativ – man har rätt att bli informerad. Nu uttrycks det som att man ska bli informerad.

Ska staten ta på sig en roll att informera i de här fallen? Det verkar lite byråkratiskt, som jag ser det.

Anf. 91 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag skulle gärna se att min medarbetare Maria Hölcke, som kan frågan i sak, svarar.

Anf. 92 Rättssakkunniga MARIA HÖLCKE:

Man ska inte se det som att det är en skyldighet att alltid informera, utan det är en möjlighet. Det ska finnas en möjlighet att arbetsgivaren ska få denna information, och det ska också ske utifrån det nationella system som gäller. Det ser ju väldigt olika ut i olika länder.

Anf. 93 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det blir samma sak som under förra punkten, men det var en informationspunkt. Det är en hjärtefråga för mig personligen att driva att vi ska motverka barnporr.

Det är bara den lilla detaljen att man här går in och vill styra de enskilda ländernas straffskalor, har jag förstått. Det blir tvingande direktiv. Tyvärr måste jag säga att vi då inte kan ställa oss bakom detta eftersom det blir överstatligt. Men gärna ett samarbete utan överstatlighet – det är väldigt viktigt!

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga men en avvikande mening från Sverigedemokraternas företrädare.

Punkt 7 om europeiska utredningsorder på det straffrättsliga området är nu en informationspunkt såvitt jag förstår. I justitieutskottet anmäldes det två avvikande meningar, dels från Sverigedemokraterna, dels från Vänsterpartiet.

Anf. 95 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Vi informerade om det här direktivet inför rådsmötet i november. Som ni säkert minns är syftet med direktivet att förbättra samarbetet när det gäller att hämta in bevisning som finns i en annan stat än den där brottsutredningen pågår.

Vid det förra rådsmötet hade vi en diskussion om i vilken utsträckning den verkställande staten skulle ha möjlighet att vägra att vidta någon åtgärd. Utgångspunkten i diskussionerna var att direktivet ska leda till ett mervärde i förhållande till dagens samarbete samtidigt som det är viktigt att medlemsstaterna får större utrymme att vägra ju mer ingripande åtgärden är. Vidare diskuterade vi frågor om kostnader och proportionalitet.

Dessa frågor har efter rådsmötet diskuterats på tjänstemannanivå. Diskussionerna har huvudsakligen rört modellen för hur medlemsstaterna ska kunna vägra verkställa en viss åtgärd. Tanken är att för de mindre

ingripande åtgärderna ska det inte finnas alltför många vägransgrunder, och det motsatta gäller för de mest ingripande åtgärderna. Samtidigt har det konstaterats att dessa diskussioner bör fortsätta på tjänstemannanivå innan några ställningstaganden kan göras.

När det gäller frågan om kostnader och proportionalitet diskuteras olika samrådsmekanismer för att lösa de problem som kan dyka upp.

Ordförandeskapet avser nu att rapportera om läget. Några ställningstaganden ska inte göras. Vi återkommer i frågorna under det ungerska ordförandeskapet.

Anf. 96 KERSTIN HAGLÖ (S):

Herr ordförande! Det är riktigt att utskottet har fått information vid flera tillfällen, senast i går. Jag vill här och nu framföra att vi socialdemokrater inte är tillfreds med de svar som vi har fått i utskottet, bland annat vad gäller frågan om olika strafflagar. Det som är straffbart i andra länder är det inte i Sverige, och det omvända.

Som exempel har vi i utskottet vid flera tillfällen diskuterat detta om en polsk kvinna kommer till Sverige och gör en abort. Ska hon då kallas till förhör? Ska vi hjälpa till att utreda brott som inte är straffbara i Sverige?

Vi i Socialdemokraterna har också den uppfattningen att det i de riktlinjediskussioner som förs på tjänstemannanivå mer diskuteras vilka medel som ska utgöra vägransgrund, det vill säga förhör, husrannsakan, hemlig teleavlyssning och så vidare. Man har inte diskuterat olika brott enligt respektive lagstiftning som länderna har och huruvida det ska utgöra vägransgrund.

Därför kommer det ett medskick från oss socialdemokrater. Vi önskar en ökad tydlighet i regeringens ståndpunkter i dessa principiella frågor, i synnerhet som Sverige är en av initiativtagarna till förslaget om det här direktivet. Vi kan ju återkomma med vårt ställningstagande eftersom detta är en informationspunkt.

Anf. 97 JENS HOLM (V):

En del av det som jag ville säga har framförts av Socialdemokraternas representant. Det känns extremt osäkert vad detta kommer att leda till för enskilda individer eftersom vissa saker är straffbara i vissa länder men inte här. Ska svensk polis eftersöka enskilda personer som inte har begått brott enligt vår lag bara för att vi har fått en EU-lag som kräver det?

Jag har en konkret fråga som jag gärna vill ha svar på. Som jag har förstått det driver Sverige den linjen att det ska vara en snäv vägransgrund. Det ska i princip vara få undantag för poliserna. Jag undrar varför ni gör det? Vore det inte bättre om man kunde ha en ganska bred vägransgrund där polisen till exempel kan åberopa att abort inte är illegalt i Sverige och att man därför inte kan samarbeta på det här området? Vore det inte bättre att man i stället fokuserar samarbetet på den grova brottsligheten? Det är ju någonting som vi alla är överens om borde bekämpas.

Anf. 98 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Vi i Miljöpartiet delar den oro och inställning som har redovisat av företrädarna för Socialdemokraterna och Vänsterpartiet och är i grunden kritiska till en överenskommelse som innefattar princi-

Anf. 99 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Låt mig börja med att säga att detta är svårt. Det är bara att erkänna. Det tror jag att alla inser. Nu har abort åberopats som exempel i olika utskott. Låt mig ta ett annat exempel som ligger oss varmt om hjärtat, nämligen sexköp. Med ett alltför snävt och alltför restriktivt samarbete med andra länder blir den svenska sexköpslagen närmast oanvändbar utanför landets gränser. Det tar en del funderande. Skälet till det är att det är låg straffskala. Det gör att det är svårt att få de andra länderna att förstå att det är en viktig lag för oss och att de ska hjälpa oss att få detta verkställt.

Jag ser mycket fram emot att få återkomma både till nämnden och till övriga utskott i riksdagen och diskutera den här frågan ytterligare. Den är komplicerad. Det gäller samtidigt att inte ta några steg tillbaka från det utomordentligt fina samarbete som finns på det här området.

Anf. 100 JOHAN LINANDER (C):

Som statssekreteraren var inne på ska man inte glömma bort hur viktigt det är att ha verktyg så att vi kan hjälpa varandra att utreda brott. Det är svårt och det måste finnas bedömningar av vad som ska vara vägransgrunder och annat. Det kommer att återkomma i de beslut man fattar. Men samtidigt måste man komma ihåg att vi måste kunna få hjälp av andra länder för att utreda brott som begåtts av svenskar i andra länder. På samma sätt måste vi kunna hjälpa andra länder att utreda sina brott.

Det finns ett sådant samarbete, och problemet med det samarbetet är att det ofta tar väldigt lång tid och är byråkratiskt omständligt. Det försöker vi nu åtgärda. Initiativet är taget för att det ska gå smidigare och för att det inte ska vara så långa handläggningstider. Det är inte bra för individer heller om det tar ett halvår eller ett år innan man har hjälpt varandra med förhör eller annat.

Det som ni tar upp är inte oproblematiskt för oss heller. Men samtidigt måste man också se den andra sidan, det vill säga hur viktigt det är att vi kommer framåt så att vi kan hjälpa varandra. Vi tycker inte att det låter bra att bara säga nej till detta. Det är att bara att titta på ena sidan av den här frågan.

Anf. 101 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag är helt införstådd med att syftet är gott, och det är väl värt att berömma det. Men precis som övriga här säger kan det här bli väldigt komplicerat när det kommer ned på marknivå. Vi måste ta hänsyn till de nationella reglerna och den allmänna rättskänslan i de olika länderna.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Jag tycker att det finns en allmän medvetenhet här, som började med Kerstin Haglöfs medskick, statssekreterarens svar och Johan Linanders inlägg, att detta är svåra frågor och att det inte finns några enkla svar. Vi får återkomma till denna fråga. Det är en informationspunkt i dag. Jag undrar om vi inte kan avrunda diskussionen med detta.

Anf. 103 JENS HOLM (V):
Jag återoppar vår avvikande mening.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Det är en informationspunkt i dag, så det får bli en avvikande mening vid ett annat tillfälle. Jag tackar för informationen om den här punkten.

Vi går vidare till punkt 8 om rätten till information i brottmål.

Anf. 105 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

I somras lade kommissionen fram förslag till direktiv om rätten till information. Direktivet behandlar misstänkta och tilltalades rätt till information i straffrättsliga förfaranden. Detta förslag utgör det andra steget enligt färdplanen för processuella rättigheter i brottmål som antogs under det svenska ordförandeskapet i EU.

Det första steget, direktivet om rätten till tolkning och översättning i brottmål, har redan antagits.

Förslaget har förhandlats intensivt under hösten, och vid RIF-rådet nästa vecka ska det tas upp för en överenskommelse om en allmän inriktning när det gäller hela förslaget till direktiv. Därefter skickas förslaget till Europaparlamentet i enlighet med medbeslutandeförfarandet.

Sverige har hittills under förhandlingarna kunnat ställa sig bakom förslaget till direktiv i stort. Sverige kommer därför förmodligen att kunna godkänna ordförandeskapets förslag till allmän inriktning. Vi återkommer till riksdagen med förslag till svensk ståndpunkt när förslaget föreligger.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 9 om den europeiska skyddsordern. Det är en informationspunkt.

Anf. 107 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Vid rådsmötet förväntas ordförandeskapet lämna information om hur förhandlingarna med Europaparlamentet om direktivet om den europeiska skyddsordern fortskrider. Medlemsstaterna förväntas denna gång inte redogöra för sina ståndpunkter. Det gäller dock att bevaka att förhandlingarna leder till att vi får ett ändamålsenligt direktiv där hotade personer i praktiken får ökade möjligheter att röra sig fritt inom EU.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Punkt 10 handlar om samarbete om tillämplig lag för äktenskapskillnad. Sverige står utanför det så kallade djupare samarbetet, men jag förstår att vi ändå har synpunkter.

Anf. 109 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

I juni år godkände Europaparlamentet förslaget om tillåtande av fördjupat samarbete i fråga om vilket lands lag som ska tillämpas i skils-

mässomål. I juli beslutade rådet att tillåta detta. Som ni känner till deltar Sverige inte i det fördjupade samarbetet.

På rådsmötet i juni träffades en principöverenskommelse som innehåller förordningen som genomför det fördjupade samarbetet. Förhandlingarna om detaljerna i innehållet pågår.

Sverige deltar i förhandlingarna men får inte vara med och besluta eftersom vi inte ska delta i samarbetet. Vår utgångspunkt är att bevaka att innehållet inte kommer att påverka dem som inte deltar.

Vid rådsmötet i oktober lämnade ordförandeskapet en lägesrapport om förhandlingarna. Vid rådsmötet nästa vecka vill ordförandeskapet nå en överenskommelse om innehållet i förordningen och har lagt fram ett kompromissförslag. Europaparlamentet förväntas lämna sitt yttrande i slutet av året.

Förslaget innehåller bland annat en bestämmelse som innebär att domstolar i vissa fall inte behöver tillämpa den av förordningen utpekade lagen. Det gäller när en medlemsstats lag inte innehåller bestämmelser om skilsmässa över huvud taget, det vill säga Malta, eller inte erkänner giltigheten av det aktuella äktenskapet, till exempel när det har ingåtts mellan makar av samma kön. De ska alltså inte behöva döma till skilsmässa även om förordningen pekar ut ett lands lag som har regler om detta.

Bland annat Sverige har pekat på olämpligheten av en sådan undantagsbestämmelse, särskilt inom ramen för ett fördjupat samarbete som i sig utgör en undantagslösning. Även en del av de länder som deltar i samarbetet har problem med denna bestämmelse.

En huvudinvändning har varit att regleringen innebär att vissa makar, bland annat de av samma kön, kan få svårt att finna en behörig domstol som kan skilja dem även inom ramen för det fördjupade samarbetet.

Ordförandeskapet har därför föreslagit att rådet i en deklaration ska uppmana kommissionen att föreslå ändringar i Bryssel II-förordningen. Ändringarna skulle innebära att det gavs regler om så kallat nödforum för att täcka upp för de fall där det här kan inträffa och ge alla makar möjlighet till skilsmässa. En sådan tilläggsreglering om nödforum vore bra oavsett om förordningen antas eller inte. Sverige kan därför vara positivt till den föreslagna deklarationen.

Med hänsyn till Sveriges inställning till innehållet i förordningen har Sverige nu i samband med att den ska antas lagt fram ett uttalande i rådet. I uttalandet beskriver vi anledningen till vår kritik mot den ursprungliga förordningen, det vill säga att vi inte kan godta lösningen som inskränker möjligheten till skilsmässa i vissa situationer.

Vi beklagar också att förordningen om genomförande av det fördjupade samarbetet innehåller lösningar som i praktiken har karaktären av undantag. Dessa undantag begränsar rätten till skilsmässa för vissa grupper.

Även Finland och kommissionen har i ensidiga uttalanden riktat kritik mot undantaget i genomförandeförordningen. I Finlands uttalande beklagas även det faktum att man inleder ett fördjupat samarbete just på familjerättens område.

2010/11:11
26 november

Anf. 110 ANTI AVSAN (M):

Herr ordförande! Jag vill inledningsvis säga att det här har varit en viktig fråga att bevaka inte bara för civilutskottet utan också för oss i Sverige nationellt. Det har varit viktigt att bevaka de regler som vi tycker är rimliga när det gäller äktenskapsskillnad. Där skiljer det sig faktiskt ganska mycket mellan de europeiska länderna.

Frågan tangerar lite de diskussioner som gärna uppkommer i andra frågor, också det som vi diskuterade alldeles nyss, att det är bättre att reglera sådant man är överens om och kanske låta bli sådant som man är oense om, därför att vi ska ju bygga på det som är gemensamt. I det här fallet har det lett till att det har blivit ett fördjupat samarbete i stället.

Utvecklingen är väl kanske inte helt positiv i alla delar. När det gäller äktenskap mellan människor från olika länder kan det ju uppkomma effekter som vi inte alltid kan överblicka, också om det är en reglering mellan bara några medlemsstater, för det kan ju vara medborgare i de medlemsstaterna som är berörda och som är gifta med en svensk medborgare.

Vad som är viktigt här är att Sverige fortsätter att bevaka sina intressen. Vi har möjlighet att göra det. Vi deltar ju i överläggningarna även om vi inte har rätt att vara med och besluta.

Vi har en väldigt liberal syn på möjligheten att skiljas, att det är en rättighet att få göra det, och att man inte ska vara tvungen att stanna kvar i ett äktenskap mot sin vilja. Skillnaderna är också ganska stora mellan olika länder eftersom det finns annat som vi har lämnat bakom oss för väldigt lång tid sedan som frågor om skuld, vem som bär skuld till att ett äktenskap inte kan fortgå, och annat, och det förefaller väldigt otidsenligt för oss.

Jag tycker att det uttalande som Sverige har gjort i Coreper är väldigt bra. Det belyser också det som vi är tvungna att bevaka. Vi får väl hoppas att vi kan tillvarata våra intressen, trots att vi inte är med i det fördjupade samarbetet, vilket vi inte heller ska vara under de förutsättningar som gäller.

Anf. 111 CARINA OHLSSON (S):

Herr ordförande! Jag tycker också att man från svenskt håll har hantlat det här på ett väldigt bra sätt. Jag tycker också att det är viktigt, även om vi inte är med i samarbetet som vi inte tycker att vi ska vara, att lyfta fram de frågor som är viktiga för oss, bland annat hbt-frågor. Det är oerhört viktigt att hela tiden poängtera det som vi står för, nämligen mänskliga rättigheter för alla, även rätten till äktenskapsskillnad.

Jag vill bara förvissa mig om att man nu bevakar att det här inte påverkar oss i Sverige. Är man helt klar över att det inte kommer att påverka oss som står utanför samarbetet, så att det inte finns något som smyger sig in i alla fall?

Anf. 112 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Först och främst är det som vi bevakar att det inte påverkar oss. Såvitt vi nu kan se av det som föreligger på bordet påverkar det inte oss, och det är vår inriktning att vi ska se till att det fortsätter att vara på det sättet.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 12, Kringresande ligor. Det är en beslutspunkt.

2010/11:11
26 november

Anf. 114 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

För tids vinnande får jag hänvisa till det skriftliga materialet på den här punkten, om det går bra.

Anf. 115 JENS HOLM (V):

Jag har en konkret fråga. Det är förstås viktigt att bekämpa kriminella ligor. Hur ser man på till exempel tiggeri? Är det kriminellt? Enligt den definition som finns här kanske det skulle kunna definieras som en liga, eftersom tiggeriet är mer eller mindre organiserat. Hur ska man då hantera de barn, ofta, som ingår i de här grupperingarna?

Anf. 116 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Jag har en fråga om sakläget. Finns det någon utredning eller bakgrund när det gäller omfattningen av det här problemet? När omdiskuterade sådana här fall väl kommit till domstol har det ofta visat sig att verksamheten varit mer geografiskt begränsad än vad den kanske har verkat när diskussionens vågor gått som högst.

Det finns ett intresse av att veta hur stort problemet är. Det känns som att vi ofta reagerar mer på diskussioner som förs i medier etcetera än på vad som verkligen är fallet.

Anf. 117 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Frågan om tiggeri, barn och kringresande ligor i hela dess vidd väcker naturligtvis oerhört många delfrågor. Jag tror att vi skulle ha att göra hela dagen om vi försökte bena ut allihop. Nu finns det ett initiativ som tar tag i en del av problematiken. Jag tänker låta min medarbetare Anna-Carin Svensson utveckla mer konkret vad det är som det nu handlar om. Sedan är vi naturligtvis väl medvetna om att problemet i dess hela vidd är väsentligt större än det vi nu kan adressera.

Anf. 118 Ämnesrådet ANNA-CARIN SVENSSON:

Som statssekreteraren sade är det man är ute efter i de här rådsslutsatserna att ta ett generellt grepp och börja samarbeta lite mer över gränserna när man ser att det finns kringresande ligor. Det man bygger samarbetet på är rapporter från bland annat Europol som säger att det finns ett omfattande problem i flera länder. Det är alltså många länder som berörs av detta och som skulle kunna samarbeta lite mer över gränserna med till exempel utredningar, utbyta information med varandra och så vidare. Man har inte talat specifikt om olika brottstyper. Tiggeri har inte varit aktuellt i det här fallet, utan man pratar mer om stölder, stöldligor och så vidare.

Anf. 119 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det känns som att det inte finns tillräckligt med information, men det får diskuteras mer i utskottet, hoppas jag. Men när man

bygger upp en ny mekanism på europeisk nivå är det väldigt viktigt med definitionerna. Man pratar också om att det ska vara ett informellt nätverk av kontaktpunkter. Varför ska det egentligen vara informellt? När man bygger upp sådana här stora europeiska system vill man väl verkligen att de ska vara transparenta och tydliga.

Jag känner mig inte helt nöjd med den information jag har fått hittills.

Anf. 120 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

I botten av det polisiära samarbetet, som det här som sagt handlar om, finns ett antal fasta strukturer på plats, både Europol, polischefsnätverk och annat. Nu ser vi ett väldigt konkret och omedelbart polisiärt problem, och då kan vi försöka hitta någonting omedelbart. Men det är alldeles självklart att strävan ska vara att hitta fasta strukturer för samarbete. Det är väl hela EU-tanken i någon mening.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende, punkt 12.

Vi går vidare till punkt 13, Identitetshantering/identitetsbedrägeri, där det finns ett särskilt papper utdelat som är lite färskare än den tjocka luntan. Det är en beslutspunkt.

Anf. 122 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag ber även här att få hänvisa till det skriftliga.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 13.

Nästa punkt är punkt 14, Olaglig handel med tunga handeldvapen.

Anf. 124 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag ber att få hänvisa till det skriftliga.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ställningstagande i denna fråga, punkt 14.

Vi går nu vidare till punkterna 15–17 som vi behandlar tillsammans.

Anf. 126 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Herr ordförande! Här är det nog inte så lämpligt att hänvisa till det skriftliga.

Förslagen till nya avtal mellan EU och respektive USA, Kanada och Australien om behandling av flygpassageraruppgifter innebär i korthet att EU tillsammans med respektive land reglerar under vilka förutsättningar flygbolag ska kunna lämna ut vissa uppgifter till brottsbekämpande myndigheter i dessa länder. Avtalen innehåller också regler om hur och under vilka förutsättningar dessa flygpassageraruppgifter ska få behandlas.

Rådet förväntas nu besluta om att kommissionen ska inleda förhandlingar med Australien, Kanada och USA. Förhandlingarna ska drivas utifrån de förhandlingsdirektiv som beslutas samtidigt.

Det är viktigt med internationellt samarbete som gör att flygpassegeraruppgifter kan användas på rätt sätt för att bekämpa terrorism och annan grov gränsöverskridande brottslighet. Vi ser stora fördelar med att frågor om utlämnande av PNR-uppgifter regleras på EU-nivå för att säkerställa en enhetlig och rättssäker hantering i dessa medlemsstater och för att uppnå en väl avvägd brottsbekämpning.

Förhandlingsdirektiven speglar den strategi för överföring av passageraruppgifter till tredjeländer som kommissionen har tagit fram. I strategin anges dels varför PNR-uppgifter behövs i den brottsbekämpande verksamheten, dels vilka normer, kriterier och villkor som ska gälla för dess användande i syfte att bland annat garantera rätten till privatliv. Vad gäller skydd för personuppgifter nämns bland annat kriterier om användningsbegränsningar och lagring. Strategin har även välkomnats av Europaparlamentet.

Under behandlingen i rådsstrukturen har dessutom fokus på integritetsfrågorna stärkts i förhandlingsdirektiven. Exempelvis föreslås nu krav på medgivande innan uppgifterna sänds vidare till ett annat land, om det inte finns en omedelbar och överhängande risk för allmän säkerhet. Det är även tydligare att avtalen ska säkerställa att rätten till privatliv och skydd av personuppgifter garanteras i enlighet med EU:s stadga för de grundläggande rättigheterna.

Kommissionen kommer att leda avtalsförhandlingarna med Australien, Kanada och USA. Avtalet för respektive land ingås sedan av EU och binder medlemsstaterna i enlighet med Lissabonfördraget.

När det gäller den rättsliga grunden har vi funderat en del över EU:s kompetens att ingå det här avtalet på egen hand eller om det behövs ett blandat avtal där även medlemsstaterna är parter. Det finns en särskild avdelning som gäller om och när unionen får ingå internationella avtal i nuvarande Lissabonfördrag eller, för att vara mer exakt, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Vi kan konstatera att före Lissabonfördraget fanns en stor restriktivitet när det gällde EU:s kompetens att ingå externa avtal innan rättsområdet var reglerat internt i EU. EU har ännu inte utnyttjat sin interna kompetens på just det här området, även om så sannolikt kommer att föreslås nästa år. Numera regleras kompetensen att ingå avtal externt bland annat i artikel 216 i fördraget om EU:s funktionssätt. Artikel 216 ger EU möjlighet att ensamt ingå avtal som binder EU och medlemsstaterna om det är nödvändigt för att förverkliga något av de mål som anges i fördraget. I detta fall anges sådana mål i artiklarna 16 och 67, som handlar om skydd för personuppgifter och att EU ska vara ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. I artiklarna 82 och 87 finns den rättsliga grunden för straffrättsligt samarbete och polissamarbete.

Frågan om det är nödvändigt att ingå avtalen för att förverkliga något av fördragens mål är i praktiken ytterst en politisk fråga. Att rådet denna gång bedömer att EU ensamt har kompetens att ingå avtalen innebär alltså inte med nödvändighet att bedömningen blir densamma nästa gång EU ska ingå ett jämförbart avtal. Regeringen bedömer mot den bakgrunden att EU har kompetens att ingå avtalen utan att medlemsstaterna är parter. Vi har fått information om att det är en bedömning som delas av samtliga övriga medlemsstater och rådets rättstjänst. För att EU ska kunna ingå dessa avtal krävs även Europaparlamentets samtycke.

När det gäller den här typen av avtal utgör det faktum att kommissionen ensam företräder EU i förhållande till motparten en styrka. Hos kommissionen finns resurser och erfarenhet, och det blir lättare att hålla ihop förhandlingsarbetet. Detta i sig talar för att sakintressena på det här området kan få större genomslag.

I samband med att förhandlingsdirektiv för kommissionen förhandlas fram är det samtidigt viktigt att vi identifierar de frågor som skulle kunna hamna i konflikt med specifikt svenska intressen och i förekommande fall se till att direktiven innehåller skrivningar som skyddar dessa intressen. Under förhandlingarnas gång bevakar vi att de fortsatt blir beaktade. Om vi sedan, när de färdigförhandlade avtalsutkasterna kommer åter till rådet för beslut, kan konstatera att man likväl inte tagit hand om frågorna på ett acceptabelt sätt har vi alltid möjlighet att rösta nej till ett antagande av avtalet.

Slutsatsen när det gäller det här avtalet är att vi kan acceptera att EU ensamt ingår avtalet. Vi kan dessutom stödja ordförandeskapets förslag till förhandlingsdirektiv.

Anf. 127 BILLY GUSTAFSSON (S):

Herr ordförande! Jag tycker att hanteringsordningen i det här ärendet är något snårig.

Jag har egentligen inte någon fråga till statssekreteraren, men jag skulle gärna vilja utveckla ett par funderingar om något som är av mer hanteringskaraktär. Det är möjligt att jag totalt har missförstått det här, och i så fall ber jag om överseende för det. Men i går på konstitutionsutskottets sammanträde behandlade vi en fråga som handlade om en möjlighet att avge ett yttrande till justitieutskottet. Grunden för det är meddelande 492 från kommissionen som handlar om övergripande strategi när det gäller överförande av så kallade PNR-uppgifter. Då har vi den ingången klar för oss, strategin.

Vi bestämde då i konstitutionsutskottet att titta närmare på frågan, framför allt utifrån integritetssynpunkt. Det är det här som jag inte riktigt får ihop, då det kommer i en för mig lite märklig ordning.

I de papper som vi har fått till dagens sammanträde står det i den kommenterade dagordningen som regeringens ståndpunkt: "Förhandlingsdirektiven har den nödvändiga fokuseringen på skyddet för den personliga integriteten som Sverige menar krävs."

Sedan följer: "Direktiven speglar i huvudsak kommissionens strategi, som tidigare redogjorts för. Kommissionens strategi ger en bra ram för hur arbetet bör bedrivas framöver".

Det antar jag syftar på den strategi som jag nyss nämnde att vi i går tog ställning till för att yttra oss över från konstitutionsutskottet. Det är möjligt att det för andra framstår som mycket logiskt och naturligt med den här ordningen. Men för mig blir detta en konstig ordning.

För mig hade det varit mer naturligt att vi först hade hanterat detta från konstitutionsutskottets sida och hade tagit ställning till om vi tycker att detta är förenligt med gällande regelverk och lagstiftning och sedan gått vidare. Det känns som om vi kommer in efteråt och inte före, som enligt mitt sätt att resonera hade varit det mest logiska.

Jag inser att det inte är statssekreteraren och inte Justitiedepartementet som i första hand har ansvar för hur detta har gått till. Men jag vill

åtminstone till protokollet få fört en markering från vår sida att detta hade kunnat hanteras i en mer logisk ordning.

När konstitutionsutskottet slutligen tar ställning skulle man teoretiskt kunna hamna i situationen att vi gör bedömningen att detta är totalt oförenligt med gällande lagstiftning och regler i Sverige. Var hamnar vi då, i så fall?

Jag har ingen uppfattning i sak. Jag vet inte riktigt vad jag tycker. Men jag vill åtminstone till protokollet få fört denna markering.

Anf. 128 JENS HOLM (V):

Jag instämmer med föregående talare beträffande proceduren kring detta. Det är extremt svårt som folkvald att tränga in i frågan. Det gäller egentligen alla förhandlingar med andra länder som EU-kommissionen sköter på uppdrag av medlemsländerna.

Det finns en avvikande mening från utskottsmötet från Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Jag har några konkreta frågor. Jag tycker fortfarande att det är oklart vilka uppgifter som lagras och framför allt hur länge uppgifterna ska lagras. Det står "så länge som nödvändigt" i den kommenterade dagordningen, men vad betyder det egentligen?

Det är också oklart hur uppgifterna kan användas i relation till exempelvis tredjeland. Kan uppgifterna till exempel spridas vidare från USA till ett annat land som inte har skrivit på ett PNR-avtal med EU?

Sist: Finns det en chans för en enskild individ som vid resor har upprepade problem på olika flygplatser att själv kontrollera vilka uppgifter som finns lagrade för individen? Finns det någon sådan funktion?

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

För att gå direkt på pudelns kärna, EU-nämnden, vill jag ställa frågan: Innebär er avvikande mening att ni inte vill ge ett bemyndigande? Det är ju frågan på dagordningen. Medan Jens Holm funderar på det ger jag ordet till Gustav Fridolin.

Anf. 130 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag välkomnar Billy Gustafssons inlägg, som jag tycker att det finns all anledning att ta på största allvar. Om konstitutionsutskottet vad jag förstår enhälligt anser att det finns skäl att titta närmare på de här frågorna för att se hur de fungerar ihop med den svenska synen på integritet och den svenska lagstiftningen som reglerar den enskildes skydd för personuppgifter känns det märkligt att ge regeringen möjlighet att gå vidare i förhandlingarna, i vart fall utan att avge en viss parlamentarisk reservation i samband med att man går vidare in i de här förhandlingarna.

Jag vill därför fråga Socialdemokraterna om de i den här frågan avser att ha en avvikande mening som innefattar att regeringen bör avge en parlamentarisk reservation, så att vi har en möjlighet att dra tillbaka eventuellt stöd från svensk sida om riksdagen, det svenska parlamentet, kommer till slutsatsen att avtalen står i strid med gällande svensk rätt i integritetsfrågor? Om så är fallet ansluter vi oss gärna till denna socialdemokratiska avvikande mening.

2010/11:11
26 november

Anf. 132 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag ska alldeles strax lämna ordet till Tomas Färndahl, som ska få berätta lite mer om innehållet i förhandlingarna.

Men först beträffande strategin: Vi försöker bena ut vad det är för strategi. EU-världen är ju fylld av strategier. Vad vi kan förstå handlar det om en strategi som kommissionen har antagit för sin egen del och informerar medlemsstaterna om.

Men det är möjligt och jag vill gärna säga att den strategi som diskuterades nyss kan vara någon annan strategi. Men skulle det vara på det sätt som vi möjligen tror, då är det egentligen inte så mycket att vänta på, utan då skulle vi notera att strategin föreligger och att kommissionen för sin del har antagit den och sedan förhålla oss till det.

Vår uppfattning är – det vill jag understryka – att det mandat vi nu ger är ett förhandlingsmandat. Vi kommer att få tillbaka förhandlingsresultatet och då få möjlighet att värdera hur förhandlingarna har gått och om vi ska rösta ja eller nej till avtalen.

Det är lite grann en fråga om i vilket skede man tar ställning. Regeringens uppfattning är att vi har ett utomordentligt samarbete i EU. Jag vet att den uppfattningen inte delas av alla, men vår uppfattning är att vi har ett utomordentligt samarbete i EU, och vi är beredda att tro på att de förhandlingsmandat som nu diskuteras kommer att fungera. Men som alla andra medlemsstater förbehåller vi oss naturligtvis rätten att slutligt ta ställning till detta när förhandlingsresultatet återkommer.

Herr ordförande! Om jag får skulle jag gärna lämna över till min medarbetare Färndahl som skulle kunna berätta lite mer i detalj om de frågor som ställdes alldeles nyss.

Anf. 133 Ämnessakkunnige TOMAS FÄRND AHL:

Som statssekreteraren nämnde handlar det egentligen om – för att göra det så enkelt som möjligt – tre olika typer av dokument.

Först har vi strategin. Det är kommissionens uttryck för hur vi bör gå framåt. Den beslutar kommissionen om, och den är inte föremål för förhandling in i rådet. Anledningen till att kommissionen presenterar detta är därför att man har blivit ombedd av rådet och Europaparlamentet att presentera strategin.

Dessutom har kommissionen presenterat ett förslag till förhandlingsdirektiv. Det avser de tre länderna USA, Kanada och Australien. De förslag till förhandlingsdirektiv som kommissionen har presenterat förhandlas i rådet. Det har pågått under hösten, och det är de som enligt dagordningen ska beslutas i december.

När de har beslutats och kommissionen enligt direktiven får mandat att inleda förhandlingar kommer de att bedriva förhandlingar med dessa tre länder. De tre direktiv som det blir – ett för varje land – är identiska, naturligtvis förutom namnet på landet. Så har man gjort för enkelhetens och tydlighetens skull.

När förhandlingarna är klara kommer det att presenteras ett förslag till avtal. Då ska rådet ta ställning till det avtalet, rösta om det. Även

Europaparlamentet ska ta ställning till det avtalet. Europaparlamentet tar inte ställning till förhandlingsdirektiven.

2010/11:11
26 november

Så är processen just nu.

Förhandlingsdirektiven är identiska. Det handlar alltså om en förhandling. Det leder mig in på de mer specifika frågorna.

Av den anledningen har man inte angett några specifika årtal för till exempel lagringstid. Som det är i dag finns det tillfälliga avtal med dessa tre länder som man vill förnya. I förhandlingen får man komma fram till vilka lagringstider som är nödvändiga och rimliga. Då får vi också återkomma till ett ställningstagande till dem. Slutligen blir det också beslut i rådet och Europaparlamentet, när avtalen väl föreligger, så då finns det en möjlighet att återkomma med en ståndpunkt där.

Sedan till frågan om vilka uppgifter det handlar om. Det är flygpassageraruppgifter som man typiskt sett anger själv när man bokar. Det är namn, varifrån man reser och kanske vilket sätt man har betalat resan på. Det är den typen av uppgifter.

Beträffande spridning till tredjeland: Det finns en möjlighet att sända vidare uppgifter, om det behövs. I en utredning av exempelvis ett allvarligt brott kanske man behöver samarbeta med ytterligare något land utanför EU, USA, Australien och Kanada. Då finns den möjligheten. Enligt förslaget i direktivet ska det vara efter samtycke från det land som äger informationen. Det kanske kan vara svårt att reda ut i alla situationer, men det är så förslaget till direktiv är just nu. Sedan får vi se hur det ser ut i avtalen.

Det finns också en ventil om det skulle finnas någon överhängande risk.

Jag hoppas att det svarar på frågorna.

Anf. 134 BILLY GUSTAFSSON (S):

För egen del kvarstår nog förvirringen, möjligen på en något högre nivå än tidigare. Jag har levt i tron att strategin utgjorde grunden för de förhandlingar som ska föras. Nu är jag inte alldeles säker på att jag har fattat det rätt.

Men alldeles oberoende av det: Vi fick en direkt fråga från Gustav Fridolin. Jag kan inte sakfrågan, men jag kan av dokumenten konstatera att vid behandlingen i justitieutskottet har vi socialdemokrater uppenbarligen gjort bedömningen att det är en ganska angelägen insats. Då har vi inte någon reservation vid detta tillfälle, i dag, utan vi deklarerar i stället att om det vid konstitutionsutskottets prövning av frågan blir så att en majoritet kommer fram till att detta strider mot gällande grundlagar eller i övrigt mot regler som vi har i Sverige utgår jag från att Sveriges ståndpunkt kommer att vara att vi inte godkänner avtalsresultatet.

Det är vårt ställningstagande.

Anf. 135 JOHAN LINANDER (C):

Jag skulle vilja be departementet om en sak. Vi fick information i slutet av mötet i går. Man kan inte ha den här diskussionen utifrån något nolläge som gäller att det i dag inte skickas över några uppgifter, utan man måste ha diskussionen utifrån hur verkligheten ser ut i dag.

Jag skulle vilja att departementet förtydligade vilka uppgifter som skickas ut i dag och vad ett nej till ny förhandling – och därmed inget

nytt avtal – skulle innebära. Vad skulle alltså hända i ett avtalslöst tillstånd?

Anf. 136 Ämnessakkunnige TOMAS FÄRNDAHL:

Enligt svensk rätt har vi möjlighet att begära ut uppgifter från transportörer, alltså från flygbolag. De används i dag med stor framgång, får man väl säga, på Arlanda för att genomföra narkotikabeslag.

Andra länder har också möjlighet att begära information från flygbolagen. Ja, de har inte bara möjlighet, utan de kräver sådan information från flygbolagen för att de ska få landa över huvud taget. I EU ser man också nyttan av att kunna använda dessa uppgifter.

Det som blir problematiskt om man inte har något avtal är att flygbolagen skulle kunna agera i strid mot EU:s regler om dataskydd på området. Då hamnar man i en konflikt, och för flygbolagen blir det en ohållbar situation, med två regelverk att förhålla sig till som inte fullt ut svarar mot varandra. Ett möjligt scenario i det fallet är att det blir försök till bilaterala överenskommelser mellan de tre länderna och vissa medlemsstater i EU.

Det kan alltså bli så att flygbolagen inte har möjlighet att flyga dit över huvud taget. Det skulle kunna bli det slutliga resultatet.

Jag hoppas att det svarar på frågan.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Får jag försöka sammanfatta diskussionen i nämnden hittills.

Såvitt jag har uppfattat det finns det en avvikande mening som är gemensam för två partier, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, och som går ut på att man inte ska förhandla om de här avtalen över huvud taget.

Sedan finns det ett ställningstagande från Socialdemokraternas sida om att man accepterar det som nu är på bordet, men man vill avvakta med sitt slutliga ställningstagande till dess att resultatet finns av behandlingen i konstitutionsutskottet.

Är det rätt uppfattat av mig? Ja. Finns det något ytterligare väsentligt som nämnden eller statssekreteraren vill säga i denna fråga?

Anf. 138 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Hur reglerar man i förhandlingsdirektivet eller uppbygget till förhandlingar att eventuella tredjeländer som får del av PNR-uppgifterna inte ska lämna dem vidare?

Anf. 139 Ämnessakkunnige TOMAS FÄRNDAHL:

Jag förstår det som att det handlar om hur man i led efter led, så att säga, lämnar vidare den här typen av uppgifter.

Som förhandlingsdirektiven ser ut nu ska man, när man sänder vidare, se till att mottagandelandet i sin tur har tillräckliga eller tillfredsställande regler för hur de här uppgifterna behandlas.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar. Jag upprepar inte den sammanfattning som jag gjorde tidigare av de olika avvikande meningarna och Socialdemokraternas ställningstagande, utan jag konstaterar att det finns majoritet för

regeringens här redovisade upplägg inför regeringens förslag till ställningstagande.

Vi går vidare till punkt 18 om den europeiska strategin för inre säkerhet. Det är en informationspunkt.

2010/11:11
26 november

Anf. 141 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag ber att få hänvisa till det skriftliga.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Punkt 19 handlar om bekämpning av terrorismen. 19 a är en informationspunkt och 19 b har blivit en beslutspunkt. Ska vi då ta 19 a först?

Anf. 143 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag hänvisar till det skriftliga.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen under 19 a, och så går vi vidare till 19 b.

Anf. 145 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Frågan om nivåer på terrorhot i medlemsstaterna har kommit upp mot bakgrund av de beslut om justering av hotnivåer som flera medlemsstater i EU har tagit under hösten. För att förbättra informationsutbytet inom EU om hotnivåer föreslår det belgiska ordförandeskapet en frivillig informationsmekanism.

Mekanismen går i huvudsak ut på att medlemsstaterna uppmuntras att informera varandra och EU om förändringar i den nationella hotnivån.

Förslaget har nyligen presenterats. Ordförandeskapet har arbetat hårt för att få det klart. Vi förväntar oss att det ska kunna antas vid rådet. Sverige stöder inriktningen och kan godkänna förslaget.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Då går vi till 19 c om fraktsäkerhet/civil luft. Det är en informationspunkt.

Anf. 147 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag hänvisar till det skriftliga.

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen under 19 c.

Vi går vidare till punkt 20 om yttre förbindelser vad gäller frihet, säkerhet och rättvisa. Det är en informationspunkt.

Anf. 149 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag hänvisar till det skriftliga.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Sedan har vi punkt 21 om bemyndigande av inledande av förhandlingar om ett avtal mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om skydd av personuppgifter vid överföring och behandling i syfte att förebygga, upptäcka eller lagföra brott, inklusive terrorism, inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete.

Anf. 151 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Ordförandeskapets ambitioner är att vid rådsmötet fatta beslut om ett mandat för att inleda förhandlingar mellan EU och USA om ett dataskyddsavtal och att besluta om direktiv för dessa förhandlingar.

Kampen mot den gränsöverskridande brottsligheten förutsätter ett gränsöverskridande informationsutbyte. För att ett sådant informationsutbyte ska vidareutvecklas måste sändande och mottagande parter kunna förlita sig på att de personuppgifter som lämnas behandlas på ett korrekt sätt.

Den som är berörd ska så långt som möjligt åtnjuta samma rättigheter även när en personuppgift har skickats till ett annat land. Vi anser därför att det är viktigt att frågan om dataskydd mellan EU och USA får en övergripande reglering.

Under förhandlingarna har vi säkerställt att direktiven som ges till kommissionen ska leda till ett avtal med samma höga dataskyddsnivå som den i EU. Det viktiga för förhandlingsarbetet är alltså att se till att den höga dataskyddsnivå som vi kräver kan garanteras även om uppgifterna sänds till USA och hanteras inom ramen för det amerikanska systemet.

En viktig fråga för oss har också varit att dataskyddsavtalet inte får försämra dagens förutsättningar för svenska brottsbekämpande myndigheter och domstolar att utbyta personuppgifter med USA. Dataskyddsavtalet ska däremot säkerställa att de uppgifter som utbyts hanteras på ett korrekt sätt ur dataskyddssynpunkt.

Det förslag till mandat för kommissionen som ligger på bordet avser ett avtal mellan EU och USA. I Coreper i förrgår menade dock några medlemsstater att det skulle vara en fördel om avtalet blir ett så kallat blandat avtal där både EU och de enskilda medlemsstaterna är avtalsparter.

Anledningen till detta är att det på dataskyddsområdet finns flera bilaterala avtal mellan USA och enskilda medlemsstater. Med ett blandat avtal, som också medlemsstaterna ingår, blir det tydligare att detta gäller framför de tidigare bilaterala avtalen.

Vi vet inte i dag vilken linje som rådet kommer att välja. Vi har i den svenska ståndpunkten till riksdagen angett att vi kan godkänna att kommissionen inleder förhandlingar om ett avtal mellan EU och USA. Med hänsyn till de argument som framförts om fördelarna med ett blandat avtal i det här fallet kan vi också godta ett sådant.

Anf. 152 JENS HOLM (V):

Det finns en avvikande mening från justitieutskottet, från Vänsterpartiet och Miljöpartiet, på den här punkten.

Det här handlar återigen om personuppgifter. Hur länge ska personuppgifterna lagras? Hur kan man garantera att de inte sprids vidare till tredje part?

Ni skriver också i den kommenterade dagordningen att ni bedömer utformningen av förhandlingsdirektivet som att det kommer att stärka skyddet för den personliga integriteten i Sverige eller EU, kanske ni menar. Men på vilket sätt kommer det här att stärka skyddet för den personliga integriteten?

Sedan har jag bara en reflexion. I den svenska kommenterade dagordningen står det att avtalet ska bygga på rättigheterna i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. I den engelska versionen står det att det ska vara in line with samma stadgar. Jag tycker att det är en liten nyansändring i er tolkning av det, att ni kanske tillskriver det här ett större skydd för de mänskliga rättigheterna än vad det kanske faktiskt kommer att få i slutändan.

Anf. 153 ORDFÖRANDEN:

Innan jag ger ordet till statssekreteraren ska jag läsa upp den avvikande meningen från justitieutskottet. Det står så här:

Företrädarna för Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna motsätter sig förhandlingsdirektivet och bemyndigandet av kommissionen att inleda förhandling om ett dataskyddsavtal mellan EU och USA.

Anf. 154 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Det kvarstår även för vår del.

Anf. 155 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

För bästa genomgång av det här föreslår jag att Anders Fällgren från departementet får svara.

Anf. 156 Ämnessakkunnige ANDERS FÄLLGREN:

Jag uppfattar det som två frågor. Jag börjar emellertid med en övergripande förklaring, och det är ju att det i dag finns en rad avtal och lagstiftning som tillåter att medlemsstater i Europa, inklusive Sverige, utbyter information internationellt.

Det finns en intern reglering i EU om dataskyddsregler som vi tillämpar. Den regleringen gäller inte för de länder som inte hör till EU. Den gäller inte USA. Och syftet med det här avtalet är att åstadkomma ett dataskydd som är likvärdigt på bägge sidorna, så att inte medborgare ska hamna i ett sämre läge på grund av att vi utbyter uppgifter som behöver utbytas med USA.

Det ställdes en fråga om lagring. Det här är, precis som i fallet med PNR, ett direktiv för förhandlingar. I direktivet säger vi att man inte kan förhandla om lagringstider inom ett sådant här övergripande dataskyddsavtal, eftersom lagringstider kommer att vara helt beroende på vilken typ av information det är fråga om.

När det gäller viss typ av information kommer lagringstiderna att vara korta. När det gäller annan typ av information kommer lagringstiden att kunna vara längre. Men det regleras i de överenskommelser som gäller varje typ av information.

Det här är bara ett avtal som, förutser vi, kommer att säga att man, när man utbyter uppgifter, ska ha kommit överens om hur länge de uppgifterna får sparas, så att vi inte hamnar i ett läge där vi anser att de här

uppgifterna ska raderas efter två år medan USA behåller dem i 200 år. Det är det läget som det här avtalet så att säga försöker reglera.

Frågan ställdes: På vilket sätt stärks integriteten? Ja, den frågan tycker jag att jag redan har svarat på i och med att vi får en bättre kontroll på vilket dataskydd som kommer att gälla i USA och i och med att vi får en harmonisering av de regelverk som kommer att finnas för att skydda den enskilde, till exempel rätten att begära rättelse och rätten till information om vilka uppgifter som finns registrerade. När det gäller den här typen av rättigheter är ju syftet att det här avtalet ska säkerställa att de finns i förhållande till USA, likaväl som länderna emellan.

Det är ambitionen. På det sättet kommer även europeiska medborgare att få sin integritet stärkt i och med att de kan kräva de rättigheterna även i förhållande till USA.

Men, som sagt, det här är ett förhandlingsdirektiv. Målsättningen är att förhandlingarna ska nå dit. Det återstår att se när förhandlingarna med USA är klara, för det är två parter som ska komma överens.

Anf. 157 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi anser att det här bör vara en nationell fråga och vill anmäla avvikande mening på den här punkten. Det är trots allt ett direktiv det handlar om. Det vill vi vara försiktiga med.

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Nu måste jag fråga om du kan precisera, så att jag eventuellt kan särskilja den avvikande mening som du har från den som Vänsterpartiet och Miljöpartiet har.

Anf. 159 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Nu kommer jag inte exakt ihåg hur de formulerade det. Men vi anser att vi, om vi vill ha ett samarbete med USA i den här frågan, kan ha det utan att det blir ett direktiv från EU. Blir det godkänt?

Anf. 160 ORDFÖRANDEN:

Ja, då tolkar jag det som att Vänsterpartiets och Miljöpartiets avvikande mening egentligen är inriktad på överföring av uppgifter över huvud taget medan din avvikande mening är inriktad på att det sker i ett överstatligt sammanhang, med EU som den ena parten och Förenta staterna som den andra parten. Jag uppfattar det som att det är oliklydande avvikande meningar.

Jag sammanfattar det på det sättet att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende med de två avvikande meningar som jag redan har redogjort för.

Punkt 22 om dataskydd är en diskussionspunkt.

Anf. 161 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Kommissionen har alltså inlett en översyn av EU:s dataskyddsregelverk. Den 4 november presenterade man ett meddelande med en strategi för det fortsatta arbetet, innebärande att strategin under 2011 ska omsättas till konkreta lagstiftningsförslag.

Vid rådsmötet den 2–3 december ska meddelandet bli föremål för en riktlinjedebatt. Medlemsstaterna förväntas då ge sin syn på meddelandet.

Kommissionens ambition är att ta ett samlat grepp om skyddet av personuppgifter inom EU. I meddelandet betonar kommissionen både vikten av att stärka skyddet för enskildas rättigheter och det inre marknadsperspektivet, det vill säga att de rättsliga förutsättningarna för behandling av personuppgifter ska vara desamma inom hela unionen.

Kommissionen har också som ambition att det nya regelverket ska omfatta alla politikområden.

Vi välkomnar en översyn av EU:s dataskyddsregelverk i syfte att åstadkomma ett heltäckande och effektivt skydd för personuppgifter. Det finns dock svenska intressen som vi med kraft bör verka för i samband med översynen.

Av yttersta vikt är naturligtvis att den kommande regleringen inte kommer i konflikt med våra grundlagar. Det handlar framför allt om att säkerställa att offentlighetsprincipen och yttrandefriheten inte inskränks. Vidare bör regleringen, som riksdagen uttalat vid flera tillfällen, i större utsträckning än i dag utformas enligt den så kallade missbruksmodellen.

Detta innebär att behandling av personuppgifter i princip ska vara tillåten så länge den inte innebär en kränkning av enskildas personliga integritet.

Den nuvarande regleringen på EU-nivå utgår i stället från en så kallad hanteringsmodell, vilket innebär en detaljerad reglering av själva hanteringen av alla uppgifter, från insamling till utplåning, det vill säga oavsett om uppgifterna är harmlösa eller känsliga.

En annan viktig fråga är att det även fortsättningsvis ska vara möjligt att ha en sådan särreglering som finns i våra ca 200 registerförfattningar, till exempel polisdatalagen och patientdatalagen. Sådana författningar innehåller skräddarsydda avvägningar mellan intresset av att behandla personuppgifter och integritetsskyddsintresset.

Om utrymmet för sådan lagstiftning skulle minska finns risken för att integritetsskyddet och rättssäkerheten försämrats. Om det redan i detta tidiga skede, det vill säga innan kommissionen har lagt fram något förslag, skulle komma upp en fråga om EU:s nya reglering bör ha formen av en förordning eller ett direktiv bör Sverige mot denna bakgrund förorda direktivformen.

Det är också av stor betydelse att en kommande reglering som täcker området för polisiärt och straffrättsligt samarbete tar hänsyn till det särskilda behov som finns på det brottsbekämpande området, samtidigt som den värnar integritetsintresset. Vi har genom kontakter med kommissionen och andra medlemsstater redan inlett ett påverkansarbete för att de svenska intressena ska tillgodas i det kommande regelverket.

Anf. 162 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens upplägg av de fortsatta diskussionerna.

Anf. 163 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Visst har jag uppfattat det riktigt att det här är ett lagstiftningsförslag?

Anf. 164 Statssekreterare MAGNUS GRANER:
Det är ett kommande lagstiftningsförslag. Nu är det en riktlinjedebatt.
Är det ett relevant svar på den frågan?
Det är svårt med EU-terminologi.

Det förekom inte på juristutbildningen när jag läste den.
Hänvisar till det skriftliga på 23:an, om jag får be.

Anf. 165 ORDFÖRANDEN:
Du har alltså redan avslutat 22:an. Har jag gjort det? Nej.
Det är så att regeringen har stöd från nämnden i de fortsatta förhandlingarna i punkt 22.
Då går vi vidare till punkt 23 om internationell familjerådgivning vid internationellt bortförande av barn av föräldrar. Det är en informationspunkt.

Anf. 166 Statssekreterare MAGNUS GRANER:
Herr ordförande! Jag hörde ordet ”vidare”, och då hoppade jag till 23.
Hänvisar till det skriftliga vid punkt 23.

Anf. 167 ORDFÖRANDEN:
Finns det några frågor?
Då lägger vi den informationen till handlingarna.
Punkt 24 om E-justice.

Anf. 168 Statssekreterare MAGNUS GRANER:
Hänvisar till det skriftliga.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:
Några synpunkter?
Då tackar vi för informationen.
Vi går vidare till I anslutning till rådets möte, Den gemensamma kommittén, punkt 2, SIS II. Det är en informationspunkt.

Anf. 170 Statssekreterare MAGNUS GRANER:
Hänvisar till det skriftliga.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar för informationen.
Punkt 3, Byrån för stora IT-system på RIF-området. Det har vi redan tagit, tror jag. Vi noterar att den frågan redan är avgjord. Regeringen har stöd för den position som då togs.
Punkt 4, om skyddet av de yttre gränserna och bekämpning av olaglig invandring.

Anf. 172 Statssekreterare MAGNUS GRANER:
Hänvisar till det skriftliga.

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar för informationen.

Tack för i dag!

2010/11:11
26 november

4 § Transport, telekommunikation och energi (energi)

Närings- och energiminister Maud Olofsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (energi) den 31 maj 2010

Återrapport från informellt energiministermöte den 6–7 september 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (energi) den 2–3 december 2010

Anf. 174 ORDFÖRANDEN:

Maud Olofsson måste resa med ett flyg, och vi ligger lite efter i tidtabellen. Vi har därför kastat om ordningen så att Maud Olofsson kommer före Catharina Elmsäter-Svärd.

Jag hälsar Maud Olofsson välkommen. Det finns en återrapport från ett möte den 31 maj och ett den 6–7 september.

Anf. 175 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Vi kommer att diskutera det här i sak senare, och det är väl det som kommer att vara det viktiga, antar jag.

Anf. 176 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Just mot bakgrund av att vi kommer att diskutera detta i sak skulle jag ändå vilja att ministern redogjorde lite om två rapporter – delvis den 31 maj, under rubrik 7, Mot en ny energistrategi för Europa.

Vi kommer till den, jag är väl medveten om det, men det kan vara bra att ha bakgrunden innan vi går vidare.

Anf. 177 ORDFÖRANDEN:

Vi ligger lite tajt här med tiden. Kan vi inte slå ihop de här punkterna och be statsrådet inleda med det?

Anf. 178 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Nej. Det finns en specifik anledning till att jag vill ställa frågorna nu. Det är inte första gången jag är på EU-nämndens sammanträde.

Mot bakgrund av att vi har haft information i näringsutskottet önskar jag att få en bakgrundsinformation som kommer att påverka när vi kommer till punkterna senare i dag, och då kan jag lova att det kan gå betydligt fortare än vad ordföranden tror.

Med anledning av en ny energistrategi för Europa 2011–2020 var det ett flertal frågor uppe när man diskuterade. Det fanns då medlemsländer som hade olika synpunkter på detta.

Det finns från vår sida en viss oro utifrån att frågor om exempelvis kärnkraft och så vidare får ett större utrymme än vad vi kanske önskar. Mot bakgrund av det skulle jag vilja att ministern redogjorde lite för hur diskussionerna från de andra medlemsländerna gick på mötet. Det är den ena frågan.

Egentligen är det mer eller mindre samma fråga på det som är från mötet i september, där punkten om energiinfrastruktur var uppe och diskuterades. Det är samma där: Vi kommer till den punkten på dagord-

ningen, och det är mot bakgrund av det som jag skulle vilja att ministern redogjorde lite för hur de andra länderna resonerade just vad gäller infrastrukturen.

Anledningen till det är att vi eventuellt kan tänkas ha synpunkter, men vi behöver ha bakgrunden.

Anf. 179 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Man ska nog se det vi diskuterar nu mot bakgrund av saker och ting som har hänt. Vi har ju det här stora energipolitiska beslutet där vi har varit överens om ordningen. Det vi kan se hända nu är att en del av medlemsländerna mer och mer börjar prata om mer traditionella energislag, och då är det inte kärnkraft utan mer kol som diskuteras.

Den andra delen som det också är diskussion om – det är därför vi kommer att komma till den när vi pratar om dagordningspunkterna – är att man från att ha sagt att marknaden ska stå för utbyggnaden av näten och med ett underifrånperspektiv, så börjar man nu prata om uppifrån. Sedan säger man att vi ska ta saker och ting via EU-budget. Det är enorma kostnader som ligger i detta, och det är också därför som dagens diskussion kring vilken ståndpunkt Sverige har är viktig.

Jag skulle säga att det är de två viktiga grejorna som diskuterades på det här mötet: Ska man hålla sig till det som vi har kommit överens om, eller ska det vara någon nyordning?

Anf. 180 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag tackar för det första svaret, men jag hade också en fråga som handlade om samtalet kring infrastrukturen som är kopplat till energifrågan.

Anf. 181 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Det var det jag sa: Det man nu börjar diskutera är om vi ska hålla oss till det vi var överens om, nämligen att marknaden skulle bygga infrastruktur och man ska finansiera det via avgifter som vi gör det, eller om man ska ta det via EU-budgeten och anslå pengar till att bygga europeisk infrastruktur.

Det är det vi har synpunkter på nu när vi kommer till själva dagordningspunkten som handlar om hur vi ska se på det meddelande som har kommit.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Därmed lägger vi återrapporterna till handlingarna.

Vi går då vidare till Maud Olofssons första punkt som är punkt 10, En gynnsammare energipolitik för konsumenten.

Det är en beslutsfråga, och näringsutskottet informerades den 25 november.

Anf. 183 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Det belgiska ordförandeskapet har lyft upp konsumentfrågorna under sitt ordförandeskap, och vid TTE-rådet den 3 december ska vi anta råds-slutsatser.

Det man kan konstatera är att det som är förslag här är att de är rätt allmänt hållna, och de hänvisar i ganska stor utsträckning till åtgärder som redan finns på plats och som också har presenterats i det tredje energimarknadspaketet som vi håller på att genomföra.

Från svensk sida framhåller vi några saker. Det gäller bland annat vikten av energieffektivisering, som har varit vårt mantra de senaste fyra åren. Vi pekar på att det är ett bra sätt för konsumenten att påverka sina kostnader.

Vi håller också med om att information till konsumenterna är nödvändig. Det är en förutsättning för att konsumenterna ska kunna utnyttja sina möjligheter på energimarknaden. Att vi har väl informerade konsumenter är en förutsättning för att konkurrensen på energimarknaden ska fungera.

Vi lyfter även fram betydelsen av ny teknik för att kunderna ska få ökad kunskap om sin förbrukning. Vi är precis i färd med att få en utredning om detta i Sverige. Vi vill att konsumenterna ska kunna ta en aktivare roll när det gäller den egna energiförbrukningen. Här lyfter man fram smarta mätare och sådant.

Vi har också sagt mycket tydligt att slutsatserna till sitt innehåll ska stämma överens med de slutsatser som finns i tredje energimarknadspaketet eftersom det är det vi är överens om.

Här handlar det om människor som kanske inte har råd att betala sina elräkningar eller annat. Det finns alltså en social aspekt. Vi har dock varit noga med att säga det inte ska lösas inom ramen för energipolitiken utan inom ramen för andra politikområden. Det har vi varit noga med att påpeka.

I övrigt stöder vi den allmänna inriktningen i förslagen, men det mesta är nationell politik. Vi kan dock dela med oss av bra och dåliga erfarenheter som gjorts i respektive medlemsländer.

Anf. 184 ORDFÖRANDEN:

Eftersom ingen begärt ordet konstaterar jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 10.

Vi går vidare till punkt 11 om säker olje- och gasverksamhet till havs.

Anf. 185 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Alla vet ju att olyckan med Deepwater Horizon i Mexikanska golfen fick allvarliga konsekvenser. Det har gjort att EU-kommissionen har börjat agera i detta sammanhang, och i oktober presenterade man ett meddelande. Här identifierar man ett antal åtgärdsområden där det kan finnas behov att både revidera lagstiftningen och presentera ny lagstiftning.

Ministrarna inbjuds att på TTE-rådet ta ställning till ett utkast till slutsatser där vi välkomnar kommissionens meddelande och, nästan som vanligt, uppmanar kommissionen att återkomma med konkreta åtgärder under nästa år.

De åtgärder kommissionen pekar på handlar om licensiering, produktsäkerhet, hälsa och säkerhet, miljöskydd och internationellt samarbete.

Regeringen kan i detta läge ställa sig bakom det förslag som lagts fram. Det pekar tydligt på vikten av höga standarder för miljö och säker-

het när det handlar om utvinning till havs. Vi har också drivit på i den riktningen när vi har suttit i förhandlingarna.

Det är viktigt att säga att kommissionen är välkommen att återkomma med konkreta åtgärder. Det kommer att vara åtgärder som berör såväl mitt som andra ministrars område.

Statssekreterare Johansson var i näringsutskottet i går. Då kom diskussionen om vem som ska bära kostnaden vid en olycka upp. Vi har ingen annan åsikt än näringsutskottet i det sammanhanget. Vi har bevakat dessa aspekter under förhandlingens gång, och vi förtydligar denna ståndpunkt i de underlag som ni har fått inför dagens sammanträde så att det inte ska råda något tvivel om detta.

Principen om att förorenaren är den som betalar är viktig. Denna princip finns redan fastställd i EU-fördraget och i flera rättsakter på miljöområdet. Slutsatserna är tydliga med att aktörerna ska ha ansvar för alla kostnader som relaterar till olyckan.

Som sagt, vi ber kommissionen att återkomma med åtgärder så att vi kan ta ställning till något konkret.

Det är ett steg i rätt riktning, och här är det bra med EU som reagerar på konkreta saker och kommer med åtgärder.

Anf. 186 ORDFÖRANDEN:

EU-nämnden har fått den reviderade svenska ståndpunkten utdelad på bordet med tillägget om kostnadsansvar.

Anf. 187 JENS HOLM (V):

Jag skulle vilja att den svenska regeringen särskilt lyfte upp frågan om Arktis. Det är sannolikt där den stora bataljen kommer att stå i framtiden med tanke på att klimatförändringarna gör det lättare att utvinna både gas och olja, vilket kan få helt förödande konsekvenser för ekosystemet där uppe. Såvitt jag vet finns det i dag i princip inget skydd alls för detta gigantiska område vid Grönland, Nordpolen, Nordamerika och Ryssland. När det gäller Antarktis finns det däremot ett visst internationellt skydd. Arktis borde därför vara något som regeringen tar upp. Vi som nordisk stat förväntas nog också driva den frågan.

Anf. 188 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Mot bakgrund av det som ministern redogjort för och det förtydligande som vi har fått på bordet i dag ställer vi oss bakom den svenska ståndpunkten.

Anf. 189 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Det är inte bara olyckan i Mexikanska golfen som gör att detta behövs. Både globalt och inom EU-sfären söker man och plockar upp olja och gas där man tidigare har förkastat möjligheten att göra det. Man ger sig med andra ord på fyndigheter som ligger mer svåråtkomligt, vilket givetvis ökar riskerna.

Jag undrar om det förs någon diskussion eller om regeringen är beredd att föra upp en diskussion om att freda områden där man upplever att riskerna är för stora.

2010/11:11
26 november

Anf. 190 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Till Jens Holm vill jag säga att det pågår ett arbete inom Arktiska rådet om oljeutvinning. Det tas ett antal initiativ inom det området för att förstärka det. Jag delar uppfattningen att det här är ett känsligt område. Jag kommer inte exakt ihåg när vi går in som ordförandeland, men vi kommer att bli ännu mer aktiva i detta i samband med det.

Så till Gustav Fridolins fråga. Oljeutvinning regleras i stor utsträckning internationella konventioner. Det märkte vi när vi skulle ta ställning till oljeborring i Östersjön. Men det är också en nationell kompetens. Varje land har att följa den lagstiftning som finns i respektive land.

Jag skulle dock säga att många av de konventioner och överenskommelser som vi har inom Helcom och annat är starka lagstiftningar i detta avseende.

Det som nu görs på EU-området är en effekt av att man ser att det blir större och större risker med oljeutvinning för att man måste göra det på svårare områden. Jag tror att det kommer att vara en levande diskussion framöver.

Men, som sagt, det är nationell kompetens och internationella överenskommelser som gäller, och så förstärker vi det på EU-nivå.

Anf. 191 ORDFÖRANDEN:

Det finns ingen mer på talarlistan, och jag konstaterar att det med den modifierade svenska ståndpunkt som har inkommit finns stöd för regeringen i detta ärende.

Vi går till punkt 12 om energistrategi för Europa. Vi tar 12 a och b tillsammans.

Anf. 192 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Två strategiska meddelanden har publicerats. Ett handlar om en ny och övergripande energipolitisk strategi för perioden 2011–2020. Det andra handlar om infrastrukturprioriteringar. När Europeiska rådet 2007 beslutade om 20–20–20-målet sade man att man skulle anta en energipolitisk handlingsplan 2010. På grund av att vi har bytt kommission med mera har detta försenats. Diskussionen påbörjas nu, och sedan kommer mycket av detta att hållas i början av nästa år.

En viktig anhalt kommer att vara Europeiska rådets möte den 4 februari. Det är planerat att vara en huvuddiskussion, men vi vet inte ännu hur det blir. Det hinner rinna en del vatten under broarna innan dess.

Vi ska ha en debatt den 3 december då vi ska spela in åsikter i diskussionen. Det ska inte antas några slutsatser eftersom dessa meddelanden har presenterats ganska tätt inpå rådsmötet. Vi kommer dock att anta slutsatser i slutet av februari på energirådsmötet.

Inför vår debatt har ordförandeskapet ställt två frågor som fokuserar på prioriteringar i respektive meddelande. Man kan också se en tydlig prioritering vad gäller konsumentfrågor. Vår ingång är att konsumentfrågor är viktiga men eftersom det är en bred energipolitisk debatt kommer vi att svara på lite fler frågor än bara det som ordförandeskapet har pekat ut så att vi får framföra våra synpunkter redan här. Vi kommer också att ta upp det som vi vill att Europeiska rådet ska lyfta fram.

Det är ganska grovt skissade förslag, vilket lämnar utrymme för en hel del tolkningar. Vi väntar oss också här en rad konkreta och utveck-

lade förslag under kommande år. Det kan visa sig bli rätt så bra lösningar, men det vet inte i dag.

Vår allmänna ståndpunkt är, och det återkopplar till det Carina Adolfsson Elgestam tog upp tidigare, att det är en rätt ensidig debatt om infrastrukturutbyggnad. Vi hade trott att det kanske skulle bli ännu mer så med tanke på den diskussion som var i inledningen. I meddelandet har man nu fem prioriteringar i energistrategin, och det speglar rätt bra de grundpelare som finns i det tidigare beslutet om konkurrenskraft, försörjningstrygghet och hållbarhet.

Vi menar att det inte räcker att ha tagit beslutet, utan man måste jobba med beslutet så att det blir verklighet. Det handlar framför allt om att få i gång den inre marknaden och jobba mer med förnybar energi och inte bara ta det som handlar om försörjningstryggheten som är infrastrukturen. Man måste ta alla delarna.

Det är också viktigt att se att den energistrategi som finns hela tiden måste jobba med att klara målen som vi har satt upp, 2020-målen. Det är avgörande. Den måste också blicka framåt mot 2050 eftersom vi för varje år som går kommer allt närmare det årtalet.

När det gäller infrastrukturfrågorna delade vi inte riktigt analysen bakom prioriteringen och inte heller förslagen. Vi menar att kommissionen innan det tredje inre marknadspaketet genomförts dragit slutsatsen att marknaden inte kan förse oss med nödvändiga infrastrukturinvesteringar. Vi har ju erfarenhet från Norden där marknaden har varit drivande i många år och där det fungerar utmärkt. Vi har fått till stånd ett väl utvecklat nät som fungerar med våra grannländer. Det har blivit ännu mer utbyggt och utvecklat i det nordiska ministerrådets sammanhang där vi nu siktar på en gemensam slutkundsmarknad. Jag menar att vi därför står som förebild för Europa.

Vi tror inte heller att det är brist på finansiering som är den stora stötestenen utan utdragna tillståndprocesser och till en del fördelning av kostnader mellan olika medlemsländer när de ska bygga näten. Det är ett problem, men det är en fråga medlemsländer emellan och ingen övergripande EU-fråga.

Vi välkomnar givetvis förslag från kommissionen, men det är viktigt att fokusera på åtgärder som är på EU-nivå och inte inkräktar på den nationella kompetensen.

Vi tycker att marknaden ska ha fortsatt huvudansvar för finansiering och utbyggnad av infrastruktur. Därför är det bra att det betonas i meddelandet vad gäller genomförandet av tredje inre marknadspaketet för el och gas. Det står att man ska ha verktyg som är nationella utvecklingsplaner, och det har vi sagt hela tiden.

De nationella utvecklingsplanerna ska förankras både regionalt och nationellt. Därefter ska de upp på EU-nivå. Det är ett underifrånperspektiv som vi tycker är rätt och som vi vill fortsätta med. Då tycker vi inte att man ska ha en parallell planeringsmetod där man börjar uppifrån och säger: Nu ska vi bygga de här och de här näten. Har vi etablerat en ordning där TSO:erna samarbetar och så vidare ska vi också fortsätta med det.

Det som syns – och det vill jag vara tydlig med – är att det finns en del förslag i detta meddelande som går i uppifrånperspektivets riktning, och det vill vi inte ha. Vi tycker snarare att det är åtgärder som kan kom-

2010/11:11
26 november

plettera dagens system och komma till rätta med det verkliga marknadsmisslyckandet. Det är mer planeringsfrågor.

Sedan tycker vi att det är bra att man pratar om energieffektivisering och satsar på innovativ energiteknik som två centrala prioriteringar. Vi har som jag sade tidigare drivit energieffektivisering under hela vår tid i regeringen, och vi ser fram emot att kommissionen nästa år presenterar en sedan länge efterlängtd energieffektiviseringshandlingsplan. Vi hoppas där på förslag på ytterligare konkreta åtgärder.

Vi tycker rent allmänt att det är mer angeläget att EU-medel läggs på forskning, utveckling och demonstration av hållbar energiteknik än på kommersiell och avgiftsfinansierad infrastruktur. Det kommer vi att betona i denna debatt.

Anf. 193 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Tack för denna tydliga redogörelse! Jag vill ta upp något mot bakgrund av det samtal och den diskussion, nästan på gränsen till debatt, vi i går hade om dessa frågor i näringsutskottet. Det är också mot bakgrund av min första fråga till ministern och det som då redogjordes för utifrån den kritiska hållning vi har och ifrågasättandet av ökad såväl kärnkraft som kolkraft. Det gäller även den oro vi känner för CCS-tekniken och den eventuella utvecklingen av infrastrukturen och det som diskuteras i fråga om harmonisering, storskalighet inom bioenergi och så vidare.

Med tanke på den kritiska hållning regeringen har i sin svenska ståndpunkt och det faktum att vi i näringsutskottet i går beslutade att ha överläggningar inför nästa KKR, när det är mer skarpt läge i frågan, väljer vi att i dag inte ha någon avvikande mening. Det kanske vi har nästa gång – vem vet? Vi får se var detta landar, men vi har på näringsutskottets sammanträde väl redogjort för var våra mest kritiska punkter finns. Det finns alltså ingen anledning att ta upp dem här i dag, utan vi återkommer och står för dagen bakom den svenska ståndpunkten.

Anf. 194 JENS HOLM (V):

En del har tagits upp av oss i näringsutskottet, men jag skulle ändå vilja ta upp några saker.

Först och främst: Vänsterpartiet delar inte synen att sättet att bygga upp en energipolitik för framtiden stavas avreglering och liberalisering, även om det är den vägen vi har gått här i Sverige. Vi tycker inte att EU ska avkräva andra länder att göra likadant.

Sedan har jag några andra saker jag också vill skicka med, och det beror på hur statsrådet svarar på detta om jag anmäler avvikande mening eller inte. Jag tycker att det tyvärr finns för mycket kärnkraft – ibland är det inlindat; ibland står det uttryckligen – och även koldioxidlagring, som jag kanske inte principiellt är emot men som kommer att stjäla mycket pengar från andra energislag. Det står att man ska förverkliga SET-planen, och där nämns koldioxidlagring och kärnkraft som två komponenter man ska satsa på.

Man nämner att man ska slutföra Nabuccogasledningen. Det står i EU-dokumentet. Jag tycker att det är synd att man satsar extremt mycket pengar på att bygga en gasledning från Asien till Europa och binder sig fast vid en fossil energikälla. Dessa pengar skulle ha kunnat göra bättre

nytta, och jag tycker att det är synd att man skriver in det i detta dokument.

Man nämner också ett annat projekt som jag inte vet vad det är, ITGI. Statsrådet får gärna berätta vad det är.

Till sist har jag en fråga. På s. 18, eller s. 137 i det EU-dokument som är översatt till svenska, står det att kommissionen kommer att föreslå en satsning på 1 miljard euro för energilösningar med lågt koldioxidavtryck. Jag undrar hur Maud Olofsson tolkar detta. Ibland är det en förskönande omskrivning för kärnkraft. Vet du vad denna miljard euro kommer att gå till?

Anf. 195 ORDFÖRANDEN:

Får jag bara påminna om att denna fråga har varit uppe i näringsutskottet, och Carina Adolfsson Elgestam redogjorde här för att man har fått löfte om framtida överläggningar. Jag tycker alltså inte att vi bör ta upp tiden alltför mycket med svar på frågor om sakfrågor. Med all respekt för Jens Holm tror jag ändå att det är fördelaktigt om denna diskussion i huvudsak förs i näringsutskottet. Nu ska vi ge mandat för framträdandet i Bryssel.

Anf. 196 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag delar denna inställning i stort samtidigt som jag delar den oro som framförts i näringsutskottet och som Jens Holm och i stora delar också Carina Adolfsson Elgestam gav uttryck för här.

Jag hade en fråga till som ändå handlar om mandatet för att delta i diskussionen. Det står några rader under det Jens Holm tog upp på s. 137. Där nämns Iter i följande mening: "EU:s ledande roll måste även upprätthållas inom det globala banbrytande forskningsprojektet ITER. Kommissionen kommer att säkerställa effektiv ledning (inklusive kostnadsbegränsning) och industriellt värdeskapande inom ramen för ITER och det europeiska fusionsprogrammet."

Vi har lite olika syn på hur man över huvud taget ska utveckla Iter, men jag har uppfattat att det har funnits en relativ samsyn mellan hela riksdagen och mellan riksdag och regering om att den ekonomiska konstruktion som i dag finns inom Iter, där EU åtar sig merparten av kostnaderna för projektet, borde förändras och omförhandlas när möjlighet ges. Är detta ett ställningstagande som går emot den samsyn som tidigare har funnits om att de andra deltagande parterna inom Iter borde bära ett större kostnadsansvar?

Anf. 197 ORDFÖRANDEN:

Får jag föreslå att vi tar Iterfrågan i samband med budgetstatssekreteraren? Det är nämligen en fråga inför 2011 som är väldigt aktuell, så jag skulle föreslå att vi skjuter på den till dess.

Jag ger näringsministern chansen.

Anf. 198 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Dessutom var det så att denna diskuterades på KKR i går av statssekreterare Honeth, så det är inte mitt ansvarsområde. Det är dock en viktig fråga. Vi har varit rätt kritiska till detta.

2010/11:11
26 november

När det gäller Jens Holms frågor håller jag med; vi kommer att återkomma till det i utskottet. Vi sparar dessa frågor och har en djupare diskussion om detaljerna, om det är okej. Jag vill bara generellt säga en sak när det handlar om energipolitiken. Vi kan ha jättemycket åsikter om andra länders energimix, men för att få detta att funka måste vi respektera att olika länder väljer olika energimix. Vi kan inte komma och säga att vi tycker att de borde ha en annan energimix, för då kommer de att komma till Sverige och tycka att vi borde ha en annan energimix.

Det är alltså lite principer för detta samarbete som är viktiga att hålla på. Jag tror att vi måste se att det på grund av att vi har olika energimix också kommer att finnas forsknings- och utvecklingsinsatser på områden vi inte har valt. Det är ett förhållningssätt vi måste ha.

När det gäller byggandet av nät står vi inför ett val. Ska vi som har byggt elnäten med avgifter här hemma och funnit ett väl fungerande system det finns en bred uppslutning kring ta svenska skattebetalares pengar och lägga dem på Europainivå för att bygga elnät? Det är den konkreta fråga vi ställs inför.

Nej, tycker vi. Detta måste vara en fråga för de olika TSO:erna och de nationella nivåerna. De får reda ut det på samma sätt som vi har fått göra. Annars skulle vi säga: Först har vi byggt här hemma, och sedan ska vi ta av skattebetalarna här och ge till EU så att de också får bygga nät. Det tycker vi inte är en hållbar ståndpunkt. Det är därför vi är kritiska till detta.

Anf. 199 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens upplägg av de fortsatta förhandlingarna i denna fråga, punkt 12 på dagordningen.

Vi går vidare till punkt 13, Internationella förbindelser på energiområdet. Det är en informationspunkt, och den kanske är återkommande.

Anf. 200 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Det enda jag skulle vilja kommentera som kan vara lite intressant är följande: Under vårt ordförandeskap tog vi upp samarbetet med USA igen. Jag tycker att det är intressant att se att det vi under vårt ordförandeskap lade grunden för kring förnybar energi, elbilar och energieffektiviseringsinriktningen håller på att få fäste. Detta har varit ett somnande samarbete under ganska lång tid, så vi är tillbaka on track igen. Det tycker jag är bra.

I övrigt är det bara rapporter från samarbetena.

Anf. 201 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi har några övriga frågor. Jag vet inte om energi- och näringsministern har något att säga.

Anf. 202 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Nej.

Anf. 203 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor? Om så inte är fallet tackar vi för information-
en.

Tack för i dag!

2010/11:11

26 november

Anf. 204 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Tack så mycket för flexibiliteten! Det gläder mig mycket. Trevlig
helg!

Anf. 205 ORDFÖRANDEN:

Tack detsamma!

5 § Transport, telekommunikation och energi (transport)

Statsrådet Catharina Elmsäter-Svård

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (transport) den 15 oktober 2010
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (transport) den 2–3 december 2010

Anf. 206 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi för första gången Catharina Elmsäter-Svård välkommen i EU-nämnden! Vi är inte så farliga som många nya statsråd tror, men vi är inte ofarliga. Välkommen att presentera infrastrukturfrågorna!

Jag ska börja med att säga att det finns en återrapport från ett möte den 15 oktober och att trafikutskottet informerades den 23 november. Har statsrådet någonting att säga om återrapporten? Nej. Finns det några frågor på återrapporten? Om så inte är fallet lägger vi den till handlingarna.

Vi går vidare till punkt 3, Landtransporter. Det är en beslutsfråga om att underlätta gränsöverskridande uppföljning av trafikförseelser.

Anf. 207 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr ordförande! Jag kan börja med att säga att det har varit en hel del diskussion i denna fråga. Det finns naturligtvis olika skäl från olika länder till att man skulle vilja gå vidare i frågan.

Förslaget som sådant syftar till att kunna följa upp vissa brott över landsgränserna. Det man söker möjlighet till är att utbyta information mellan länder, framför allt när det har föregåtts av olika trafikförseelser och sådant, till exempel om någon kör för fort eller annat. Grundläggande är också att olika länder har ett behov av att jobba med trafiksäkerhet, om inte annat.

Som ni känner till finns en problematik i att vi har föraransvar vid trafikbrott, och andra länder har ägaransvar när det gäller fordon. Det man har velat göra är att ta fram någon form av informationsbrev man kan skicka hem till den som har varit i ett land och kört och gjort sig skyldig till något. Vad vi har velat vara tydliga med är att det inte får vara ett informationsbrev som den som tar emot det på något sätt ska uppfatta som att det är någon form av betalningskrav. Det ska alltså vara tydligt i den delen, och det har vi fått med nu på slutet. Det ska kunna framgå. Det tycker vi är bra.

Vad som däremot är en – jag ska inte säga utestående – fråga vi kommer att vara uppmärksamma på i diskussionen på själva rådsmötet är det som gäller den rättsliga grunden. Den kommer nämligen att diskuteras. Som det ser ut just nu finns det i ordförandens kompromissförslag att man har förordat en ändring av den rättsliga grunden från artikel 91 när det gäller transportpolitik till artikel 87, polisarbete. Där har vi sagt att vi stöder den ståndpunkten, och om det skulle dyka upp något annat kommer vi att agera utifrån den rättsliga grunden.

Anf. 208 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag har en synpunkt. Det här är viktigt med utgångspunkt i att vi måste få detta att fungera. Runt om i Sverige finns negativa erfarenheter

av konsekvenser av att det inte fungerar över gränserna. I södra Sverige har vi alltför många gånger sett ratttonyktra chaufförer. Det går inte att komma åt dem, utan samma chaufför kan komma tillbaka tre månader senare och det är inte säkert att han har druckit mindre alkohol vid det tillfället. Jag hoppas verkligen att vi kan få ordning på detta.

2010/11:11
26 november

Anf. 209 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):
Jag tycker att Carina Adolfsson Elgestam talade väl för detta.

Anf. 210 ORDFÖRANDEN:
Vi instämmer med Carina Adolfsson Elgestam.

Anf. 211 MARGARETA SANDSTEDT (SD):
Jag kom på en sak under ministrernas anförande. Det här kom jag på nu. Jag hade tänkt att anmäla avvikande mening, men jag kom på att frågan är mycket mer komplex.

Det här kan ställa till med problem för åkerierna. Vi kan ha en lagstiftning i Sverige om till exempel fortkörningsböter, men det funkar inte när det kommer utländska åkerier till Sverige. De bötfälls inte för till exempel fortkörning. De kan åka snabbare och bryta mot lagen, och det blir en snedvriden konkurrens på marknaden.

Om det är så kan jag förstå att man vill ha gemensamma riktlinjer för att det inte ska uppstå snedvriden konkurrens. Är det så? Jag har inte läst igenom detta helt, men är det inte så man menar?

Anf. 212 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):
Inte gemensamma i meningen likadant. Varje land har naturligtvis sina egna trafikregler. Det här är snarare ett sätt att underlätta för de olika länderna att vid trafikförseelser göra en uppföljning i olika länder.

Sedan har vi till exempel det svenska perspektivet. Vi har ett direkt föraransvar. Om någon gör något tokigt här stoppar vi på plats och utfärdar böter. Men om de betalar eller inte är knepigt att följa upp.

Men när vi gör oss skyldiga till förseelser i andra länder kan de skicka informationsbrev. Då är det i så fall våra myndigheter som kan vara behjälpliga, men de är inte tvingade att vara med i den processen.

Till att börja med handlar det om att få hjälp att få information över landgränser för att få möjlighet att söka förare.

En del av problemet är att vi har olika grunder. Vissa länder har strikt ägaransvar på fordonet. I Sverige har vi föraransvar. Det är inte helt lätt. Men i bästa fall kan det här vara ett steg på vägen. Vi vill vara noga med på vilken rättslig grund som det här kommer att göras framöver.

Anf. 213 ORDFÖRANDEN:
Jag finner att det finns stöd för regeringens ställningstagande i denna fråga, punkt 3.

Vi går vidare till punkt 4. Det är en diskussionspunkt. Det handlar om ett gemensamt europeiskt järnvägsområde.

Anf. 214 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det kommer framför allt att vara en återkoppling när det gäller framstegsrapporten. Den syftar egentligen till att få det första järnvägspaketet till ett sammanhållet direktiv. Mycket av fokus på rådsrådet kommer att vara på en riktlinjedebatt.

Det belgiska ordförandeskapet har delat upp behandlingen av förslaget i tre teman. Det första är finansiering och avgifter. Det är egentligen där man har kommit längst. De andra två punkterna kommer vi inte att ha så mycket diskussion om nu på rådet, men de handlar om marknadstillträde och tillsyn.

Det som vi har tittat rätt mycket på och som är lite knepigt är att kommissionens förslag faktiskt är rätt svårtolkade. Det krävs en hel del analyserande. Det är precis det vi gör just nu. Många andra medlemsstater tycker att frågan om vad som avses är svårgripbart. Förhandlingar kommer att följa vartefter.

Vid rådsrådet är det tänkt att ordförandeskapet först ska presentera en rapport om hur långt man har kommit i förhandlingsarbetet. I den första frågan, avgifter och finansiering, finns det tre huvudfrågor. En är ett krav på att medlemsstaterna ska publicera infrastrukturutvecklingsstrategier, vilket i grunden är positivt för att få en öppenhet om och transparens för vilka infrastrukturtankar och planer man har – om man tänker över landgränser.

Vi tycker att det är viktigt att det inte blir bindande att ha med strategier om medlemsstaternas finansiering av infrastrukturen som går utöver den nationella processen. Där har vi inte riktigt i dagsläget uppfattat att det är vad man avser.

Den andra frågan handlar om rabatter på banavgifter för lågbullrande tåg. Där ligger mycket fokus på kommissionens förslag att bara titta på bromsteknik för godsvagnar. Man är inne på att ha någon form av rabatt för att stimulera järnvägsföretagen att byta ut den gamla bromstekniken.

Vår ingång är snarare att fokusera på störning. Störning kan vara så mycket mer. Den är olika i olika situationer. Inte minst ur ett svenskt perspektiv – Sverige är ett glesbefolkat land – kanske man inte störs på samma sätt. Därför är vi mer inne på att framföra en lösning som bör kunna väljas av medlemsstaterna som mer fokuserar på störning, inte bara på bromsteknik.

Den sista frågan handlar om rabatt på banavgiften för lok som har utrustats med ett speciellt trafikstyrnings- och signalsystem, ERTMS, för att snabba på utbytet.

Här är vi lite tveksamma till om det verkligen behövs ytterligare stimulanser. Det finns redan i dag krav på sådan utrustning för nytillverkade lok. Dessutom måste lok som kör på dessa linjer redan vara utrustade med det.

Det är de tre frågorna som kommer att vara med i debatten, och det här vår hållning.

Anf. 215 JENS HOLM (V):

Jag motsätter mig förslaget. Ingenting kommer att bli enklare, om vi tittar på hur förslaget ser ut nu, eftersom förslaget är extremt detaljerat och snårigt. Poängen med nya lagar borde vara att de ska förenkla regelverket, inte göra det bökligare.

Det jag vänder mig mest mot är att det förutsätter i princip en total avreglering av det europeiska järnvägsnätet. Jag ser till exempel artikel 14 som en artikel där detta krävs tydligt. Det är något som Vänsterpartiet inte kan acceptera, även om det är på gång i vårt eget land. Men det har vi hela tiden motsatt oss här också.

Anf. 216 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det var frågan om europeiskt järnvägsområde och att peta med ekonomisk styrning. Vi anser att det är överstatlighet. Vi anmäler här avvikande mening.

Anf. 217 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Vad gäller frågan om den delen av direktivet som rör marknadstillträde är vi skeptiska. Vi ser samma risk som Jens Holm pekade på, nämligen att det leder till att man reglerar fram en avreglering av marknaderna runt om i Europa och i EU, vilket vi inte vill se.

Anf. 218 MARIE GRANLUND (S):

Vad jag förstår på diskussionen i trafikutskottet bestämde man där att ha en överläggning om ett nytt järnvägspaket. Diskussionen kommer att återupptas där. Därför avvaktar vi den diskussionen.

Anf. 219 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det är viktigt att ta med sig att vi inte på något sätt kommer att fatta några beslut i frågan. Det är egentligen mer en ingångs- och riktlinjebatt. Vi har problematiserat utifrån att det som har tagits upp av förslagen är så pass svårtolkat att vi behöver för vår del analysera det.

Det finns diskussioner om infrastrukturutveckling och planerna på att knyta avtal mellan finansiärer och infrastrukturhållare. Vi jobbar på ett annat sätt i Sverige som kanske inte passar överens i detta. Det är klart att vi har ögon och öron öppna. Den hållning jag har redovisat här är den vi kommer att ha där, men frågan återkommer. Det fattas inga beslut i nästa vecka.

Anf. 220 ORDFÖRANDEN:

Nej, det fattas inga beslut, men vi måste ändå ge ett mandat för att statsrådet ska kunna delta i förhandlingarna och diskussionen.

Jag uppfattar det så att Vänsterpartiet vill egentligen ha ett blankt avslag. Ni fokuserar på innehållet. Margareta Sandstedt och Sverigedemokraterna fokuserar mer på den överstatliga formen. De två avvikande meningarna är oliklydande. Som Marie Granlund påpekade kommer frågan tillbaka i trafikutskottet för överläggningar. Därmed finner jag att det finns stöd för regeringens upplägg i dag inför de fortsatta förhandlingarna.

Anf. 221 JENS HOLM (V):

Jag har en avvikande mening. Ska jag skicka in den eller ska jag läsa upp den?

Anf. 222 ORDFÖRANDEN:
Jag sammanfattade det som att det var blankt avslag ...

(JENS HOLM (V): Du sammanfattade korrekt.)

Du hade kanske något mer utförligt?

Anf. 223 JENS HOLM (V):
Det är två meningar.

Vi motsätter oss förslaget om ett gemensamt europeiskt järnvägsområde. Förslaget förutsätter en avreglering av de europeiska ländernas järnvägssystem, och förslaget är dessutom överdrivet detaljerat.

Anf. 224 ORDFÖRANDEN:

Jag behöver inte upprepa vad jag sade.

Vi går vidare till punkt 5, som handlar om föreskrifter för en offentligt reglerad tjänst, PRS, etcetera. Det är fråga om ett satellitnavigeringssystem och Galileoprogrammet. En gammal goding i EU-nämnden. Det är en informationspunkt.

Anf. 225 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det som rådet ska behandla är egentligen ett förslag från kommissionen om närmare föreskrifter för tillträde till och förvaltning av PRS. Det föreslås bland annat att varje medlemsland självständigt bör kunna besluta om vilka PRS-användare som ska bemyndigas, liksom att det föreslås att varje medlemsland utser en ansvarig PRS-myndighet för förvaltning och kontroll. Vi kommer i stort sett att bara notera lägesrapporten.

Anf. 226 ORDFÖRANDEN:

Det här är en informationspunkt. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 7. Det är en beslutsfråga. Det handlar om vattenburna transporter i Europeiska unionens transport- och logistikkedjor.

Anf. 227 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det här är en fråga som följer efter olika möten. Nu har man kommit fram till ett antal slutsatser som det förväntas att vi ska anta. Om vi backar tillbaka till det informella transportministermötet i Antwerpen, som ni har fått information om tidigare, resulterade ordförandeslutsatserna i att det belgiska ordförandeskapet arbetade om olika saker och nu presenterar som rådsslutsatser. Framför allt handlar det om konkurrenskraftig sjöfart och rollen inom EU:s transport- och logistiksystem.

Det som nu kommer upp är ett nytt koncept, Blue Belt, där man vill initiera ett pilotprojekt.

En annan fråga som är av stort intresse för riksdagen och som vi kommer att lyfta upp gäller konsekvensen av det IMO-beslut som fattades 2008. Det handlar om svavlet i det marina bränslet. I slutsatserna av den diskussion som har uppstått på senare tid ska man se över hur konkurrenssituationen kommer att se ut. Man försöker hitta någon form av verktygslåda. Vi har varit inne mycket i dessa diskussioner, och vi kom-

mer att ha med en skrivning om vikten av likvärdig konkurrens inom hela EU.

2010/11:11
26 november

Anf. 228 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att bland annat svensk skogsindustri tackar för det.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens position i denna fråga.

Vi går vidare till frågan om lufttransporter under punkt 8, Luftfartsskyddsåtgärder. Det är en informationspunkt, och det kan tas relativt kortfattat.

Anf. 229 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Vi tycker att det är bra att frågan ses över.

Anf. 230 ORDFÖRANDEN:

Det gäller alltså Jemenfrågan.

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 9, landtransporter och politiska riktlinjer för trafiksäkerhet 2011–2020. Det är en slutspunkt.

Anf. 231 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

I de riktlinjer som kommissionen lyfte fram finns bland annat att trafikanterna bör ses som den första länken i trafiksäkerhetskedjan. Undervisning, fortbildning och kontroll av efterlevnaden blir därför avgörande. Man ska också ta hänsyn till mänskliga fel och olämpligt beteende och kunna korrigera för det. Med det som grund har man presenterat förslag till rådsslutsatser. Sverige har varit aktivt i det förberedande arbetet. I texten finns det därför bland annat med en långsiktig nollvision för trafiksäkerheten. Man talar också om betydelsen av samarbete mellan myndigheter och industri.

Anf. 232 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ställningstagande i denna fråga.

Vi går över till övriga frågor. Eftersom ingen har något att ta upp på den punkten lägger vi dem till handlingarna.

Vi tackar statsrådet med medarbetare för i dag.

**6 § Transport, telekommunikation och energi (telekommunikation)
Statsrådet Anna-Karin Hatt**

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (telekommunikation) den 31 maj 2010
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (telekommunikation) den 2–3 december 2010**

Anf. 233 ORDFÖRANDEN:

Välkommen till EU-nämnden för första gången, Anna-Karin Hatt!

Vi är lite mer kortfattade när det gäller informationspunkter eftersom vi ligger efter i tidschemat, och koncentrerar oss på beslutspunkterna.

Vi börjar med punkt 14.

Anf. 234 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr ordförande! Jag hoppas att vi får ett bra samarbete både på det här området och när det gäller regional utveckling som också är mitt ansvarsområde.

Dagordningspunkt 14 handlar om den stora diskussionspunkten på IT- och telekomministrarnas möte den 3 december och gäller förslag till ett mångårigt program för radiospektrumpolitiken. Jag ska kort presentera bakgrunden.

Kommissionen beslutade om förslaget den 20 september. Syftet är att det belgiska ordförandeskapet ska presentera en statusrapport för sitt arbete. Vi teleministrar ska få möjlighet att uttrycka våra synpunkter på det. Bakgrunden är, som ni vet, att när det beslutades om telekompaketet fattade man också beslut om att kommissionen skulle få möjlighet att föreslå ett flerårigt program för radiospektrumpolitiken.

Regeringen har välkomnat att kommissionen lägger fram förslaget, men vår utgångspunkt är att det i huvudsak bör fokusera på de övergripande strategierna och målsättningarna och inte gå in i detaljerade bestämmelser. Därför anser vi att det finns en rad skrivningar i det liggande förslaget som bör ändras. Det finns däremot ett behov för andra medlemsstater att i likhet med Sverige få en mer liberal hantering av sin radiofrekvenshantering.

De detaljerade förslag som hittills har presenterats, som till exempel tilldelningen av vissa frekvensband, frigörandet av den digitala utdelningen – 800-megahertzbandet, som nämnden kanske har hört talas om – införandet och teknik- och tjänsteneutralitet, är sådant som har genomförts eller inom kort kommer att genomföras i Sverige. Förslaget kommer därför inte att innebära något behov förändring av svensk lagstiftning.

Även om det kan tyckas som om förslaget ligger i linje med vad vi redan har gjort eller kommer att genomföra i Sverige anser regeringen att de detaljerade besluten om tillståndsförfaranden, villkor och konkurrenshänsyn måste få utformas nationellt och att vi måste få ta nationella hänsyn till olika förutsättningar. Inte minst i Sverige är det viktigt att ha möjlighet att sätta upp täckningsvillkor för att få en god täckning i ett glesbefolkat land som vårt.

Mot den bakgrunden förstår ni att det finns en hel del skrivningar som behöver förändras eller kanske till och med tas bort. Förhandlingarna påbörjas nästa år, och förhoppningsvis kan vi också avsluta dem under

nästa år. Därför kan det finnas anledning för mig att återkomma till er längre fram.

2010/11:11
26 november

Anf. 235 JENS HOLM (V):

Ni skriver i era kommentarer att regeringen noterar att betydelsen av yttrande- och informationsfrihet vid regleringen av radiofrekvenser inte nämns någonstans. Det känns extremt oroväckande. Ett mardrömsscenario vore att det skulle leda till att vissa radiostationer som finns nu inte kan fortsätta att sända i framtiden.

Vilka faror ser ni, och hur kommer ni att driva detta?

Anf. 236 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Vi har analyserat förslaget och kan inte se någonting som tyder på att förslaget står i strid med de grundlagsfästa friheterna. Däremot är vår inställning att en hel del medlemsstater behöver ha en mer liberal hantering av sin frekvenspolitik.

Bakgrunden till att kommentaren finns i underlaget till nämnden är att vi har föreslagit att det i programmets inledande del ska läggas till att man måste beakta radiospektrums betydelse för yttrande- och informationsfriheten framför allt när det gäller radio- och tv-utsändningar.

Anf. 237 JENS HOLM (V):

Jag vill anmäla avvikande mening. Jag tycker inte att det behövs någon liberalisering av radiospektrumpolitiken på EU-nivå och jag tycker att det är oroväckande att det inte finns ett tydligt skydd för yttrande- och informationsfriheten.

Anf. 238 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag instämmer till fullo med Vänsterpartiet i den frågan och regeringens oro. Därför vill jag också anmäla avvikande mening på den här punkten.

Anf. 239 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Jag vill påminna nämnden om att det här är en fråga där vi nu går in i förhandlingar. Vi kommer att påbörja dem nästa år och slutföra dem nästa år. Som jag sade har regeringen framfört att frågor som rör yttrandefriheten ska införas redan i programmets inledande del. Det är också den linje jag kommer att företräda vid rådet.

Anf. 240 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet i vilken Sverigedemokraterna instämmer.

Vi behandlar nu punkt 15 och 16 om Enisa i ett sammanhang. Det är informationspunkter.

Anf. 241 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Vi kommer att få en lägesrapportering av ordförandeskapet om två förordningsförslag som rör Enisa – Europeiska nät- och informationssä-

kerhetsbyrån. Byrån inrättades 2004. Det nuvarande mandatet löper ut 2012. Byrån är förlagd till Kreta. Dess uppgift är att ge stöd, råd och expertis till EU-institutioner och medlemsstater när det gäller nät- och informationssäkerhet.

I den digitala agendan för Europa som kommissionen antog i våras underströks behovet av en stärkt politik för nät- och informationssäkerhet, inbegripet de två lagstiftningsförslag som nu finns på bordet. Huvudförslaget är att det ska tas fram en ny Enisaförordning som syftar till att i ett nytt femårsmandat stärka och modernisera Enisa. Parallellt föreslår man att förlänga nuvarande förordning i 18 månader utan substansförändringar för att ge rådet möjlighet att överväga förslaget till ny förordning.

Från svensk sida har vi sagt att det är fortsatt viktigt att stärka nät- och informationssäkerheten och att Enisa har en viktig roll. Det är vår uppfattning att de ska fokusera på vardagssäkerhet och ha ett flexibelt mandat med goda interna styrningsmekanismer. Det måste finnas en möjlighet till en stark strategisk styrning från medlemsstaterna. Däremot bör de inte få operativa uppgifter eftersom det är medlemsstaternas ansvar.

Dessutom anser vi att även om Enisa får ett mer flexibelt mandat på sikt ska deras uppgifter utföras inom befintliga ramar och ekonomiska resurser.

Anf. 242 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet så vi tackar för informationen under punkt 15 och 16.

Vi går vidare till punkt 17, En digital agenda för Europa och Innovationsunionen. Det är en beslutspunkt.

Anf. 243 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Det handlar om att vi ska anta rådsslutsatser som utgår från två av flaggskeppsinitiativen i Europa 2020-strategin, som är en digital agenda för Europa å ena sidan, Innovationsunionen å andra sidan.

Den digitala agendan antogs av kommissionen i maj i år. TTE-rådet beslutade om slutsatser med anledning av det senare samma månad.

Innovationsunionen har kommissionen presenterat nu i höst. Det diskuterades i går på konkurrenskraftsrådet. Man ska i dag fatta beslut med anledning av detta.

Det belgiska ordförandeskapet ser med rätta båda dessa initiativ som nära kopplade till varandra och centrala för Europas framtida tillväxt. Därför har man valt att utarbeta rådsslutsatser om kopplingen mellan den digitala agendan för Europa och innovationsunionen. Jag tycker att det är ett bra initiativ. Sverige bör ställa sig bakom det eftersom vi vet att IT och Internet ofta är en viktig förutsättning för innovation. Det är positivt att vi på det här sättet med rådsslutsatserna kan betona det.

Anf. 244 JENS HOLM (V):

Först noterar jag att rådet skriver i sina slutsatser att EU ska stödja öppna standarder och öppna plattformar. Det tycker jag är alldeles utmärkt. Jag tror att en stor del av framtiden vad gäller programmering och informationsteknik ligger just i öppna standarder, så det är jättebra.

Jag vill bara fråga: Gäller beslutet hela Innovationsunionen eller är detta bara det som sorterar under Anna-Karin Hatts del? Det som sorterar under Maud Olofsson har vi ju diskuterat förut och haft en del synpunkter på från de rödgröna.

2010/11:11
26 november

Anf. 245 ORDFÖRANDEN:

Det här är bara IT-delen, eller hur?

Anf. 246 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Väldigt kort: Ja, det här är mer av rådsslutsatser som handlar om en inriktning inför framtiden, och på det sättet inga detaljerade lagstiftningsbeslut eller så.

Anf. 247 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag vill till protokollet få fört att jag inte tycker att det är tillfredsställande att det enbart var information i detta beslutsärende i trafikutskottet i tisdags. Det borde ha varit samråd.

Anf. 248 ORDFÖRANDEN:

Det får ni ta upp i utskottet.

Då ingen begär ordet finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 18, Europeiska bredbandssektorn. Det är en beslutspunkt.

Anf. 249 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Vi ska fatta beslut om slutsatser om ett bredbandsmeddelande, som är en åtgärd inom ramen för den digitala agendan för Europa.

Som ni säkert känner till är ett av åtgärdsområdena inom denna tillgången till snabbt och ultrasnabbt Internet och att se till att man får en ökad tillgång till detta. I agendan finns också europeiska bredbandsmål som har utvecklats utifrån strategin Europa 2020.

Meddelandet innehåller också en del anvisningar om hur målen ska nås, och man pekar på insatser som medlemsstaterna och kommissionen kan göra för att lyckas med det. Man kan säga att de fokuserar på fem områden: Det handlar om att förbättra de nationella bredbandsstrategierna, främja investeringar och minska investeringskostnaderna, främja tillgången till trådlöst bredband, förstärka och förenkla användningen av både strukturfonderna och landsbygdsprogrammet och utveckla finansiella verktyg för bredbandsutbyggnad.

För svensk del kan man konstatera att de åtgärder som anvisas i meddelandet i huvudsak har vidtagits genom bredbandsstrategi för Sverige och att meddelandet därför inte föranleder några omfattande åtgärder från svensk sida.

När det gäller de utvecklade finansiella instrument som man aviserar kommer den närmare utformningen att framgå när man presenterar de enskilda förslagen under våren 2011. Därför går det inte att göra någon analys av budgetära konsekvenser i dagsläget. Däremot har kommissionen varit tydlig med att förslagen inte kommer att kräva någon ny finansiering.

2010/11:11
26 november

Anf. 250 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens hållning i denna fråga.

Vi går nu över till övriga frågor på telekommunikation och informationssamhället. Min fråga till Anna-Karin Hatt är om statsrådet vill säga någonting om någon av punkterna.

Anf. 251 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Jag kan kort nämna frågan om dataroaming. Det finns med som en övrig punkt, och det kommer även att vara en lunchdiskussion där vi kommer att diskutera hur det ser ut med roamingfrågorna i Europa. Men det är ingen beslutspunkt.

Anf. 252 ORDFÖRANDEN:

Om ingen begär ordet tackar vi för informationen under övriga frågor och tackar statsrådet för i dag.

Anf. 253 ORDFÖRANDEN:

Vi ber att få hälsa budgetstatssekreterare Hans Lindblad välkommen till EU-nämnden. Ämnet för dagen är, om jag har förstått det rätt, sammanbrottet i förhandlingarna om budgeten för 2011 i Europeiska unionen. Långtidsbudgeten är tydligen inte med här.

Anf. 254 Statssekreterare HANS LINDBLAD:

Herr ordförande! Som jag inledde med att säga när jag presenterade detta för finansutskottet i går kommer man från två skilda världar. Först har man en finansminister som berättar om hur det är kris i omvärlden, hur länder och deras finansiella system faller och brakar ihop och hur EU går in med enorma stödpaket. Sedan kommer man till min värld. Där hittar man ett Europaparlament som är otroligt expansionistiskt lagt. De vill öka utgifterna väldigt mycket.

Jag vädjade i finansutskottet och jag vädjar till er: Prata med era parlamentariker där nere! De lyfts fram som inflytelserika och väldigt starka personer av ordförande i budgetutskottet i parlamentet. De driver jätteökningar av budgeten. De kräver EU-skatter. De kräver inflytande på egna medel. Det är inte vad jag har hört att dessa människor har gått till val på här i Sverige. Ingen nämnd och ingen glömd – vi har goda representanter från alla läger.

Vi har skickat ut en rapport om hur förhandlingarna bröt ihop både den 11 och den 15 november. Den 15 strandades förhandlingarna eftersom parlamentet just villkorade överenskommelsen om årsbudgeten med att man skulle få mer långsiktiga relaterade frågor inskrivna. Vi försökte tillmötesgå parlamentet, men de tyckte att de ville ha mer och vi kunde inte komma överens. Jag måste säga att Sverige inte vann några stora popularitetspoäng där nere. Det var vi, Storbritannien och Holland som höll emot in i det längsta.

Ordförandeskapet har nu drivit på processen med syfte att försöka komma överens i alla fall under året. Kommissionen är nu tvungen att lägga fram ett nytt budgetförslag. Den period som fanns för överläggningar har tagit slut, och då måste kommissionen komma med ett nytt förslag. Det kommer den att göra den 1 december. Det bråket stod om mellan oss och parlamentet var framför allt flexibilitet och iter. Jag kommer strax tillbaka till detta.

Jag ska nämna att betalningsnivåerna däremot inte är föremål för någon större diskussion längre. Där gick 13 länder ut från rådets sida och sade att 2,91 procent – den överenskommelse som man slöt i somras – var det som skulle gälla. Vi röstade emot i somras men vi anslöt oss till brevet. Detta har parlamentet förstått. De tycker att det är en enorm eftergift från deras håll att acceptera bara 2,91 procent i ökning av budgeten. Vi har tydligt deklarerat att det är en väldigt eftergift för oss att acceptera en så stor ökning. Dessa 2,91 procent är i alla fall positivt för oss.

I förhållande till den budget som vi har lagt fram för 2011 skulle det betyda en EU-avgift som är ungefär 1 miljard lägre.

Om vi nu inte skulle komma överens träder ett system med så kallade tillfälliga tolfte delar in. Det är egentligen ingen fara. Det betyder att man får bara en tolfte del av fjolårets budget utbetalt. Sedan kan kommissionen och rådet begära att få extra tolfte delar. Det är en rätt intressant historia; man får en tolfte del men kan i alla fall begära att få en extra tolfte del om man behöver mer pengar. Hur som helst påverkar inte detta EU-budgeten på helår givet att vi kommer överens någon gång under 2011 om 2011 års budget.

Vad gäller den europeiska utrikestjänsten har alla nödvändiga beslut fattats för att kunna etablera den. Konsekvenserna är av mer administrativ karaktär; vi kan inte föra över kompetensen till den nya myndigheten utan det hela måste fortfarande administreras av rådet och kommissionen.

Vad gäller EU-myndigheterna för finansiell kontroll räknade man inte med att de skulle vara "up and running" vid årsskiftet, utan de skulle komma i gång successivt. Detta kan leda till en viss försening.

Finansieringsbehovet för Iter påverkas inte heller om man går över till provisoriska tolfte delar. Inte heller jordbruksutgifterna påverkas eftersom de är sådana att det är medlemsstaterna som betalar ut dem och sedan kräver pengar av EU. Det är alltså medlemsstaterna som i så fall får ta en viss likviditetspåverkan.

Rådet kommer nu att försöka få igenom budgeten. Vi får formellt ett nytt förslag till budget. Då måste vi be om en ny förkortad konsultationsperiod. Vi diskuterade detta tidigare. När man har lagt fram ett förslag ska de nationella parlamenten ha ett visst antal – åtta – veckor på sig att reagera på detta. Det hinner vi inte. Om vi nu skulle komma överens om en budget skulle en så lång konsultationsperiod trots att vi var överens om budgeten framtvinga provisoriska tolfte delar eftersom vi inte skulle hinna. Detta kommer man att be om en förkortad konsultationsperiod för, och det är någonting som regeringen har sagt att vi nog tycker är okej.

När det gäller konflikterna om reservmarginalen ville man från början kunna lägga 0,03 procent av den samlade BNI ovanpå budgeten – ungefär som om vi skulle höja vårt utgiftstak med så mycket. Ett beslut om detta sker med enhällighet, men vi skulle då delegera detta och avsäga oss makten att stoppa. Det skulle i stället bli ett QMV-beslut, ett beslut med kvalificerad majoritet, i stället. Det är egentligen att ge bort ett väldigt inflytande över våra pengar. Det var inte en möjlig uppgörelse. Många sade nej till det, och vi drev ett nej hårt.

Detta skulle, om det hade gått igenom, ha kunnat öka vår EU-avgift med 1 miljard kronor. Vi förhandlade alltså detta hårt, och vi har lyckats få till stånd flera avgörande förbättringar av förslaget. Vi slöt en överenskommelse i går under dagen i Coreper om detta.

Vi har nu lyckats få det till att man inte lägger detta ovanpå och höjer taken, utan allting ska tas under taken. Vi har sett till att vi har explicita skrivningar om att det ska ske omprioriteringar innan man använder flexibiliteten. Den är också tidsbestämd till 2013.

Det fanns en sådan här flexibilitetsmekanism under det gamla Nice-fördraget. Den nya, som vi nu har under Lissabonfördraget, är betydligt stramare än den tidigare.

Vad gäller Iter har vi också accepterat ett förslag som ursprungligen kommer från kommissionen. Det innebär att man finansierar en del genom omprioriteringar inom utgiftsrubriken 1 A, delvis genom en del outnyttjade marginaler. Man skjuter sedan på finansieringen till ett senare skede. I vanliga fall är det ganska budgetslappt att göra det. I det här läget är det ganska bra eftersom det råder så stor osäkerhet kring utgifterna. Vi har redan under de förhandlingar som skedde där nere lyckas få ned utgifterna med 100 miljoner euro. Det kan vara bra att inte behöva teckna in för mycket omdispositioner av budgeten innan vi egentligen vet var den är. Därför har vi sagt att vi kan ansluta oss till detta förslag.

Det jag och regeringen behöver mandat för här och nu är att kommissionen kommer med en ny budget den 1 december. Den kommer naturligtvis inte att skilja sig på någon väsentlig punkt från den man lade fram, för nu är man överens om i princip allting. Men formellt sett måste det komma en ny budget, och regeringen behöver då samma mandat som vi hade tidigare inför denna diskussion.

Anf. 255 ORDFÖRANDEN:

Statssekreteraren presenterade frågan i finansutskottet i går. Några av oss var där. Då visades en avslutande Powerpointbild som kallades Svensk ståndpunkt. Jag kan läsa upp detta strax, men jag skulle först bara vilja fråga om vi kan ta den som en beskrivning av det mandat som statssekreteraren skulle vilja ha. I så fall ska jag läsa upp det hela så att det finns med i de stenografiska uppteckningarna.

Den första punkten är budgetdisciplin, respekt för budgetramarna, europeiskt mervärde och tillräckliga marginaler. Nummer 2 är att acceptera förkortad konsultationstid för att möjliggöra överenskommelser före årsskiftet. Punkt 3 är att minimera utgifter av reservmarginalen – ingen ökad flexibilitet jämfört med tidigare tidsbegränsning och att värna svenska intressen och budgetrestriktivitet.

Är detta okej för statssekreteraren?

Anf. 256 Statssekreterare HANS LINDBLAD:

Ja.

Anf. 257 ORDFÖRANDEN:

Då är det mitt förslag att vi gör detta till ståndpunkt för nämnden.

Anf. 258 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Tack för presentationen och tack också för insatsen i förhandlingarna! Jag uppskattar särskilt att regeringen nu intagit inställningen att överföra ett beslut från enhällighet till QMV är att avhända sig makt. Det har ju tidigare varit en stor diskussion i riksdagen om det är att betrakta på det sättet. Där har regeringen och Socialdemokraterna intagit en annan ståndpunkt, så det är positivt att vi har fått en enhällighet i parlamentet om detta.

Med detta sagt tyckte vi att regeringen gjorde rätt som röstade nej till det ursprungliga kompromissförslaget från kommissionen med ökningsar av betalningsanslagen på 2,91 och har det som grundinställning in i de

här förhandlingarna, och då har jag två frågor om det som ska bli mandat till regeringen.

Den ena handlar om den här flexibiliteten, där man säger att det inte ska vara någon ökad flexibilitet mot tidigare. Då förstår jag det som att det ska inte vara någon ökad flexibilitet jämfört med vad som gällde under Nicefördraget, men det blir väl trots allt en ökad flexibilitet jämfört med vad som gällt i kommissionens tidigare förslag? Jaså, det blir det inte? Det var positivt.

Den andra frågan handlar om förkortad konsultationstid. Någonstans tror jag att många av oss känner ett behov av att något markera mot, och det har vi hört inte minst från regeringens sida, hur parlamentet har hanterat budgeten. De nationella parlamenten är ju betydligt mer budgetrestriktiva än vad Europaparlamentet är, och därför måste jag fråga: Hur mycket skulle det skada Sverige och den svenska inställningen i de här frågorna om man på grund av konsultationstiden i parlamentet behövde gå till ett system med provisoriska tolfte delar?

Anf. 259 MARIE GRANLUND (S):

Jag tackar för redogörelsen. Som finansutskottet diskuterade i går var det att vi socialdemokrater stöder den här inriktningen.

Jag har emellertid en fråga som kanske har mer med långtidsbudgeten att göra, men det handlar om sammanhållningspolitiken. Vi är överens om budgetrestriktivitet och så vidare, men Europaminister Birgitta Ohlsson har ju på många olika ställen uttalat att vi kanske inte får tillbaka någonting till våra stödregioner och att det i så fall är helt okej att det blir ett faktum på det sättet.

Jag undrar om statssekreteraren delar den uppfattningen, för här måste vi verkligen vässa klorna och vara jättetuffa i förhandlingarna. Vi är för budgetrestriktivitet, men det är ju inte samma sak som att vi ska lägga oss platt och acceptera att inte få något återflöde inom det här området.

Jag skulle alltså vilja höra statssekreterarens uppfattning om detta.

Anf. 260 Statssekreterare HANS LINDBLAD:

Det blir inte ökad flexibilitet, utan det blir mindre flexibilitet, just för att vi får en mycket tydligare skrivning om att det ska ske explicita omprioriteringar och att det också är tidsbegränsat.

Provisoriska tolfte delar, skadar det eller inte? Det vet jag faktiskt inte. Jag kan inte svara på det. Det är en strikt politisk fråga i grunden, och jag har inte reflekterat så mycket över den. Ur budgetsynpunkt är det naturligtvis så att en tolfte del av fjolårets budget, som är mindre, blir stramare. Men det är klart att det skulle vara skämmigt för unionen att inte komma överens när vi nu har kört i diket två gånger.

Vad gäller sammanhållningspolitiken tror jag ändå att det är en fråga som vi får ta i en mer samlad diskussion kring hela den nya budgetramen. Det finns nämligen många intressanta ingångar här – konflikter mellan de olika målen inom sammanhållningspolitiken, hur länder kommer att flytta mellan de olika målen och att vi har ett återflöde bara från det ena målet och inte det andra målet. Beroende på hur pass fattigt Europa är i genomsnitt så kommer det att påverka alla de här faktorerna.

Det är alltså en ganska rörig och svår materia. Vi har också speciallösningar för svensk del utifrån den förra förhandlingen på just sammanhållningspolitiken som gör att det finns ett visst återflöde till oss till följd av ett speciellt glesbygdsstöd. Men det är svåra saker att diskutera, så jag tycker att vi tar det i ett samlat grepp i stället.

Anf. 261 MARIE GRANLUND (S):

Jag delar absolut helt den uppfattningen att vi ska återkomma till det, men jag hoppas att den nuvarande regeringen kommer att vara lika framgångsrik som den tidigare i att se till att det blir ett återflöde till Sverige.

Anf. 262 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag den ståndpunkt som jag tidigare läste upp: Jag uppfattar att det finns stöd i nämnden för detta som en utgångspunkt för regeringens fortsatta agerande och förhandlande i denna fråga.

Tack för i dag och trevlig helg!

8 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 17 november 2010

Återrapport från extra möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 21 november 2010

Anf. 263 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi finansministern välkommen. Till att börja med är det en återrapport från de senaste mötena, med en framåtblick.

Anf. 264 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det blir en väldigt kort föredragning om den 17 november. Vi hade ju mest en uppföljningsdiskussion och lägesdiskussion om den svåra situation som vi har i Europas ekonomi. Den utspelade sig i allt väsentligt på lunchen, så den finns inte med i de här papperen. Vi hade en återrapportering från irländarna, och det var naturligtvis en väldigt besvärlig sak. Vi hade också ett antal andra frågor som var på mindre akut nivå. Till exempel hade vi Revisionsrättens årsrapport, och ni har sett att vi där underströk att det måste vara ordning. Vi hade Europeiska rådet och G20, och vi var väldigt tydliga med att vi inte accepterar det belgiska ordförandeskapets hantering av representationen, och vi fick rätt mycket stöd för det.

Vi försvarade klimatfinansieringspapperen. Det var en del kritik från polackerna, som försökte vrida det, och vi och britterna fick agera. Vi uppfattade att det var många som nickade instämmande.

Det mer akuta var det möte som vi hade EU-nämnd om i söndags. Det följde i mycket det mönster som vi hade räknat med. Ni har ju fått en utskrift av detta möte. Som ni vet är detta extremt sekretessbelagt. Våra möten brukar alltid vara sekretessbelagda, men det här är särskilt sekretessbelagd information.

Vi fick en redogörelse från irländarnas sida om vad de planerade att göra, och vi fick framför allt en genomgång från Olli Rehn och Jean-Claude Trichet om hur man bedömde paketet. Det man då talar om är ett 85-miljarderspaket. Jag har kommit till den siffran utifrån att marknaden har talat om 80–90 miljarder. Siffran återfinns också i de skriftliga underlag ni har fått. Detta är den bedömning man gör. En del ska gå till att den irländska staten ska hållas ur marknaden i två år. Det är i praktiken detta man eftersträvar. Det andra är att man ska kunna rekapitalisera irländska banker upp till ett eget kapital på Tier 1-definitionen 12 procent.

Bedömningarna är väl i praktiken att kommissionen, fonden och ECB är överens om att de här åtgärderna förmodligen inte räcker till för att nå 3 procent till 2014. Nu är strukturen på förhandlingen så finurlig att fondprogram aldrig löper över mer än tre år, så vi behöver inte bedöma längre än till 2013 skarpt. Därför kan man enas om att med årliga annual reviews säga att det finns en förutsättning att nå 3 procent.

Vid mötet föredrog vi vår hållning. Jag använde precis den formulering jag läste upp: We stand ready to consider a bilateral loan. Den formuleringen hängde britterna på. De har ju samma svårighet som vi i detta. Danskarna deltog i mötet, men av telefontekniska skäl missade de

eurogruppsmötet och kom in en timme efter alla andra. Ni har nu noterat att den danska regeringen också är med i processen. Detta var ju hela tiden deras avsikt, som jag försökte antyda för er, men de uppfattade inte att de hann klara av en förankringsprocess. Som ni förmodligen har räknat ut kan det tillkomma ytterligare länder därefter.

Ni har också fått den text som förhandlades fram. Det är ett antal saker som är viktiga att understryka. Det är till den irländska staten som vi lånar ut. Vi har alltså inga relationer till irländska banker. Nu är de ju i allt väsentligt statskontrollerade, men det som framgår av texten är att det är till den irländska staten vi lånar ut pengar. Det framgår också att vi anser att man ska uppfylla villkoren om social cohesion. Bland andra Vänsterpartiet framhöll ju det i de överläggningar jag hade, både här och med Ulla Andersson.

Vi har också understrukit att man noggrant måste följa upp programmen så att de blir begripliga. Vi enades om att inte nämna siffran 85 miljarder, utan detta ska fortsätta bearbetas. Det har framför allt sin grund i att det finns en svårighet i att bedöma hur kapitaltillskotten ser ut.

Nu är vi här för återrapportering. I realiteten är vi också här för att jag måste prata med er inför helgen. EFK, alltså den ekonomiska och finansiella kommittén, började sammanträda i går om det här paketet. Man fortsatte en bra bit in på natten, och man har fortsatt i dag. Vill herr ordförande att jag redogör för situationen där? Ska vi ta alltihop i ett svep?

Anf. 265 ORDFÖRANDEN:

Ja, gör det.

Anf. 266 Finansminister ANDERS BORG (M):

Som ni säkert har noterat har situationen i praktiken förvärrats under veckan. Förra gången jag var här, liksom när jag var i finansutskottet, såg det ut som om Spanien i det här läget var relativt oanfrätt. Sedan dess har spanska räntor gått upp 10–15 punkter varje dag. Vi som har varit med i Sverige blir inte så upphetsade över det. Jag minns när räntorna gick upp 25 punkter till lunch, sedan tillbaka 30 punkter på eftermiddagen för att till sist skjuta i höjden med 50 punkter tio minuter före stängning. Det är alltså en ordnad dramatik i någon mening. Det är dock alldeles uppenbart att paketet inte var tillräckligt.

Som framgår av era handlingar berodde detta delvis på att den irländska regeringen aviserade ett budgetprogram för fyra år samtidigt som det blev klarlagt att det är relativt sannolikt att de måste gå till nyval dessförinnan. Det kan låta paradoxalt, men vi ska komma ihåg de situationer vi hade i Lettland och på Island. Man lade fast program och hade sedan val, och alla partier som ställde upp i valen anslöt sig i praktiken till att genomföra programmen. Det var situationen framför allt i Lettland men i praktiken också på Island.

Vad är det då vi står i nu? Jag tror att vi nu kommer att ha ett skarpt beslut – med mellan 50 och 100 procents sannolikhet – i helgen. Förmodligen blir det telefon-Ekofin på söndag. Detta är inte publik information. Den är starkt marknadskänslig, och ni bör absolut inte under några omständigheter sprida den vidare. Om vi nu har beredskap för ett sådant möte är mitt förslag att jag redogör för det mandat jag har för avsikt att

begära av nämnden. Ni får fundera noggrant på detta, och sedan tar vi ett nytt telefonmöte på söndag.

Efter att Susanne Ackum, min statssekreterare, har avrapporterat vad de har för diskussioner i EFK ser det ut så här. Punkt 1 är att jag behöver ett mandat för att förhandla fram ett svenskt bilateralt lån i storleksordningen 5–10 miljarder. Siffran kommer att vara sådan att vi erbjuder ett exakt belopp i euro till de andra länderna. Det beloppet har vi nu samrått noggrant om med danskarna. Nu blev det lite förvirring på slutet, för kommissionen kom tillbaka med ett belopp som var ett par hundra miljoner euro lägre än vad vi och danskarna hade tänkt erbjuda. Vi sade att det var väldigt intressant, men kommissionen sade sedan att de förmodligen hade beräkningsproblem. Vi får se vad det hela landar i.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Punkt 2 innebär att utbetalningarna ska återspegla den kreditsäkerhet vi har och att vi måste säkra skattebetalarnas intressen. Den ska ligga i linje med andra bilaterala länder. Det jag säger är att vi i praktiken ska agera på samma sätt som vi gjorde när det framför allt gällde Lettland, men också Island.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det kan låta som om vi är lite hårda, men en poäng med detta är att löftena ger trovärdighet. Det är inte nödvändigtvis så att de verkligen behöver utnyttjas. Det faktum att det är fråga om relativt dyra lån för en stat, om den är välskött, gör det sannolikt att de därmed inte behöver utnyttjas>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Punkt 3 innebär att vi anser att de ska ha en trovärdig finanspolitik som också tar hänsyn till social sammanhållning. Tanken med det är naturligtvis att vi måste kunna ligga på och begära att kommissionen, fonden och ECB redovisar att dessa paket verkligen leder till de åtgärder de påstår. Det program ni sett har den lilla egenhet som sådana program ofta har, nämligen att det inte innehåller någon tabell. Efter att i femton sexton år ha jobbat med att gräva i sådana program är min erfarenhet den att om man inte får tabellen ska man bli misstänksam, för då finns det ofta något antagande om skatteindrivning eller sådant som man inte riktigt förstår. Det är alltså viktigt att reda ut att paketet faktiskt är trovärdigt samt ställa frågan hur tabellen ser ut.

Varför går vi inte längre än till att säga social sammanhållning? Det hänger ihop med att vi är långgivare till Irland. Vi är inte den irländska regeringen. Vi har inte avskaffat den irländska demokratin, och vi har inte ambitionen att från svensk sida agera som en – om jag får använda det lite slarviga uttrycket – kolonialmakt, utan vi måste ge villkoren utifrån att vi respekterar deras demokrati och deras nationella självbestämmande.

Jag vet att det i debatten förts fram olika ståndpunkter om bolagsskatten. Jag skulle gärna vilja redogöra för hur jag tycker att jag ska formulera mig på mötet, och så får ni se om det är rimligt.

Irländarna har fått mycket hård kritik från Frankrike, Tyskland och ytterligare några länder för att de inte höjer bolagsskatten. Jag kan förstå deras sakliga skäl. En bolagsskatt har en skatteincidens, alltså var skatte-

bördan hamnar, som ligger på löntagare. Det beror på att i en liten öppen ekonomi med internationellt bestämd kapitalbeskattning vältras kostnaden över på löntagarna. Därför är det inte en bra fördelningspolitisk åtgärd att höja bolagsskatten. Det vore bättre att höja fastighetsskatten, vilket de också gör, och exempelvis inkomstskatten.

Det följande är inte vad jag tänker säga på mötet utan ska bara förklara vad de säger. Skälet till att tyskar och fransmän är upprörda må vara vilket som helst, men det kommer att ställa till politiska problem för irländarna. Det är taktiskt och framför allt politiskt oklokt att inte höja bolagsskatten eftersom paketen måste förankras i Frankrike och Tyskland. Dessa länder gör så pass stora åtaganden att det är rimligt att man från den irländska sidan lyssnar på de synpunkter som andra länder har. Det vore politiskt klokt och välavvägt att lyssna på dessa synpunkter med tanke på att paketen måste förankras i de länder som ställer upp som långgivare. Det tänkte jag muntligen lägga till. Huvudsynpunkten tycker jag ska vara att det ska vara en trovärdig finanspolitik som tar social hänsyn. Det var alltså den tredje punkten.

Den fjärde punkten, som också är mycket viktig, innebär att det ska vara en transparent och effektiv banksanering som även beaktar långivarnas intressen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Min idé är att jag nu har redogjort för fyra punkter, nämligen 5–10 miljarder, utbetalningar som återspeglar kreditskyddet och skattebetalarnas intressen samt ligger i linje med andra bilaterala långgivare, en trovärdig finanspolitik som tar social hänsyn och en transparent och effektiv hantering av banker som även beaktar långivarnas intressen. Sedan är min tanke att jag på söndag, när ni hunnit tala med era partier och tänka igenom detta, skulle kunna få mandat att slutföra förhandlingen i Ekofin och eurogruppen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 267 BO BERNHARDSSON (S):

Jag ska börja med att tacka för informationen.

Nu ökar dramatiken uppenbart, och det är ett akut händelseförlopp. Vi hinner inte det i dag, men jag skulle senare vilja återkomma till diskussionen om de automatiska mekanismerna, bland annat om det inspel som regeringen har gjort om hur man ska bygga upp fonder. Jag tror att där trots allt finns en del att diskutera inför framtiden.

Som exempel kan nämnas att så sent som för tre år sedan hade Irland utomordentligt bra offentliga finanser, och sedan imploderade de i princip. Det visar, åtminstone för mig, att de riktigt stora problemen inte nödvändigtvis finns i de offentliga finanserna utan på bank- och finansmarknaden. Om man ska ha en PPP-princip, det vill säga att den som förorenar betalar, finns det skäl att titta på finansmarknaderna. Frågan är stor, och vi får därför återkomma till den.

Dramatiken ökar. Det finns skäl att understryka det som vi redan sagt, nämligen att det här inte är prejudicerande utan gäller endast Irland. Sedan får vi, om det blir aktuellt, återkomma till andra insatser.

Det andra jag skulle vilja ta upp, och som också har generell karaktär, gäller det som finansministern säger om respekten för den irländska demokratin. Vi delar uppfattningen att man inte ska gå för nära, utan respektera inrikespolitiken. Det är irländarna själva som bestämmer över den. Det innebär med andra ord att vi inte ska villkora lånet, utan vi gör en övergripande bedömning om vi ska vara med och hjälpa Irland eller om vi inte ska det. När vi gjort det har vi gjort det.

Det innebär inte, vilket finansministern också var inne på, att vi sedan sitter stilla och inte har synpunkter på utvecklingen. Det är en annan sak. Vi ska inte villkora, men däremot ska vi delta i diskussionen. Det gäller till exempel bolagsskatterna. Det är egentligen en ganska komplicerad problematik, men där ska vi delta. Det gäller ännu mer, vilket det finns skäl att understryka, hur man hanterar banksystemet och möjligheterna till återvinning för skattebetalarna. Där har vi faktiskt någonting att berätta. Inte minst är det viktigt att vi deltar i diskussionen om hur problemen ska lösas, men det innebär inget villkorande utan bara att vi är aktiva och deltar i debatten och diskussionen.

När det gäller de fyra punkterna ska jag börja med att säga att det är bra att vi inte behöver ta ställning nu utan har ett extramöte på söndag. På så sätt kan vi återförankra frågan och fundera ett tag till. I huvudsak är inriktningen, såvitt jag kan se, den som vi tidigare har aviserat att regeringen har möjlighet att förhandla om. Det följer av vad vi sagt tidigare, men det finns ändå skäl att ta i anspråk den lilla tid som trots allt finns till att tänka ett tag till.

Anf. 268 JENS HOLM (V):

Den analys som vi i Vänsterpartiet gör av orsakerna till krisen ska jag inte göra alltför detaljerad eftersom vi inte har särskilt mycket tid på oss, men det handlar om bankers oansvariga utlåning av pengar och att euron gjort det svårare för Irland att komma ur krisen. Jag kan stanna vid dessa punkter. Det gör att det inte är helt lätt för en vänsterpartist att stödja ett sådant lån. Om det hade handlat om att rädda det irländska folket, gå in med pengar för att skapa nya jobb och så vidare, så absolut, inga problem.

Den fråga jag ställer mig är om dessa pengar kommer att räcka över huvud taget. Det är pengar som går direkt till bankerna. Med dessa lånepengar tar man över en mängd lån som bankerna inte längre behöver ansvara för. Det blir alltså vi som med våra skattepengar tar notan, och bankerna klarar sig. Kommer det att räcka för Irland? Vad blir fortsättningen? Vad händer när vi har en likadan kris i Spanien? Ska vi fortsätta att betala ut pengar så att bankerna på grund av sitt oansvariga beteende bara kan smita i väg?

För oss är det ytterst svårt att ge stöd till sådant. Det är inte bara min personliga åsikt, utan vi hade ett VU-möte i morse då vi diskuterade just den här frågan. Jag säger inte kategoriskt nej i dag, utan vi måste diskutera frågan igen.

Punkten om den sociala sammanhållningen är extremt viktig för oss. Jag skulle vilja veta proportionerna, även om vi inte har siffrorna. Kan finansministern uppskatta hur mycket pengar som kommer att gå direkt in i banksystemet och hur mycket pengar som kan användas för den sociala dimensionen?

Anf. 269 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Det är inte omöjligt att processen slutar så att jag och Jens Holm landar i samma slutsats, men det är fortfarande en process både för hans och för mitt parti. Av just den anledningen vill jag till den bakomliggande problembeskrivningen lägga att EU varit något för aktiv med att gå in med pengar i den irländska ekonomin, vilket gjort att bubblan kunnat uppstå. Irland har till viss del kunnat leva på EU-medel, och det är en del av problematiken bakom.

Hur avser finansministern vid sammanträdet göra klart att detta inte ska uppfattas som ett prejudicerande beslut från Sverige? Hur avser man göra klart att detta inte på något sätt får uppfattas som prejudicerande inför eventuella kommande situationer, där andra länder hamnar i en liknande situation som den som Irland är i nu?

Det andra jag vill ta upp gäller, åtminstone delvis, den huvudprincip som finansministern tog upp och som Bo Bernhardsson instämde i. Den vill också jag instämma i. Det är självklart att det sist och slutligen, även efter ett sådant här förfarande, måste vara irländarna själva som har makt över den irländska ekonomin och den irländska demokratin.

Jag ser dock en kvalitativ skillnad mellan att ställa krav på hur irländarna ska utforma sin finanspolitik och att ställa krav på hur den mekanism som kommer att uppstå på Irland för att rädda bankväsendet som vi nu går in och finansierar utformas. Jag ser alltså en kvalitativ skillnad däremellan, och det vill jag framhålla. Man kan ha krav på denna mekanism och på hur räddningen av det finansiella systemet på Irland sker utan att för den sakens skull släppa principen om att irländarna är de som har makt över sin finanspolitik, sin ekonomiska situation och sin demokrati.

Har man inställningen, som jag upplever att det finns enighet om här i nämnden inte minst mot bakgrund av det brev till kommissionen och kommissionär Rehn som föreligger i nämnden, att PPP-tänkandet ska gälla också på det här området, att det är de som har ställt till problemet som i slutändan bör stå för notan, då är det kopplat direkt till punkt 4 i finansministerns föredragning. Om man inte har en transparent och effektiv banksanering som säkrar långivarnas intressen sänder det en signal till de krafter som har skapat oron och blåst upp bubblan att detta kan göras utan att det får några värre följder för dem därför att då kommer skattepengar och räddar situationen.

Därför är min andra fråga: Vad gör man för bedömning från regeringens sida att nå framgång i den fjärde punkten, och hur långt kan vi tänkas nå? Hur transparent och effektiv kan banksaneringen på Irland tänkas bli, och hur villig verkar den irländska regeringen vara att skapa mekanismer som garanterar långivarnas intressen?

Anf. 270 ORDFÖRANDEN:

Jag vill ställa en fråga till Sverigedemokraternas företrädare: Vill du kommentera detta eller avstå?

Anf. 271 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi har resonerat på ungefär samma sätt som Vänsterpartiet och Miljöpartiet i denna fråga. Vi vill inte ställa oss bakom ett lån.

Anf. 272 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattade inte att Vänsterpartiet och Miljöpartiet definitivt var för ett avståndstagande.

Anf. 273 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag vill börja med att framföra det som jag sade i finansutskottet. Några av ledamöterna var där, och jag vill passa på att tacka dem i nämnden som ställde upp i söndags men också dem från Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna som jag plågade med telefonsamtal under helgen. Som jag ser det är det en väldig styrka om Sverige kan ha ett brett stöd för den här typen av insatser. Jag minns inte exakt hur det såg ut när det gäller Brasilien, men jag tror att det var en enhällig riksdag som antog det paketet.

Vi vet att det var enighet i fråga om Island och Lettland. Jag inser att varken Gustav Fridolin eller Jens Holm, eller för den delen Margareta Sandstedt, ger några definitiva besked, men jag skulle vilja vädja till er att noggrant tänka igenom detta. Känner ni att ni är tveksamma bör ni stödja paketet. Om ni är helt säkra på att ni inte bör göra det ska ni inte göra det, men känner ni minsta tveksamhet gör det, för det är ett litet land i en mycket besvärlig sits.

Låt mig börja med att säga något om dramatiken, och det gäller den fortsatta utvecklingen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi ska inte göra oss illusionen att vi har ett Ekofinmöte på söndagen, och sedan kan jag komma tillbaka till er någon vecka senare att säga att nu är det lugnt, frid och fröjd. Så kommer det inte att vara, utan det här kommer att förbli stökigt. Det är inte ens containment vi håller på med i den meningen att vi kan få slut på det, utan det är en löpande krishantering.

När det gäller bankerna delar jag Jens Holms uppfattning, att bankernas agerande är en väldigt viktig faktor. Den isländska banksektorn var sju gånger bnp, den irländska har varit fem, vår egen är tre och en halv gång bnp. Vi ska vara medvetna om att här finns det allvarliga risker också för vår egen ekonomi framåtsyftande.

Nu är det dock inte till irländska banker vi lånar ut pengar. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det vi vet om hanteringen är att flera av de personer som håller på med detta, bland annat den irländska centralbankschefen, är mycket erfarna på området. Centralbankschefen var inblandad i Resolution Trust Company som städade upp i USA efter SMP-skandalen i slutet av 1980-talet och har till och med skrivit läroböcker i bankkrishantering. Det finns personer där som är duktiga på detta. Stefan Ingves har jobbat med flera av dem, och det är den bedömningen han gör.

Därför är det så som Bo Bernhardsson påpekar, att har man lite hårdhänta nypor kan man återvinna rätt mycket av pengarna till skattebetalarna. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi ska komma ihåg att irländarna själva går rätt tungt in i detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Deras tanke, och det ska vi komma ihåg, är att vi inte blir några direktägare av några irländska banker. Vi ger lån till irländska staten. Det var tyskarnas villkor enligt första stycket av pressmeddelandet att det är

ett räddningsprogram för den irländska staten, inte något direkt ägande av banker.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jens Holm reser frågan: Räddar vi jobben med detta? Det är ingen tvekan om att arbetslösheten och sysselsättningen på Irland kommer att utvecklas väldigt illa, precis som den gjorde i Sverige 1995–1998. Det handlar inte om att rädda jobb. Det handlar om att förhindra en mycket mer besvärlig utveckling och ännu fler människor i arbetslöshet. Det är det vi gör; vi gör vad vi kan för att stoppa en relativt besvärlig, till och med förskräcklig, utveckling.

Uttrycket rädda låter som att vi kan förhindra att det går dåligt. Det vi kan bidra till är att vi kan motverka att det går ännu sämre. Vi ska alltid handla så att vi kan känna att vi kan uppmana andra att handla på samma sätt. Om vi skulle säga nej till detta och alla andra också skulle göra det, då är det en ekonomisk härdsmåla som väntar på Irland. Det är ingen tvekan om det. Irländarna har inte ett fungerande banksystem, de har ingen tillgång till krediter och de har en stat som inte klarar sin upplåning. Vad man då får göra – det har inte hänt i ett modernt land – är att ställa in betalningarna. Men det är klart att det är däråt det i sådana fall går.

Känner ni en minsta tveksamhet i detta skulle jag verkligen vilja vädja till er att i sådana fall försöka landa på att ni stöder paketet. Irländarna kommer att få det tufft i vilket fall som helst.

Ytterligare insatser är en viktig fråga. Jag har sagt att tröskeln och ribban för andra länder ligger högre, och jag ska på några punkter resonera varför det är så.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

För det andra måste vi naturligtvis ställa ett villkor utifrån att vi uppfattar att vår allmänhet, våra skattebetalare, våra väljare, människorna i Sverige är beredda att acceptera att vi sträcker ut en hjälpande hand. Vi vet att människor reagerar väldigt negativt på den här typen av program. Man får en massiv negativ folklig reaktion varje gång man öppnar munnen i de här sammanhangen. Jag visste redan efter Island och Lettland att det är den reaktionen man får.

Jag tror att vi kan få en folklig förankring för Irland, det är jag övertygad om. Vi har så starka kulturella, historiska, sociala och politiska band. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**

<<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Därmed svarade jag så gott jag kunde på frågorna.

Apropå det Jens Holm sade: Vi får komma ihåg att den svenska linjen har varit att bankerna bör betala för sin egen banksäkerhet genom stabilitetsavgifter. Nu är det inte aktuellt för ett land som bara har statliga banker, det blir en rundgång. Men om irländarna i framtiden ska ha fungerande banker, och man får anta att de vill det, är det naturligt att de precis som vi, briter och som jag vet att fransmän och tyskar menar låter pollutors pay-principen även gälla banker.

Anf. 274 ORDFÖRANDEN:

För att sammanfatta: Vi ska inte ta något beslut eller ge något mandat. Om det behövs ett mandat framöver kommer det i så fall att ges vid

2010/11:11
26 november

2010/11:11
26 november

ett telefonmöte. Men jag kan notera att det som Bo Bernhardsson sade i huvudsak följer den beskrivning av mandatet som Anders Borg gav. Det följer det vi hört vid det tidigare sammanträdet förra söndagen.

Det är fyra punkter, och nu finns även en femte punkt om att det här agerandet, om det blir av, med Irland inte är prejudicerande för andra länder.

Jag kan lägga till att finansministern underströk det lilla landets utsatthet i en sådan här situation och att vi ska tänka på att den situation som Irland i dag befinner sig i kan vara vår egen situation om några årtionden.

Vi har hört förslaget till ett tänkt mandat, och nu får var och en fundera hemmavid och förankra det i sitt eget parti.

Vi tackar finansministern för i dag.

Anf. 275 Finansminister ANDERS BORG (M):

Tack så mycket! Vi hörs på söndag!

Innehållsförteckning

2010/11:11
26 november

1 § Jordbruk och fiske.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 JENS HOLM (V)	3
Anf. 9 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	3
Anf. 10 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	3
Anf. 11 JENS HOLM (V)	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 13 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	3
Anf. 14 JENS HOLM (V)	4
Anf. 15 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	4
Anf. 16 PYRY NIEMI (S).....	5
Anf. 17 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	5
Anf. 18 PYRY NIEMI (S).....	5
Anf. 19 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	5
Anf. 20 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	6
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 22 JENS HOLM (V)	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 24 JENS HOLM (V)	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 26 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 28 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	7
Anf. 29 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	8
Anf. 30 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	8
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 32 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	8
Anf. 33 PYRY NIEMI (S).....	9
Anf. 34 JENS HOLM (V)	9
Anf. 35 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	10
Anf. 36 PYRY NIEMI (S).....	10
Anf. 37 CAROLINE SZYBER (KD)	10
Anf. 38 STAFFAN DANIELSSON (C).....	10
Anf. 39 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	11
Anf. 40 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	12
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 42 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	13
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 44 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	13
Anf. 45 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	13
Anf. 46 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	13
Anf. 47 STAFFAN DANIELSSON (C).....	13
Anf. 48 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	14

Anf. 49	ORDFÖRANDEN	14
2 §	Rättsliga och inrikes frågor	15
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 51	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	15
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 53	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	15
Anf. 54	EVA-LENA JANSSON (S)	17
Anf. 55	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	17
Anf. 56	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	17
Anf. 57	JENS HOLM (V)	18
Anf. 58	CAROLINE SZYBER (KD)	18
Anf. 59	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	19
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 61	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	19
Anf. 62	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	20
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 64	JENS HOLM (V)	20
Anf. 65	EVA-LENA JANSSON (S)	21
Anf. 66	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	21
Anf. 67	JENS HOLM (V)	21
Anf. 68	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	21
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 70	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	21
Anf. 71	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	22
Anf. 72	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M)	22
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	22
3 §	Rättsliga och inrikes frågor	23
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 75	Statssekreterare MAGNUS GRANER	23
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 77	Statssekreterare MAGNUS GRANER	23
Anf. 78	JENS HOLM (V)	24
Anf. 79	Statssekreterare MAGNUS GRANER	24
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 81	Statssekreterare MAGNUS GRANER	24
Anf. 82	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	25
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 84	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	25
Anf. 85	Statssekreterare MAGNUS GRANER	25
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 87	Statssekreterare MAGNUS GRANER	25
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 89	Statssekreterare MAGNUS GRANER	25
Anf. 90	JOHAN LINANDER (C)	26
Anf. 91	Statssekreterare MAGNUS GRANER	27
Anf. 92	Rättssakkunniga MARIA HÖLCKE	27
Anf. 93	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	27
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 95	Statssekreterare MAGNUS GRANER	27
Anf. 96	KERSTIN HAGLÖ (S)	28
Anf. 97	JENS HOLM (V)	28

Anf. 98	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	28	2010/11:11
Anf. 99	Statssekreterare MAGNUS GRANER	29	26 november
Anf. 100	JOHAN LINANDER (C)	29	
Anf. 101	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	29	
Anf. 102	ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 103	JENS HOLM (V).....	29	
Anf. 104	ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 105	Statssekreterare MAGNUS GRANER	30	
Anf. 106	ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 107	Statssekreterare MAGNUS GRANER	30	
Anf. 108	ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 109	Statssekreterare MAGNUS GRANER	30	
Anf. 110	ANTI AVSAN (M)	31	
Anf. 111	CARINA OHLSSON (S)	32	
Anf. 112	Statssekreterare MAGNUS GRANER	32	
Anf. 113	ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 114	Statssekreterare MAGNUS GRANER	33	
Anf. 115	JENS HOLM (V).....	33	
Anf. 116	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	33	
Anf. 117	Statssekreterare MAGNUS GRANER	33	
Anf. 118	Ämnesrådet ANNA-CARIN SVENSSON	33	
Anf. 119	JENS HOLM (V).....	33	
Anf. 120	Statssekreterare MAGNUS GRANER	34	
Anf. 121	ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 122	Statssekreterare MAGNUS GRANER	34	
Anf. 123	ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 124	Statssekreterare MAGNUS GRANER	34	
Anf. 125	ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 126	Statssekreterare MAGNUS GRANER	34	
Anf. 127	BILLY GUSTAFSSON (S).....	36	
Anf. 128	JENS HOLM (V).....	37	
Anf. 129	ORDFÖRANDEN.....	37	
Anf. 130	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	37	
Anf. 131	ORDFÖRANDEN.....	37	
Anf. 132	Statssekreterare MAGNUS GRANER	38	
Anf. 133	Ämnessakkunnige TOMAS FÄRNDAHL	38	
Anf. 134	BILLY GUSTAFSSON (S).....	39	
Anf. 135	JOHAN LINANDER (C)	39	
Anf. 136	Ämnessakkunnige TOMAS FÄRNDAHL	40	
Anf. 137	ORDFÖRANDEN.....	40	
Anf. 138	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	40	
Anf. 139	Ämnessakkunnige TOMAS FÄRNDAHL	40	
Anf. 140	ORDFÖRANDEN.....	40	
Anf. 141	Statssekreterare MAGNUS GRANER	41	
Anf. 142	ORDFÖRANDEN.....	41	
Anf. 143	Statssekreterare MAGNUS GRANER	41	
Anf. 144	ORDFÖRANDEN.....	41	
Anf. 145	Statssekreterare MAGNUS GRANER	41	
Anf. 146	ORDFÖRANDEN.....	41	
Anf. 147	Statssekreterare MAGNUS GRANER	41	
Anf. 148	ORDFÖRANDEN.....	41	

Anf. 149	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	41
Anf. 150	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 151	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	42
Anf. 152	JENS HOLM (V)	42
Anf. 153	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 154	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	43
Anf. 155	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	43
Anf. 156	Ämnessakkunnige ANDERS FÄLLGREN.....	43
Anf. 157	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	44
Anf. 158	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 159	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	44
Anf. 160	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 161	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	44
Anf. 162	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 163	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	45
Anf. 164	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	45
Anf. 165	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 166	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	46
Anf. 167	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 168	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	46
Anf. 169	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 170	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	46
Anf. 171	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 172	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	46
Anf. 173	ORDFÖRANDEN	46
4 §	Transport, telekommunikation och energi (energi).....	47
Anf. 174	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 175	Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	47
Anf. 176	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	47
Anf. 177	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 178	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	47
Anf. 179	Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	48
Anf. 180	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	48
Anf. 181	Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	48
Anf. 182	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 183	Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	48
Anf. 184	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 185	Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	49
Anf. 186	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 187	JENS HOLM (V)	50
Anf. 188	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	50
Anf. 189	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	50
Anf. 190	Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	51
Anf. 191	ORDFÖRANDEN	51

Anf. 192 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	51
Anf. 193 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	53
Anf. 194 JENS HOLM (V).....	53
Anf. 195 ORDFÖRANDEN.....	54
Anf. 196 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	54
Anf. 197 ORDFÖRANDEN.....	54
Anf. 198 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	54
Anf. 199 ORDFÖRANDEN.....	55
Anf. 200 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	55
Anf. 201 ORDFÖRANDEN.....	55
Anf. 202 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	55
Anf. 203 ORDFÖRANDEN.....	56
Anf. 204 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	56
Anf. 205 ORDFÖRANDEN.....	56
5 § Transport, telekommunikation och energi (transport)	57
Anf. 206 ORDFÖRANDEN.....	57
Anf. 207 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	57
Anf. 208 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	57
Anf. 209 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	58
Anf. 210 ORDFÖRANDEN.....	58
Anf. 211 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	58
Anf. 212 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	58
Anf. 213 ORDFÖRANDEN.....	58
Anf. 214 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	59
Anf. 215 JENS HOLM (V).....	59
Anf. 216 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	60
Anf. 217 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	60
Anf. 218 MARIE GRANLUND (S).....	60
Anf. 219 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	60
Anf. 220 ORDFÖRANDEN.....	60
Anf. 221 JENS HOLM (V).....	60
Anf. 222 ORDFÖRANDEN.....	61
Anf. 223 JENS HOLM (V).....	61
Anf. 224 ORDFÖRANDEN.....	61
Anf. 225 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	61
Anf. 226 ORDFÖRANDEN.....	61
Anf. 227 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	61
Anf. 228 ORDFÖRANDEN.....	62

Anf. 229 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M).....	62
Anf. 230 ORDFÖRANDEN	62
Anf. 231 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M).....	62
Anf. 232 ORDFÖRANDEN	62
6 § Transport, telekommunikation och energi	
(telekommunikation)	63
Anf. 233 ORDFÖRANDEN	63
Anf. 234 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	63
Anf. 235 JENS HOLM (V)	64
Anf. 236 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	64
Anf. 237 JENS HOLM (V)	64
Anf. 238 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	64
Anf. 239 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	64
Anf. 240 ORDFÖRANDEN	64
Anf. 241 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	64
Anf. 242 ORDFÖRANDEN	65
Anf. 243 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	65
Anf. 244 JENS HOLM (V)	65
Anf. 245 ORDFÖRANDEN	66
Anf. 246 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	66
Anf. 247 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	66
Anf. 248 ORDFÖRANDEN	66
Anf. 249 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	66
Anf. 250 ORDFÖRANDEN	67
Anf. 251 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	67
Anf. 252 ORDFÖRANDEN	67
7 § Ekonomiska och finansiella frågor (budget)	68
Anf. 253 ORDFÖRANDEN	68
Anf. 254 Statssekreterare HANS LINDBLAD	68
Anf. 255 ORDFÖRANDEN	70
Anf. 256 Statssekreterare HANS LINDBLAD	70
Anf. 257 ORDFÖRANDEN	70
Anf. 258 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	70
Anf. 259 MARIE GRANLUND (S).....	71
Anf. 260 Statssekreterare HANS LINDBLAD	71
Anf. 261 MARIE GRANLUND (S).....	72
Anf. 262 ORDFÖRANDEN	72
8 § Ekonomiska och finansiella frågor	73
Anf. 263 ORDFÖRANDEN	73
Anf. 264 Finansminister ANDERS BORG (M).....	73
Anf. 265 ORDFÖRANDEN	74
Anf. 266 Finansminister ANDERS BORG (M).....	74
Anf. 267 BO BERNHARDSSON (S)	77
Anf. 268 JENS HOLM (V)	78
Anf. 269 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	78
Anf. 270 ORDFÖRANDEN	79
Anf. 271 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	79
Anf. 272 ORDFÖRANDEN	79

Anf. 273 Finansminister ANDERS BORG (M)	80	2010/11:11
Anf. 274 ORDFÖRANDEN	82	26 november
Anf. 275 Finansminister ANDERS BORG (M)	83	